

Dogfen Ymgynghori

Cyfrifiad 2021 – Barn gychwynnol ar gynnwys ar gyfer Cymru a Lloegr

Cyfnod yr ymgynghoriad rhwng: 4 Mehefin 2015 a 27
Awst 2015

Dogfen ymgynghori

Cyfrifiad 2021: Barn gychwynnol ar gynnwys ar gyfer Cymru a Lloegr

Cyfnod yr ymgynghoriad: 4 Mehefin 2015 - 27 Awst 2015

Cynnwys

Dogfen ymgynghori.....	1
Cyfrifiad 2021: Barn gychwynnol ar gynnwys ar gyfer Cymru a Lloegr	1
1. Cyflwyniad	4
1.1 Ymateb i'r ymgynghoriad.....	5
2. Cyd-destun cynllun Cyfrifiad 2021	6
2.1 Cynllun Cyfrifiad 2021	6
2.2 Defnyddio ffynonellau eraill	7
2.3 Lledaenu a rheoli datgelu.....	7
2.4 Daearyddiaeth.....	7
3. Pynciau yr ystyrir casglu data arnynt yng Nghyfrifiad 2021	7
3.1 Seiliau allbwn a chyfrifo.....	9
3.2 Demograffeg sylfaenol a chyfansoddiad y cartref.....	10
3.3 Tai.....	12
3.4 Ethnigrwydd a hunaniaeth genedlaethol	14
3.5 Iaith.....	15
3.6 Crefydd	16
3.7 Mudo a dinasyddiaeth	17
3.8 Addysg.....	19
3.9 Iechyd	20
3.10 Gofalwyr.....	21
3.11 Y farchnad lafur a dosbarthiadau economaidd-gymdeithasol	22
3.12 Teithio.....	24
3.13 Incwm	25
3.14 Hunaniaeth rywiol	26
3.15 Gwybodaeth a gesglir at ddibenion gweithredol	27
4 Meini prawf gwerthuso	29
4.1 Gofynion defnyddwyr	30
4.2 Gofynion gweithredol	32
4.3 Ystyriaethau.....	33
5 Cwestiynau'r ymgynghoriad	34
5.1 Amdanoch chi	34
5.2 Caniatâd	35
5.3 Seiliau allbwn a chyfrifo.....	36

5.4	Cwestiynau ar gyfer pynciau a gafodd eu cynnwys yng Nghyfrifiad 2011 ...	37
5.5	Cwestiynau ar gyfer pynciau na chawsant eu cynnwys yng Nghyfrifiad 2011 45	
5.6	Sylwadau	52
Atodiad A	Cyfraddau ymateb a chytuno â chwestiynau	53
Atodiad B	Ffynonellau gwybodaeth amgen	57
B1	Cynlluniau ar gyfer data gweinyddol a data arolwg	57
B2	Cynlluniau ar gyfer Data Mawr	60
Atodiad C	Geirfa	61
Atodiad D	Cyfeiriadau.....	72
Atodiad E	Holiaduron Cyfrifiad 2011.....	74

1. Cyflwyniad

SYG sy'n gyfrifol am y cyfrifiad yng Nghymru a Lloegr. Ar gyfer Cyfrifiad 2021, rydym am adeiladu ar lwyddiant Cyfrifiad 2011. Ein nod yw cynnal neu wella ansawdd y data ar gyfer y pynciau hynny a gesglir, sicrhau y gellir cymharu data pan fo cwsmeriaid yn dweud wrthym fod hynny'n bwysig a darparu gwybodaeth sy'n berthnasol i anghenion defnyddwyr yn 2021. Rydym am i chi ddefnyddio data'r cyfrifiad gan ein bod o'r farn bod data gwell yn eich helpu i wneud penderfyniadau gwell.

Mae'r cyfrifiad yn rhan o system ystadegol lawer ehangach. Mae casglu gwybodaeth drwy gyfrifiad yn fuddsoddiad sylweddol sy'n gosod baich ar bob teulu yng Nghymru a Lloegr. Dim ond os mai'r cyfrifiad yw'r ffordd fwyaf effeithiol o gasglu gwybodaeth er mwyn bodloni gofyniad defnyddwyr cryf, a bod y budd sy'n gysylltiedig ag ef yn gwrthbwysu'r costau casglu, y bydd yn briodol.

Yr ymgynghoriad hwn yw ein cam cyntaf tuag at ddeall yr hyn sydd ei angen arnoch o'r cyfrifiad a bydd eich ymateb i'r ymgynghoriad hwn yn bwysig. Mewn rhai achosion, bydd ffyrdd mwy priodol o gasglu gwybodaeth a bydd eich ymatebion yn ein helpu i asesu'r ffordd orau o ddiwallu eich anghenion o ran gwybodaeth.

Mae'r papur hwn yn rhoi barn gychwynnol y Swyddfa Ystadegau Gwladol (SYG) ar gynnwys holiadur Cyfrifiad 2021 ar gyfer Cymru a Lloegr. Hwn fydd man cychwyn yr ymgynghori ar y pynciau a'r is-bynciau a gaiff eu cynnwys. Caiff ein barn gychwynnol ei llywio gan werthusiad o lwyddiant pynciau a chwestiynau 2011, yn ogystal â thystiolaeth o ofynion defnyddwyr o ymgynghoriadau diweddar ar gyfer Y Tu Hwnt i 2011. Caiff ei llywio hefyd gan ein dealltwriaeth gychwynnol o fforddiadwyedd a'n dyheadau o ran defnyddio data gweinyddol.

Barn gychwynnol a fynegir yn y papur hwn. Y nod yw hyrwyddo trafodaeth ac annog y broses o ddatblygu achosion cryf dros gynnwys pynciau yng Nghyfrifiad 2021. Mae'r papur hwn yn canolbwyntio ar y wybodaeth sydd ei hangen o Gyfrifiad 2021, nid y cwestiynau manwl y dylid eu cynnwys yn yr holiadur. Dim ond ar ôl gwaith ymchwil, profion ac ymgynghoriadau pellach y caiff union gynnwys yr holiaduron ar gyfer Cyfrifiad 2021 ei gymeradwyo.

Gweithiodd y rhan fwyaf o'r cwestiynau a ofynnwyd yn 2011 yn llwyddiannus ac rydym yn disgwyl sefydlogrwydd yn gyffredinol o ran y cwestiynau ar gyfer 2021. I gael rhagor o wybodaeth am ansawdd Cyfrifiad 2011, gweler Atodiad A Cyfraddau ymateb a chytuno â chwestiynau.

O ystyried y newidiadau pellgyrhaeddol a gyflwynwyd yng Nghyfrifiad 2011 - 8 cwestiwn newydd ar gyfer yr unigolyn ac un cwestiwn newydd ar gyfer y cartref - credwn fod yr hyd cyffredinol o tua 43 o gwestiynau fesul unigolyn yn agos at y terfyn o ran bod yn faich derbyniol i'r cyhoedd. Felly, nid ydym yn disgwyl ehangu'r baich hwnnw ar yr ymatebydd. Efallai y bydd y broses o gyflwyno unrhyw bynciau newydd yn golygu y bydd angen dileu pynciau sy'n bodoli eisoes. Caiff newidiadau eu hystyried er mwyn mynd i'r afael â'r canlynol:

- Lle na wnaeth cwestiynau weithio'n dda yn 2011, yn enwedig lle nad oeddent yn bodloni gofynion defnyddwyr o ran allbynnau.
- Gofynion polisi newydd neu ofynion polisi sy'n dod i'r amlwg na ellir mynd i'r afael â hwy drwy ddefnyddio arolygon neu ddata gweinyddol.

- Cydymffurfio â newidiadau mewn canllawiau rhyngwladol (e.e. newidiadau sy'n ymwneud â phwnc y farchnad lafur) ac mewn deddfwriaeth.

Arweiniodd ymgynghoriad ar gynnwys cyfrifiadau blaenorol at alw am fwy o bynciau nac yr oedd modd eu cynnwys yn y cyfrifiad. At ddiben tryloywder, mae'r meini prawf y caiff yr achos dros bynciau ei asesu yn eu herbyn eu rhestru yn adran 4 Meini prawf gwerthuso. Bydd hyn yn rhoi syniad clir i ymatebwyr o'r rhwystrau a'r cyfnewidiadau o ddechrau'r broses ymgynghori.

Fel gyda chyfrifiadau blaenorol, caiff cyfrifiadau ar wahân eu cynnal yn yr Alban a Gogledd Iwerddon a bydd y tair swyddfa cyfrifiad yn cydweithio er mwyn datblygu set o gwestiynau a fydd, lle y bo'n bosibl, yn darparu allbynnau wedi'u cysoni ledled y DU.

1.1 Ymateb i'r ymgynghoriad

Y ffordd orau o ymateb i'r ymgynghoriad hwn yw ar-lein. Os hoffech ymateb i'r ymgynghoriad hwn drwy e-bost neu ar bapur, cwblhewch dempled yr holiadur. Mae rhai cwestiynau gorfodol y mae angen i chi eu cwblhau er mwyn i ni gynnwys eich ymateb yn ein dadansoddiad.

Gallwch ymateb i bob pwnc, neu ddim ond y pwnc/pynciau unigol sy'n berthnasol i chi. Dylech gynnwys templed pwnc wedi'i gwblhau ar gyfer pob pwnc y mae gennych ofyniad ar ei gyfer, gan gynnwys unrhyw bynciau newydd yr hoffech ddweud wrthym amdanynt. Os ydych yn gofyn am newid y cynnwys arfaethedig, mae angen i chi wneud y canlynol:

- darparu tystiolaeth i gefnogi'ch angen
- rhoi ystyriaeth i'r ystyriaethau sy'n rhan o'r broses werthuso (gweler adran 4)

Gwahoddir ymatebion i'r papur ymgynghori hwn tan ganol nos 27 Awst 2015.

Er mwyn sicrhau bod y penderfyniadau a wneir gennym yn dryloyw, caiff yr ymatebion i'r ymgynghoriad hwn eu cyhoeddi. Bydd hyn yn cynnwys enw'r sefydliad neu'r unigolyn sy'n ymateb, ond gofynnir i chi gadarnhau a ydych yn hapus i'ch enw gael ei gyhoeddi. Ni fyddwn yn cyhoeddi manylion cyswllt personol. Dylech fod yn ymwybodol y gallai unrhyw wybodaeth a ddarperir mewn ymateb i'r ymgynghoriad hwn fod ar gael i'r cyhoedd os bydd ei angen yn unol â chais Rhyddid Gwybodaeth.

2. **Cyd-destun cynllun Cyfrifiad 2021**

Ym mis Mawrth 2014, gwnaeth yr Ystadegydd Cenedlaethol a Phrif Weithredwr Awdurdod Ystadegau'r DU argymhelliad ar y cyd ar y cyfrifiad a'r gwaith o ddarparu ystadegau ar y boblogaeth yng Nghymru a Lloegr yn y dyfodol. Argymhellwyd y canlynol:

- cyfrifiad ar-lein o'r holl gartrefi a sefydliadau cymunedol yng Nghymru a Lloegr yn 2021 fel olynnydd modern i'r cyfrifiad papur traddodiadol a gynhelir bob deng mlynedd, ond gan gydnabod y byddai angen cymryd gofal arbennig i gefnogi'r rhai na allant gwblhau'r cyfrifiad ar-lein
- mwy o ddefnydd o ddata gweinyddol ac arolygon er mwyn gwella'r ystadegau o Gyfrifiad 2021 a gwella ystadegau blynyddol rhwng cyfrifiadau.

Ymatebodd y Llywodraeth i'r ymgynghoriad ym mis Gorffennaf 2014, gan groesawu'r argymhelliad i gynnal cyfrifiad ar-lein yn bennaf yn 2021 wedi'i ategu gan ddefnydd pellach o ddata gweinyddol ac arolygon:

- “Government recognises the value of the census and its history as a bedrock of statistical infrastructure. The census provides information on the population that is of fundamental importance to society ...
- Modernising the approach could significantly improve the speed of analysis and outputs. In addition, we are not making the best use of the considerable data that government already collects.
- ... our support for the dual running of an online (decennial) census with increased use of administrative data is only relevant to 2021 and not for future censuses...
- Our ambition is that censuses after 2021 will be conducted using other sources of data and providing more timely statistical information.”

2.1 **Cynllun Cyfrifiad 2021**

Bydd cynllun lefel uchel Cyfrifiad 2021 yn adeiladu ar gynllun hynod lwyddiannus Cyfrifiad 2011, gan ddefnyddio llawer o agweddau'r cynllun a ddefnyddiwyd yn 2011. Fodd bynnag, y newid mwyaf sylweddol fydd yr angen i fwyafri'r ymatebwyr gwblhau holiadur y cyfrifiad ar-lein. Caiff goblygiadau cynllun cyfrifiad ar-lein eu harchwilio ymhellach yn y trosolwg o gynllun Cyfrifiad 2021.

Caiff y cynllun hefyd ei ddylanwadu gan argaeledd a chwmpas data gweinyddol a data mawr. Ceir rhagor o wybodaeth am gynlluniau i ddefnyddio data gweinyddol a data mawr yn adran 2.2 ac Atodiad B Ffynonellau gwybodaeth amgen. Efallai y bydd y newid i gynnal cyfrifiad ar-lein am y tro cyntaf yn cynnig cyfle i ailgynllunio cwestiynau (er enghraifft, hunangwblhau cwestiynau ynghylch cyfeiriad). Bydd penderfyniadau ar gynnwys manwl cwestiynau yn seiliedig ar ganlyniad gwaith ymchwil a'r asesiad o anghenion defnyddwyr.

2.2 Defnyddio ffynonellau eraill

Mae SYG yn archwilio dulliau o ddefnyddio data gweinyddol i nodi a gwerthuso allbynnau arbrofol sy'n cwmpasu amcangyfrifon o'r boblogaeth a nodweddion economaidd-gymdeithasol, gan gynnwys priodweddau'r cartref. Bydd y set gyntaf o allbynnau arbrofol ar gael yn ystod hydref 2015.

Mae'n bosibl y bydd gwybodaeth o'r fath yn helpu i gynnal y cyfrifiad, er enghraifft, wrth ddatblygu'r gofrestr cyfeiriadau a llywio gwaith maes. Ceir rhagor o wybodaeth am y meysydd gwaith hyn yn Atodiad B Ffynonellau gwybodaeth amgen.

2.3 Lledaenu a rheoli datgelu

Darparodd Cyfrifiad 2011 fwy o ddata nag erioed o'r blaen, gan gynnwys data ar gyfer ardaloedd daearyddol newydd a phoblogaethau eraill. Mae'r ymgynghoriad hwn yn ceisio barn ar y gofynion o ran gwybodaeth o Gyfrifiad 2021, ac nid yw'n ymgynghori'n benodol ar y fformatau y bydd y data ar gael ynddynt, na'r ffyrdd o gael gafael ar y data. Fel y nodwyd yn yr Adroddiad Cyffredinol ar Gyfrifiad 2011, ar gyfer Cyfrifiad 2021 byddwn yn ystyried symud o'r dull traddodiadol o gynhyrchu nifer fawr o setiau data bach, i gynhyrchu nifer lai o setiau data mwy o faint sy'n cynnig mwy o hyblygrwydd. Pe bai'r opsiwn hwnnw'n cael ei fabwysiadu, gallai alluogi defnyddwyr i gael gafael ar y cyfuniadau o newidynnau a lefel y manylion sydd eu hangen arnynt ar gyfer eu hardaloedd daearyddol dewisol, yn amodol ar gyfyngiadau rheoli datgelu.

2.4 Daearyddiaeth

Un elfen allweddol o'r gofyniad o ran gwybodaeth yw'r lefel ddaearyddol sydd ei hangen ar gyfer y pynciau. Ein barn gychwynnol ni yw mai ardaloedd cynnyrch ac ardaloedd cynnyrch ehangach fydd yr ardaloedd daearyddol safonol, yn yr un modd ag a welwyd yn 2011 a 2001. Disgwylwn y bydd angen i ganran fach ohonynt (llai na 5 y cant) gael eu rhannu neu eu huno oherwydd newidiadau ar lawr gwlad. Caiff Parthau'r Gweithle a ddefnyddiwyd yn 2011 eu cynnal yn 2021 ar sail debyg i'r modd y'u crëwyd o ddata Cyfrifiad 2011, fel rhaniadau neu uniadau o'r set o ardaloedd cynnyrch yn 2021. Caiff y farn gychwynnol hon ei hadolygu dros y blynyddoedd i ddod.

3. Pynciau yr ystyrir casglu data arnynt yng Nghyfrifiad 2021

Mae'r adran hon yn nodi barn gychwynnol SYG ar bob un o'r pynciau yr ystyrir casglu data arnynt yng Nghyfrifiad 2021. Mae pob pwnc wedi'i drefnu'n set o is-bynciau a chaiff y farn gychwynnol ar gyfer yr is-bwnc hwnnw ei chyflwyno gan ddefnyddio'r system ddosbarthu a nodir yn y tablau isod.

Barn gychwynnol	Diffiniad
Casglu	Cynigir ei gynnwys yn seiliedig ar ddealltwriaeth gyfredol o anghenion defnyddwyr ac ystyriaethau o ran ansawdd
Peidio â chasglu	Cynigir peidio â'i gynnwys gan fod gennym bryderon ynghylch y broses gasglu, derbynioldeb neu ddiffyg angen ymhlith defnyddwyr
Peidio â chasglu. Dylid archwilio'r potensial i ddefnyddio data gweinyddol	Lle gallwn weld potensial i ddefnyddio data gweinyddol i ddiwallu'r angen
Mae angen rhagor o wybodaeth	Lle mae angen rhagor o wybodaeth am anghenion defnyddwyr er mwyn gwneud asesiad. Mewn rhai achosion, efallai y gellid defnyddio data gweinyddol i ddiwallu'r angen

Barn gychwynnol	Pynciau
Casglu	Oedran, rhyw, statws priodasol, cyberthnasau rhwng aelodau'r cartref a chydberthnasau teuluol, math o lety a llety hunangynhwysol, deiliadaeth a landlord (os ydynt yn rhentu), nifer yr ystafelloedd gwely, grŵp ethnig, hunaniaeth genedlaethol, y Gymraeg, prif ieithoedd a ddefnyddir, medrusrwydd iaith Saesneg, crefydd, mudo rhyngwladol hirdymor, mudo rhyngwladol byrdymor, mudo mewnol, cymwysterau a ddelir, iechyd cyffredinol, y gofal di-dâl a ddarperir, gweithgarwch economaidd, galwedigaeth, dosbarthiad economaidd-gymdeithasol Ystadegau Gwladol (NS-SeC), dull o deithio i'r gweithle, cyfeiriad y gweithle
Peidio â chasglu	Statws goruchwylio, blwyddyn olaf a weithiwyd, cyfeiriad y man astudio
Peidio â chasglu. Dylid archwilio'r potensial i ddefnyddio data gweinyddol	Incwm
Mae angen rhagor o wybodaeth	Nifer yr ystafelloedd, math o wres canolog, ceir neu faniau, problem iechyd neu anabledd hirdymor, diwydiant, gwirfoddoli a gwaith di-dâl, hunaniaeth rywiol

Mae holiadur Cyfrifiad 2011 wedi'i gynnwys yn Atodiad E 2011 er mwyn cyfeirio ato.

3.1 Seiliau allbwn a chyfrifo

Manylion y pwnc	Barn gychwynnol	Sylw
Diffiniad o breswylfa arferol	Ni ddylid ei newid	Ni chaiff y wybodaeth hon ei chasglu ond mae'n diffinio pwy sy'n cwblhau'r holiadur
Diffiniad o gartref	Ni ddylid ei newid	
Diffiniad o ymwelydd	Ni ddylid ei newid	
Preswlydd byrdymor	Ni ddylid ei newid	

Bydd i'r sail a ddefnyddir i gyfrifo'r boblogaeth yng Nghyfrifiad 2021 oblygiadau ar gyfer sawl agwedd ar y gwaith o gynllunio'r cyfrifiad. Mae'r sail gyfrifo yn disgrifio'r ffordd y caiff y boblogaeth ei chyfrif. Caiff y penderfyniad ynghylch pa sail i'w defnyddio ei lywio gan yr angen i gasglu gwybodaeth am bethau fel: teuluoedd, tai, grwpiau penodol o'r boblogaeth fel myfyrwyr a phersonél y lluoedd arfog.

Cynhaliodd SYG adolygiad trylwyr o seiliau cyfrifo eraill cyn iddi gymeradwyo'r cynllun yn 2011. Daeth i'r casgliad bod angen defnyddio sail gyfrifo 'gyfansawdd' ar gyfer Cyfrifiad 2011 a fyddai'n casglu gwybodaeth am yr holl breswylwyr arferol a'r holl bobl a oedd yn bresennol mewn cyfeiriad ar noson y cyfrifiad. Byddai'r bobl a oedd yn bresennol yn cynnwys preswylwyr byrdymor ac ymwelwyr.

Mae SYG yn bwriadu mabwysiadu'r sail gyfrifo a ddefnyddiwyd yn 2011 fel y sail gyfrifo ar gyfer Cyfrifiad 2021. Un o fanteision y sail gyfrifo hon fyddai'r ffaith y byddai modd mesur y boblogaeth yn yr un ffordd â Chyfrifiad 2011. Mae hefyd yn gyson, fwy neu lai, â safonau rhyngwladol.

Byddai'r sail allbwn sylfaenol hefyd yr un fath ag yn 2011, sef pob preswlydd arferol. Fodd bynnag, caiff nifer gyfyngedig o allbynnau eu cynhyrchu ar seiliau allbynnau eraill fel y gwelwyd yn 2011. Ymhlith y rhain roedd:

- Cartrefi
- Poblogaethau y tu allan i'r tymor
- Poblogaethau gweithleoedd
- Poblogaethau diwrnod gwaith
- Plant dibynnol sy'n byw yn eu prif breswylfa fel arfer ac mae gan eu rhieni ail gyfeiriad
- Preswylwyr byrdymor

Roedd holiadur Cyfrifiad 2011 yn diffinio cartref fel a ganlyn:

- un person yn byw ar ei ben/phen ei hun; neu
- grŵp o bobl (nad ydynt o reidrwydd yn perthyn i'w gilydd) sy'n byw yn yr un cyfeiriad sy'n rhannu cyfleusterau coginio ac yn rhannu ystafell fyw neu lolfa neu ardal fwyta

Mae SYG yn cynnig y dylid cadw'r diffiniad hwn o gartref at ddibenion casglu data yn 2021.

3.2 Demograffeg sylfaenol a chyfansoddiad y cartref

Manylion y pwnc	Barn gychwynnol	Casglwyd yn 2011? Do/Naddo	Sylw
Oedran	Casglu	Do	Gwybodaeth ddemograffig hanfodol. Bydd oedran yn deillio o gasglu dyddiad geni.
Rhyw	Casglu	Do	Gwybodaeth ddemograffig hanfodol.
Statws priodasol neu bartneriaeth gyfreithiol	Casglu	Do	Gwybodaeth ddemograffig hanfodol. Categoriâu ymateb i'w hadolygu yn sgil Deddf Priodas (Cyplau o'r Un Rhyw) 2013
Cydberthnasau rhwng aelodau o'r cartref a chydberthnasa u teuluol	Casglu	Do	Gwybodaeth ddemograffig hanfodol.

Mae gwybodaeth ddemograffig sylfaenol yn hanfodol ar gyfer y mwyafrif o allbynnau'r cyfrifiad a thybir ei bod yn un o ofynion allweddol defnyddwyr y cyfrifiad. Yn y cyd-destun hwn, ystyr gwybodaeth ddemograffig sylfaenol yw oedran, statws priodasol neu bartneriaeth gyfreithiol a chydberthnasau rhwng aelodau'r cartref a chydberthnasau teuluol.

Yn sgil yr ymgynghoriad yn 2011 ar raglen Y Tu Hwnt i 2011 SYG, cadarnhawyd bod angen i'r boblogaeth gael ei mesur yn ôl oedran a rhyw - yn enwedig ar lefelau daearyddol is. Cadarnhawyd hefyd fod angen dadansoddi amrywiaeth o oedrannau o ran allbynnau'r cyfrifiad, er enghraifft allbynnau'n cwmpasu blynyddoedd unigol hyd at 100 oed.

Roedd Cyfrifiad 2011 yn cynnwys gwybodaeth am bartneriaethau sifil. Rydym yn disgwyl y bydd gofyniad ymhlith defnyddwyr i Gyfrifiad 2021 ystyried Deddf Priodas (Cyplau o'r Un Rhyw) 2013, a gyfreithlonodd priodas rhwng cyplau o'r un rhyw o fis Mawrth 2014. Mae SYG yn bwriadu adolygu'r categorïau ymateb sydd eu hangen er mwyn diwallu'r angen hwn yn y ffordd orau bosibl.

Mae'r cyfrifiad yn darparu gwybodaeth fanwl am gyfansoddiad cymdeithasol teuluoedd a chartrefi nad yw ar gael o unrhyw ffynhonnell arall. Mae'n bwysig bod y wybodaeth sydd ar gael am y cydberthnasau hyn yn dal i fod yn berthnasol i'r ffordd y caiff ei defnyddio. Mae SYG yn bwriadu parhau i gasglu gwybodaeth am gydberthnasau rhwng aelodau'r cartref a chydberthnasau teuluol.

Yn ogystal â gwybodaeth am aelodau cartrefi, mae'r cyfrifiad hefyd yn casglu gwybodaeth am y boblogaeth sy'n byw mewn sefydliadau cymunedol. Fel o'r blaen, nid yw SYG yn bwriadu casglu gwybodaeth am y cydberthnasau rhwng pobl sy'n byw mewn sefydliadau cymunedol.

3.3 Tai

Manylion y pwnc	Barn gychwynnol	Casglwyd yn 2011? Do/Naddo	Sylw
Math o lety a llety hunangynhwy sol	Casglu	Do	I ddarparu gwybodaeth am y stoc dai; yn cynnwys nifer y lleoedd byw mewn anheddau.
Deiliadaeth a landlord (os ydynt yn rhentu)	Casglu	Do	I ddarparu gwybodaeth am y stoc dai a manylion llawn am ddeiliadaeth.
Nifer yr ystafelloedd	Mae angen rhagor o wybodaeth	Do	Mae cyfrif nifer yr ystafelloedd yn darparu gwybodaeth am orlenwi a than-ddeiliadaeth drwy'r gyfradd ddeiliadaeth. Mae'n bosibl y gall mynediad diweddar i ddata Asiantaeth y Swyddfa Brisio (VOA) ddarparu ffynhonnell arall o wybodaeth am nifer yr ystafelloedd.
Nifer yr ystafelloedd gwely	Casglu	Do	Mae cyfrif nifer yr ystafelloedd gwely yn darparu gwybodaeth am orlenwi a than-ddeiliadaeth drwy'r gyfradd ddeiliadaeth. Defnyddir y mesur ystafelloedd gwely yn eang, gan gynnwys ar gyfer polisi.
Math o wres canolog	Mae angen rhagor o wybodaeth	Do	Mae canran fach y cartrefi heb wres canolog (2.7%) a'r ganran fawr ag un math penodol (gwres canolog nwy 78.7%) yn awgrymu nad yw'r cwestiwn am wres canolog, o bosibl, yn ddefnyddiol iawn. Fodd bynnag, gall y polisiâu sydd ar waith i hyrwyddo'r defnydd o dechnolegau gwres adnewyddadwy olygu y byddai gwybodaeth y cyfrifiad yn fuddiol er mwyn deall effaith y rhain ar y cymysgedd o fathau o wres canolog yn y dyfodol.
Ceir neu faniau	Mae angen rhagor o wybodaeth	Do	Caiff ei ddefnyddio i gynllunio traffig. Fodd bynnag, mae data llif y Cyfrifiad o ran teithio i'r gwaith yn fwy defnyddiol. Efallai bod ffynonellau eraill o ddata ar gael.

Mae'r data a gesglir o gwestiynau am **fath o lety, llety hunangynhwysol a deiliadaeth** yn cael eu bwydo i'r amcangyfrifon o stoc dai a ddefnyddir at ddibenion cynllunio cenedlaethol a chynllunio llywodraeth leol. Mae allbynnau allweddol y cyfrifiad ar gartrefi yn seiliedig ar ymatebion i'r cwestiynau hyn. Mae gwybodaeth o'r cwestiwn a ofynnir i'r rhai sy'n rhentu ynghylch y math o landlord sydd ganddynt yn gwella'r wybodaeth sydd ar gael am ddeiliadaeth. Fodd bynnag, awgrymodd yr Arolwg o Ansawdd Cyfrifiad 2011 fod rhai pryderon ynghylch cywirdeb y wybodaeth am fathau o landlordiaid cymdeithasol, felly byddwn yn ystyried sut y gallwn wella hyn.

Mae cwestiwn am **nifer yr ystafelloedd gwely** yn darparu gwybodaeth am orlenwi a than-ddeiliadaeth mewn cartrefi y canfyddir ei fod yn fwy defnyddiol na'r cwestiwn cyfatebol ynghylch **nifer yr ystafelloedd**. Cafodd y cwestiwn am nifer yr ystafelloedd gwely ei ateb yn dda yn 2011. Roedd y cwestiwn am nifer yr ystafelloedd yn gymhleth ac yn gofyn am ganllawiau manwl a dangosodd yr Arolwg o Ansawdd y Cyfrifiad (gweler Atodiad A) na chafodd ei ateb yn dda o gymharu â'r cwestiwn am nifer yr ystafelloedd gwely. Defnyddir gwybodaeth am orlenwi a than-ddeiliadaeth at ddibenion polisi, er enghraifft gan awdurdodau lleol i ddyrannu tai fforddiadwy.

Yn ddiweddar, mae'r Senedd wedi rhoi cymeradwyaeth i SYG gael gafael ar ddata Asiantaeth y Swyddfa Brisió sy'n rhoi cyfle iddi archwilio potensial data gweinyddol o ran diwallu anghenion defnyddwyr ar gyfer gwybodaeth am nifer yr ystafelloedd.

Mae canran fach y cartrefi heb wres canolog (2.7%) a'r ganran fawr ag un math penodol (gwres canolog nwy 78.7%) yn awgrymu nad yw'r cwestiwn am wres canolog, o bosibl, yn ddefnyddiol iawn. Fodd bynnag, gall y polisiâu sydd ar waith i hyrwyddo'r defnydd o dechnolegau gwres adnewyddadwy olygu y byddai gwybodaeth y cyfrifiad yn fuddiol er mwyn deall effaith y rhain ar y cymysgedd o fathau o wres canolog yn y dyfodol.

Mae gwybodaeth am **nifer y ceir neu faniau** mewn cartrefi yn helpu llywodraeth ganolog a llywodraeth leol gyda materion trafnidiaeth a chynllunio tai newydd, ond mae data'r cyfrifiad am y dulliau o deithio i'r gwaith a llifau preswylfa i weithle yn debygol o fod yn fwy defnyddiol at y dibenion hyn.

3.4 Ethnigrwydd a hunaniaeth genedlaethol

Manylion y pwnc	Barn gychwynnol	Casglwyd yn 2011? Do/Naddo	Sylw
Grŵp ethnig	Casglu	Do	Mae grŵp ethnig yn un o newidynnau allweddol y cyfrifiad a ddefnyddir yn eang gan y llywodraeth, y byd academiaidd a'r gymuned ehangach o ddefnyddwyr. Mae hefyd yn faes cydraddoldeb allweddol.
Hunaniaeth genedlaethol	Casglu	Do	Mae'r wybodaeth a gesglir am hunaniaeth genedlaethol yn ategu'r wybodaeth am Grŵp ethnig, gan olygu bod modd cynnal amrywiaeth ehangach o ddadansoddiadau. Mae hefyd yn golygu y gall ymatebwyr gofnodi'r agweddau gwahanol hyn ar eu hunaniaeth mewn ffordd fwy cynhwysfawr.

Mae'r cyfrifiad wedi bod yn casglu gwybodaeth am **grŵp ethnig** ers 1991, a dyma un o'r newidynnau a ddefnyddir fwyaf. Defnyddir y data hyn gan lywodraeth ganolog a llywodraeth leol i ddyrannu adnoddau, i lywio'r gwaith o lunio polisiâu ac i helpu sefydliadau i gyflawni a monitro eu rhwymedigaethau statudol sy'n deillio o Ddeddf Cysylltiadau Hiliol 1976, Deddf Cysylltiadau Hiliol (Diwygio) 2000 a Deddf Cydraddoldeb 2010.

Mewn ymgynghoriad a gynhaliwyd cyn Cyfrifiad 2011, roedd yn bwnc y gofynnwyd amdano'n aml, a chafodd y data a gasglwyd eu dadansoddi a'u hadrodd yn eang. Mae SYG yn hyderus y bydd hi'n parhau felly ar gyfer Cyfrifiad 2021, a barn gychwynnol SYG yw y bydd Cyfrifiad 2021 yn cynnwys y pwnc hwn.

Daeth ymchwil a gynhaliwyd cyn Cyfrifiad 2011, a ymchwiliodd i ba mor dderbyniol oedd y defnydd o liw yn y cwestiwn hwn ymhlith ymatebwyr, i'r casgliad nad oedd unrhyw gonsensws. Er enghraifft, tra bod rhai ymatebwyr yn gwrthwynebu'r defnydd o'r term 'Du', roedd eraill yn nodi'n gadarnhaol eu bod yn 'Ddu Prydeinig'. Arweiniodd y gwaith ymchwil hwn, pan y'i hystyriwyd gyda'r dyhead clir ymhlith defnyddwyr i sicrhau cysondeb â chyfrifiadau blaenorol, a ffynonellau gwybodaeth eraill ar grwpiau ethnig, at ddefnydd parhaus o'r termau hyn ac ni chafodd strwythur eang y cwestiwn ei newid o'r un a ddefnyddiwyd yn 2001. Mae SYG yn cynnig na ddylid gwneud unrhyw newidiadau i'r cwestiwn ar ethnigrwydd.

Gweithiodd y cwestiwn hwn yn dda yn 2011 ac roedd fwy neu lai'n gyson â'r cwestiynau a ofynnwyd yn 2001, gyda dau flwch ticio newydd yn cael eu cynnwys ar gyfer 'Sipsi/Teithiwr Gwyddelig' ac 'Arabeg'.

Casglwyd data ar **hunaniaeth genedlaethol** am y tro cyntaf yng Nghyfrifiad 2011, er mwyn ategu'r data ar grwpiau ethnig.

Datblygwyd y cwestiwn am hunaniaeth genedlaethol gan SYG, i'w gynnwys gyda'r cwestiwn am grŵp ethnig, er mwyn caniatáu i ymatebwyr nodi eu bod yn Brydeinig waeth beth fo'u grŵp ethnig. Yn ogystal, roedd yn caniatáu i ymatebwyr nodi eu bod yn Gymreig neu'n Seisnig (er enghraifft) yn hytrach na'n Brydeinig.

Gweithiodd y cwestiwn hwn yn dda yn 2011, a chafodd y data a gasglwyd eu dadansoddi'n eang ar y cyd â'r data ar gyfer grŵp ethnig, ac yn annibynnol arno.

Barn gychwynnol SYG yw y caiff y pwnc hwn ei gynnwys yng Nghyfrifiad 2021 ac na chaiff y cwestiwn ei newid.

3.5 Iaith

Manylion y pwnc	Barn gychwynnol	Casglwyd yn 2011? Do/Naddo	Sylw
Y Gymraeg	Casglu yng Nghymru	Do	Mae angen cryf ymhlith defnyddwyr am y data hyn yng Nghymru at ddibenion llunio polisiau, cynllunio gwasanaethau a dyrannu adnoddau.
Prif ieithoedd a ddefnyddir	Casglu	Do	Mae angen cryf ymhlith defnyddwyr am y data hyn at ddibenion cynllunio gwasanaethau a dyrannu adnoddau yn ogystal â hyrwyddo cydlyniant cymunedol ac atal ynysu cymdeithasol.
Medruswydd iaith Saesneg	Casglu lle nad Saesneg (neu Gymraeg yng Nghymru) yw'r brif iaith	Do	Mae angen cryf ymhlith defnyddwyr am y data hyn at ddibenion cynllunio gwasanaethau a dyrannu adnoddau yn ogystal â hyrwyddo cydlyniant cymunedol ac atal ynysu cymdeithasol.

Gwyddys fod angen ymhlith defnyddwyr am wybodaeth am y gallu i ddefnyddio'r Gymraeg a'r Saesneg ochr yn ochr â'r defnydd o ieithoedd eraill yng Nghymru a Lloegr (gan gynnwys ieithoedd arwyddion). Mae dealltwriaeth o'r modd y caiff iaith ei ddefnyddio yn cwmpasu dau beth: sgiliau a medruswydd. Sgiliau iaith yw'r gallu i ddeall iaith lafar, a'r gallu i'w siarad, ei darllen a'i hysgrifennu. Mae medruswydd yn cyfeirio at lefel y sgiliau hyn.

Mae ffynonellau eraill o wybodaeth ar gael ar y pwnc iaith, fel yr Arolwg o'r Llafurlu, Arolwg Cenedlaethol Cymru a'r Arolwg o'r Defnydd o'r Gymraeg. Fodd bynnag, ni all yr arolygon sampl hyn ddarparu data cynhwysfawr ar ardaloedd bach ac felly ni chânt eu hystyried yn ddewisiadau amgen addas i'r cyfrifiad.

Gofynnodd Cyfrifiad 2011 am sgiliau **iaith Gymraeg**. Caiff data'r cyfrifiad ar nifer y siaradwyr Cymraeg yn eu defnyddio'n eang ledled Cymru i fonitro cyflwr yr iaith ac i ategu'r gwaith o gynllunio a darparu gwasanaethau. Bydd dyletswyddau statudol newydd arfaethedig ar gyrrff

cyhoeddus (Safonau'r Gymraeg) yn cynyddu'r gofyniad sydd arnynt i ystyried y Gymraeg wrth lunio polisiau a datblygu gwasanaethau. Mae'n bwysig bod modd cymharu'r data a gesglir â data o gyfrifiadau blaenorol.

Dangosodd yr Arolwg o Ansawdd y Cyfrifiad fod ymatebwyr wedi cael peth anhawster gyda'r cwestiwn hwn. Mae'n debygol mai'r rheswm am hyn oedd eu bod wedi gorfod gwneud asesiad goddrychol o'u sgiliau iaith Gymraeg. Barn gychwynnol SYG yw Cyfrifiad 2021 yn casglu data ar yr iaith Gymraeg yng Nghymru ac y bydd y cwestiwn yn aros yn ddigyfnewid.

Fel gyda chyfrifiadau blaenorol, nid yw SYG yn bwriadu casglu data ar yr iaith Gymraeg yn Lloegr oherwydd ystyrir nad yw'r angen am y data hwn ymhlith defnyddwyr yn ddigon cryf. Mae'r dyletswyddau statudol sy'n ymwneud â hyrwyddo a monitro'r iaith yn cyfeirio at Gymru yn unig.

Cyfrifiad 2011 oedd y cyntaf i gasglu gwybodaeth am **brif iaith a medruswydd iaith Saesneg**; defnyddir y wybodaeth i ddyrannu adnoddau a darparu gwasanaethau, er enghraifft, er mwyn penderfynu ble i ddarparu cyrsiau Saesneg fel ail iaith, a gwasanaethau cyfieithu. Nodwyd angen ymhlith defnyddwyr am ddata ar sgiliau Saesneg hefyd ond nid oedd yn ddigonol i gyfiawnhau ei gynnwys yng Nghyfrifiad 2011.

Barn gychwynnol SYG yw y bydd Cyfrifiad 2021 yn casglu data ar brif iaith a medruswydd iaith Saesneg ac, er cysondeb, bydd y cwestiwn yn aros yn ddigyfnewid.

3.6 Crefydd

Manylion y pwnc	Barn gychwynnol	Casglwyd yn 2011? Do/Naddo	Sylw
Crefydd	Casglu	Do	Mae'r broses o fesur crefydd yn arbennig o sensitif i union eiriad a fformat y cwestiwn; mae SYG yn bwriadu mesur ymlyniad crefyddol er mwyn darparu data y gellir eu cymharu â Chyfrifiadau 2001 a 2011.

Cafodd crefydd ei gynnwys fel pwnc am y tro cyntaf yng nghyfrifiad 2001. Cafodd ei gynnwys ar yr amod bod y cwestiwn yn un gwirfoddol ac, yn 2011, y cwestiwn hwnnw oedd yr unig gwestiwn gwirfoddol o hyd.

Dangosodd ymgynghoriad a gynhaliwyd cyn Cyfrifiad 2011 fod llawer o gyrff cyhoeddus yn defnyddio data ar grefydd ochr yn ochr â data ar ethnigrwydd i'w helpu i fonitro achosion o wahaniaethu. Ymhlith y mathau eraill o ddefnydd cyffredin a wnaed o'r data roedd nodi gwahaniaethau yn nifer y rhai sy'n manteisio ar wasanaethau a monitro allgáu cymdeithasol, yn enwedig ymhlith grwpiau lleiafrifol. Amlygodd Ymgynghoriad Cyhoeddus Y Tu Hwnt i 2011 bwysigrwydd cynyddol y pwnc hwn i ddefnyddwyr.

Mae'n arfer cyffredin wrth fesur crefydd poblogaeth i wahaniaethu rhwng y cysyniadau o ymlyniad crefyddol, cred grefyddol ac arfer crefyddol. Nododd yr adroddiad 'Cwestiynau Terfynol a Argymhellir 2011 - Crefydd' fod mwyafrif y rhanddeiliaid a fynegodd eu barn cyn Cyfrifiad 2011 yn cefnogi penderfyniad SYG i gasglu gwybodaeth am ymlyniad. Fodd bynnag, nododd ymgynghoriad ar Grŵp Ethnig, Hunaniaeth Genedlaethol, Crefydd ac Iaith fod galw hefyd am nifer o gysyniadau amgen.

Dangosodd profion gwybyddol a phrofion ar yr Arolwg Barn fod cwestiynau amgen am grefydd wedi methu â mesur ymlyniad crefyddol yn unig. Yn hytrach, roeddent yn mynd i'r afael ag arfer, cred neu ymdeimlad o berthyn hefyd. Mae SYG yn deall bod y gallu i gymharu'r data hyn â Chyfrifiadau 2011 a 2001, pan ofynwyd yr un cwestiwn, yn bwysig iawn i ddefnyddwyr. Byddai angen i unrhyw newid i'r cwestiwn a fyddai'n effeithio ar y gallu i gymharu data ar y pwnc hwn ddiwallu angen cryf a nodwyd yn amlwg ymhlith defnyddwyr.

Mae SYG yn bwriadu parhau i gasglu data ar grefydd ar sail wirfoddol yng Nghyfrifiad 2021.

3.7 Mudo a dinasyddiaeth

Manylion y pwnc	Barn gychwynnol	Casglwyd yn 2011? Do/Naddo	Sylw
Mudo rhyngwladol hirdymor	Casglu	Do	Mae hwn yn ffactor allweddol o ran newid yn y boblogaeth. Gellir defnyddio gwybodaeth am basbortau a ddelir, gwlad enedigol a chyfeiriad arferol flwyddyn yn ôl i ddadansoddi cefndir mudwyr. Defnyddiwyd cwestiynau am y flwyddyn a'r mis y gwnaeth unigolion gyrraedd a'u bwriad i aros i wahaniaethu rhwng mudwyr rhyngwladol hirdymor a byrdymor.
Mudo rhyngwladol byrdymor	Casglu	Do	Fe'i defnyddir gan awdurdodau lleol i gynllunio a monitro'r gwasanaethau a ddarperir ac i ddyrannu adnoddau.
Mudo mewnol	Casglu	Do	Mae hwn yn ffactor allweddol o ran newid yn y boblogaeth leol ac mae'n deillio o gyfeiriad unigolyn flwyddyn yn ôl.

Mae'r Cenhedloedd Unedig yn diffinio mudwr hirdymor fel rhywun sy'n newid ei wlad preswyllo arferol am gyfnod o flwyddyn o leiaf, fel bod y wlad sy'n gyrchfan, i bob pwrpas, yn dod yn wlad preswyllo arferol. Mae mudo rhyngwladol hirdymor yn ffactor pwysig ond cymhleth o ran newid yn y boblogaeth.

Mudwr byrdymor yw rhywun sy'n ymweld â gwlad ar wahân i'w wlad breswyllo arferol ei hun am gyfnod o lai na blwyddyn. Ymhlith y rhai sy'n defnyddio ystadegau mudo byrdymor fwyaf

mae awdurdodau lleol. Maent yn defnyddio amcangyfrifon i gynllunio a monitro'r gwasanaethau a ddarperir, dyrannu adnoddau a rheoli cyllidebau.

Daeth yr ymgynghoriad ar bynciau Cyfrifiad 2011 i'r casgliad bod angen gwybodaeth ychwanegol am fudo, a datblygwyd cyfres briodol o gwestiynau i ddiwallu amrywiol anghenion defnyddwyr.

Am y tro cyntaf, roedd Cyfrifiad 2011 yn cynnwys cwestiynau am basbortau a ddelir (fel cwestiwn amgen o ran dinasyddiaeth y gallai ymatebwyr ei ddeall) a'r flwyddyn ddiweddaraf iddynt gyrraedd y DU (ar gyfer y rhai a aned y tu allan i'r DU) er mwyn deall patrymau mudo rhyngwladol a nodweddion grwpiau gwahanol o fudwyr rhyngwladol yn well. Drwy nodi hanes mudo unigolion, ochr yn ochr â chwestiynau cymdeithasol a chwestiynau am ieched a'r farchnad lafur, roedd modd cael syniad cliriach o wahanol fathau o fudwyr a'u canlyniadau economaidd-gymdeithasol, i lawr i lefelau daearyddol isel. Gwnaeth hyn, yn ei dro, hwyluso'r broses o asesu canlyniadau cymdeithasol ac economaidd gwahanol garfanau o fudwyr dros amser.

Caniataodd Cyfrifiad 2011 i fudwyr rhyngwladol hirdymor gael eu nodi mewn tair ffordd wahanol, sef gwlad enedigol, pasbort a ddelir a chyfeiriad arferol flwyddyn yn ôl. Defnyddiwyd yr achos diweddaraf o fudo i'r DU, a'r bwriad i aros, hefyd i wahaniaethu rhwng mudwyr hirdymor a byrdymor a nodi hyd y cyfnod preswyllo. Defnyddiwyd cyfeiriad unigolion flwyddyn yn ôl i nodi patrymau mudo yn y DU. Defnyddiwyd data sy'n deillio o'r cwestiynau hyn ar fudo yn helaeth mewn dadansoddiadau a gyhoeddwyd gan SYG ar fudo rhyngwladol a mudo mewnol; yn ogystal, defnyddiwyd data ar fudo i lywio amcangyfrifon canol blwyddyn, rhagamcanion o'r boblogaeth ac amcangyfrifon o ran mudo.

Mae SYG yn bwriadu parhau i gasglu gwybodaeth am fudo rhyngwladol hirdymor a byrdymor, yn ogystal â chyfeiriad unigolion flwyddyn yn ôl, yng Nghyfrifiad 2021 er mwyn cynhyrchu gwybodaeth am fudo mewnol. Gweithiodd y cwestiynau a ofynnwyd yn 2011 yn dda ac, ar hyn o bryd, ni fwriedir eu newid.

3.8 Addysg

Manylion y pwnc	Barn gychwynnol	Casglwyd yn 2011? Do/Naddo	Sylw
Cymwysterau a ddeir	Casglu	Do	Mae angen cryf ymhlith defnyddwyr am y data hyn er mwyn nodi lefel uchaf o gymhwyster. Defnyddir y wybodaeth hon i lunio polisiau, cynllunio gwasanaethau a dyrannu adnoddau.

Ar gyfer Cyfrifiad 2011, casglwyd data ar y cymwysterau academiaidd, galwedigaethol a phroffesiynol a ddaliwyd. Mae'r lefel uchaf o gymhwyster yn deillio o'r data hyn. Ymhlith y defnydd a wneir o ddata ar y lefel uchaf o gymhwyster mae'r canlynol:

- cânt eu defnyddio gan y llywodraeth i ddyrannu adnoddau a llunio polisiau yn seiliedig ar dystiolaeth mewn perthynas â grwpiau difreintiedig o'r boblogaeth
- helpu i dargedu cynlluniau cyflogaeth a hyfforddiant
- nodi grwpiau nad oes ganddynt y sgiliau angenrheidiol i ymuno â'r gweithlu
- gwella ansawdd y broses o godio galwedigaeth

Oherwydd y gofyniad hysbys ymhlith defnyddwyr, barn gychwynnol SYG yw y byddwn yn parhau i gasglu data ar y cymwysterau academiaidd, galwedigaethol a phroffesiynol a ddelir.

Ni chafodd y cwestiwn am gymwysterau ei ateb yn dda yn 2001. Cynhaliwyd profion helaeth gogyfer â Chyfrifiad 2011 ond cafodd llawer o ymatebwyr anhawster i ateb o hyd. Dangosodd gwaith ymchwil i ansawdd yr ymatebion i'r cwestiynau am gymwysterau drwy'r profion ar gyfer Cyfrifiad 2011, yr Arolwg o Ansawdd Cyfrifiad 2011, ymchwiliad i gyfraddau ymateb, a chymhariaeth â'r Arolwg o'r Llafurlu a'r Arolwg Blynyddol o'r Boblogaeth fod ymatebwyr wedi cael cryn drafferth gyda'r cwestiwn hwn.

Felly, dylid adolygu manylion y wybodaeth a gaiff ei chasglu ar gyfer y pwnc hwn yn 2021 er mwyn sicrhau eu bod yn diwallu anghenion defnyddwyr o ran allbynnau ac ansawdd.

Dangosodd profion a gynhaliwyd ar y cwestiynau fod llawer o ymatebwyr yn ansicr ynghylch y ffordd yr oedd unrhyw gymwysterau nas restrwyd yn cyd-fynd â'r opsiynau a roddwyd, eu bod yn amharod i ddyfalu beth oedd y cymhwyster cyfatebol agosaf, a'u bod wedi anghofio pa gymwysterau a graddau yr oedd ganddynt. Caiff hyn ei adlewyrchu yn y ganran uchel o ddiffyg ymatebion i'r cyfrifiad (5.7%) a'r nifer uchel o achosion o anghytuno rhwng Cyfrifiad 2011 a'r Arolwg o Ansawdd y Cyfrifiad (32.4%) o ran y lefel uchaf o gymhwyster.

Felly, ymhlith yr agweddau ar y pwnc i'w hystyried mae'r canlynol:

- y graddau y mae'r wybodaeth sydd ei hangen yn cyfateb i'r gofynion o ran data sy'n seiliedig ar lefelau'r Dosbarthiad Safonol Rhyngwladol ar gyfer Addysg

- pwysigrwydd cymharol casglu data cywir ar y rhai heb gymwysterau yn erbyn lefel uchaf o gymhwyster y rhai â chymwysterau tramor. Gall gwella ansawdd un agwedd gael effaith negyddol ar agwedd arall
- y graddau y mae angen ymhlith ddefnyddwyr am ddata ar gymwysterau penodol, er enghraifft prentisiaethau, a ddylai felly gael eu categorïau ymateb eu hunain
- y graddau y mae'r rhestr yn adlewyrchu'r ystod o gymwysterau sydd ar gael yng Nghymru a Lloegr, gan gynnwys unrhyw wahaniaethau rhwng y ddwy wlad
- Lefel y manylion sydd eu hangen o ran y dosbarthiad lefel uchaf o gymhwyster.

Mae SYG yn gweithio gyda'r Adran Busnes, Arloesedd a Sgiliau i greu ac asesu cwmpas Cronfa Ddata Addysg o ffynonellau gweinyddol y llywodraeth a fydd yn cynnwys gwybodaeth am gyrhaeddiad a chymwysterau drwy addysg bellach ac addysg uwch ar gyfer pob unigolyn a aned o 1985 ymlaen. Ein nod yw asesu addasrwydd y Gronfa Ddata Addysg at ddibenion cefnogi gofynion y cyfrifiad yn 2021.

3.9 Iechyd

Manylion y pwnc	Barn gychwynnol	Casglwyd yn 2011? Do/Naddo	Sylw
Iechyd cyffredinol	Casglu	Do	Mae angen y wybodaeth hon ar gyfer dyrannu adnoddau, nodi anghydraddoldebau iechyd a llunio ac asesu polisiau.
Problem iechyd neu anabledd hirdymor	Mae angen rhagor o wybodaeth	Do	Mae angen y wybodaeth hon ar gyfer dyrannu adnoddau, nodi anghydraddoldeb a llunio ac asesu polisiau.

Gofynnodd Cyfrifiad 2011 am wybodaeth am iechyd cyffredinol, a salwch neu anabledd hirdymor. Mae **iechyd cyffredinol** yn hunanasesiad o gyflwr iechyd cyffredinol unigolyn, y dangoswyd ei fod yn rhagfynegydd da o'r galw am wasanaethau iechyd yn y dyfodol. Gofynnwyd cwestiwn am iechyd cyffredinol am y tro cyntaf yng Nghyfrifiad 2001 a chafodd y cwestiwn hwnnw ei ehangu i raddfa pum pwynt yng Nghyfrifiad 2011.

Mae cyfyngiadau ar gyflawni gweithgareddau arferol o ddydd i ddydd, neu gyfyngiadau ar weithgareddau, yn arwydd o anabledd. Gofynnwyd cwestiwn am **broblem neu anabledd hirdymor** am y tro cyntaf yng Nghyfrifiad 1991, a chynyddwyd nifer y blychau ticio i dri yng Nghyfrifiad 2011 er mwyn nodi graddau'r cyfyngiadau.

Mae angen gwybodaeth am iechyd cyffredinol a phroblemau iechyd neu anableddau hirdymor a hunanasesir er mwyn

- nodi anghenion o ran gwasanaethau iechyd a gofal cymdeithasol a chynllunio gwasanaethau penodol

- dyrannu adnoddau iechyd ar lefel leol a chenedlaethol
- asesu dosbarthiad a graddau anghydraddoldebau iechyd
- llunio, monitro ac asesu polisiau sy'n ymwneud ag iechyd y boblogaeth, anghydraddoldebau iechyd a helpu i wella cydraddoldeb i bobl anabl
- galluogi cyrff cyhoeddus i fodloni eu rhwymedigaethau statudol o ran iechyd y cyhoedd, er enghraifft, cyflawni Dyletswydd Cydraddoldeb y sector cyhoeddus
- darparu'r dystiolaeth ystadegol sydd ei hangen yn aml i gefnogi ceisiadau am gyllid

Roedd argaeledd data ar iechyd ar lefel ardal ddaearyddol fach hefyd yn bwysig i ddefnyddwyr i'w galluogi i dargedu gwasanaethau. Mae llawer o ddefnyddwyr yn dibynnu ar ddata iechyd y cyfrifiad er bod ffynonellau data amgen ar gael. Mae SYG yn bwriadu parhau i gasglu gwybodaeth am iechyd cyffredinol.

Mae angen rhagor o wybodaeth am y data sydd eu hangen am y graddau y caiff gweithgareddau eu cyfyngu gan gyflyrau neu salwch hirdymor yng Nghyfrifiad 2021. Byddwn yn adolygu'r cwestiwn yn sgil y diffiniad o anabledd a gyflwynwyd gan Ddeddf Cydraddoldeb 2010.

3.10 Gofalwyr

Manylion y pwnc	Barn gychwynnol	Casglwyd yn 2011? Do/Naddo	Sylw
Y gofal di-dâl a ddarperir	Casglu	Do	Mae angen y wybodaeth er mwyn llunio polisiau, cynllunio ar gyfer anghenion gofal ffurfiol a dyrannu adnoddau.

Yng Nghyfrifiad 2011, nodwyd bod unigolyn yn darparu gofal di-dâl os yw'n gofalu am aelodau o'r teulu, ffrindiau, cymdogion neu eraill, neu'n rhoi unrhyw help neu gefnogaeth iddynt, oherwydd salwch neu anabledd corfforol neu feddyliol hirdymor, neu broblemau sy'n gysylltiedig â henaint.

Caiff gofalwyr eu hystyried yn grŵp sy'n agored i niwed sy'n tyfu'n gyflym, yn enwedig ymhlith y boblogaeth sy'n darparu'r nifer fwyaf o oriau o ofal (50 awr neu fwy yr wythnos yng Nghyfrifiad 2011). Mae dadansoddiad pellach o'r gofal a ddarperir wedi datgelu nifer gynyddol o ofalwyr rhwng 5 a 17 oed, gwahaniaethau rhwng grwpiau ethnig, a dynion a merched.

Nododd y sawl a ymatebodd i'r Ymgynghoriad ar Bynciau Cyfrifiad 2011 fod y data yn cael eu defnyddio mewn ystod eang o ffyrdd, gan gynnwys llunio polisiau, cynllunio ar gyfer anghenion gofal ffurfiol a dyrannu adnoddau. Roedd sawl defnyddiwr yn dadlau bod angen ffynhonnell ddata a all gael ei defnyddio ar lefel ardaloedd cynnyrch ehangach haen is. Dim ond y cyfrifiad all ddiwallu'r angen hwn, a gall nifer y gofalwyr amrywio'n fawr rhwng gwahanol ardaloedd.

Yn Lloegr, daeth y rhan fwyaf o ddarpariaethau Deddf Gofal 2014 i rym yn 2015, gan ei gwneud yn ofynnol i awdurdodau lleol asesu anghenion cymorth gofawyr os yw'r *unigolyn y maent yn gofalu amdano* yn byw yn yr awdurdod lleol hwnnw. Ni all y boblogaeth hon, sydd hefyd yn cynnwys pobl eraill na chânt eu cwmpasu gan y Ddeddf (fel y rhai sy'n darparu gofal drwy sefydliadau gwirfoddol), gael ei mesur yn gywir o'r cyfrifiad. Yng Nghymru, bydd y Ddeddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant (Cymru) yn dod i rym ym mis Ebrill 2016. Bydd y ddeddf hon yn ei gwneud yn ofynnol i awdurdodau lleol ystyried ac asesu anghenion pobl sy'n 'ofalwyr'. Mae'r cyfrifiad yn darparu llinell sylfaen dda y gall awdurdodau lleol ei defnyddio fel canllaw ar gyfer nodi nifer y gofawyr yn eu hardal.

Mae SYG yn bwriadu parhau i gasglu gwybodaeth am y gofal di-dâl a ddarperir, gan gynnwys nifer yr oriau bob wythnos y caiff y gofal hwnnw ei ddarparu. Ni ragwelir unrhyw newidiadau i'r cwestiwn a ofynnwyd yn 2011.

3.11 Y farchnad lafur a dosbarthiadau economaidd-gymdeithasol

Manylion y pwnc	Statws Arfaethedig	Casglwyd yn 2011? Do/Naddo	Sylw
Gweithgarwch economaidd	Casglu	Do	Mae angen ymhlith defnyddwyr am wybodaeth am weithgarwch economaidd er mwyn i lywodraeth ganolog a llywodraeth leol ddyrannu adnoddau, llunio polisiau a'u rhoi ar waith, monitro perfformiad economaidd lleol, a dadansoddi'r cyflenwad llafur lleol.
Galwedigaeth	Casglu	Do	Mae angen ymhlith defnyddwyr am wybodaeth am alwedigaethau er mwyn i lywodraeth ganolog a llywodraeth leol ddyrannu adnoddau, deall perfformiad economaidd lleol a dadansoddi marchnadoedd llafur lleol.
Dosbarthiad economaidd-gymdeithasol Ystadegau Gwladol (NS-SeC)	Casglu	Do	Mae NS-SeC yn mesur mantais. Mae'n adnodd pwysig ar gyfer archwilio anghydraddoldebau. Caiff ei ddefnyddio hefyd i asesu marchnadoedd llafur lleol a'r cymysgedd o sgiliau.
Diwydiant	Mae angen rhagor o wybodaeth	Do	Mae angen ymhlith defnyddwyr am wybodaeth am ddiwydiant er mwyn deall perfformiad economaidd lleol, marchnadoedd llafur lleol, defnydd tir ac anghenion cynllunio. Caiff ei defnyddio'n weithredol hefyd i wella'r broses o godio galwedigaeth.
Statws goruchwyllo	Peidio â chasglu	Do	Fe'i defnyddir yn weithredol i wella'r broses o godio NS-SeC
Blwyddyn olaf a weithiwyd	Peidio â chasglu	Do	Fe'i defnyddir yn weithredol i wella'r broses o godio NS-SeC

Gwirfoddoli a gwaith di-dâl	Mae angen rhagor o wybodaeth	Naddo	Mae newidiadau i ganllawiau'r Sefydliad Llafur Rhyngwladol ar gyfranogiad yn y llafurlu yn rhoi mwy o bwyslais ar wirfoddoli a gwaith di-dâl. Mae angen deall gofynion defnyddwyr.
-----------------------------	------------------------------	-------	--

Defnyddir gwybodaeth am y farchnad lafur mewn amrywiaeth o allbynnau'r cyfrifiad. Mae'n dangos cyfranogiad gwahanol rannau o'r boblogaeth mewn gwahanol fathau o waith. Casglodd Cyfrifiad 2011 wybodaeth am weithgarwch economaidd, galwedigaeth, diwydiant, blwyddyn olaf a weithiwyd a statws goruchwyllo. Mae dosbarthiad NS-SeC hefyd yn deillio o'r wybodaeth hon.

Defnyddir gwybodaeth am **weithgarwch economaidd a galwedigaeth** ar gyfer y canlynol:

- er mwyn i lywodraeth ganolog a llywodraeth leol ddyrannu adnoddau
- llunio polisiau a'u rhoi ar waith
- monitro perfformiad economaidd lleol
- dadansoddi marchnadoedd llafur lleol
- defnydd tir ac anghenion cynllunio

Mae SYG yn bwriadu casglu gwybodaeth am alwedigaeth a gweithgarwch economaidd yng Nghyfrifiad 2021.

Mae **Dosbarthiad Economaidd-gymdeithasol Ystadegau Gwladol (NS-SeC)** yn dynodi safle economaidd-gymdeithasol yn seiliedig ar alwedigaeth ac fe'i defnyddir i ddeall anghydraddoldebau, yn enwedig mewn perthynas ag iechyd. Defnyddiwyd **diwydiant, statws goruchwyllo a blwyddyn olaf a weithiwyd** yn bennaf i ddsbarthu a chodio galwedigaeth ac NS-SeC. Fodd bynnag, defnyddir diwydiant i ddeall perfformiad economaidd lleol, marchnadoedd llafur lleol a defnydd tir ac anghenion cynllunio.

Pe na bai diwydiant, statws goruchwyllo a blwyddyn olaf a weithiwyd yn cael eu hystyried, byddai gostyngiad yn ansawdd NS-SeC. Fodd bynnag, gallai'r broses o gasglu data ar-lein yn bennaf a'r defnydd cynyddol o ddata gweinyddol yn 2021 wella'r broses o godio data ar alwedigaeth, a allai, yn ei dro, wella ansawdd NS-SeC. O ganlyniad, nid yw SYG yn bwriadu casglu data ar statws goruchwyllo na'r flwyddyn olaf a weithiwyd gan fod y cwestiynau hyn yn cael eu defnyddio'n bennaf i wella'r broses o godio galwedigaeth, sy'n cefnogi'r gwaith o ddynodi NS-SeC. Mae angen i SYG ddeall y gofyniad cyfredol ar gyfer NS-SeC a diwydiant.

Mae cwestiynau am alwedigaeth a diwydiant yn ddrud i'w codio felly dylid sicrhau bod angen cryf am y pynciau hyn er mwyn i'r budd a gynigir ganddynt gyfiawnhau eu cynnwys yng Nghyfrifiad 2021.

Ers 2011, mae'r Sefydliad Llafur Rhyngwladol wedi cyflwyno cysyniadau newydd ynghylch gweithgarwch economaidd, fel cyfeirio at y cysyniad hwn fel 'llafurlu/y tu allan i'r llafurlu'. Mae'r newidiadau hefyd yn rhoi mwy o bwyslais ar b'un a gaiff pobl eu talu am y gwaith a wnant ai peidio, yn hytrach na'u gweithgarwch yn ystod y cyfnod dan sylw, a allai effeithio ar y modd y caiff gwaith di-dâl drwy gynlluniau hyfforddeion eu categorio. Mae SYG yn

bwriadu archwilio effaith y newidiadau hyn ar y wybodaeth a gesglir am weithgarwch economaidd a galwedigaeth. Yn ogystal, gall gwybodaeth am wirfoddoli a gwaith di-dâl a wneir gan hyfforddeion fod o ddiddordeb i ddefnyddwyr ynddi'i hun. Mae SYG yn ceisio eglurhad ar y wybodaeth sydd ei hangen ar ddefnyddwyr am **wirfoddoli a gwaith di-dâl**.

3.12 Teithio

Manylion y pwnc	Barn gychwynnol	Casglwyd yn 2011? Do/Naddo	Sylw
Dull o deithio i'r gweithle	Casglu	Do	Defnyddir y pwnc hwn yn eang gan lywodraeth ganolog a llywodraeth leol i gynllunio a monitro polisïau trafndiaeth.
Cyfeiriad y gweithle	Casglu	Do	Defnyddir y pwnc hwn yn eang gan lywodraeth ganolog a llywodraeth leol i gynllunio a monitro polisïau trafndiaeth.
Cyfeiriad y man astudio	Peidio â chasglu	Naddo	Cesglir data ar y pwnc hwn yn yr Alban a Gogledd Iwerddon ond bu llai o alw yng Nghymru a Lloegr yn hanesyddol.

Bu'r cyfrifiad yn casglu data ar **deithio i'r gweithle** ers 1991, gan ddarparu cyfeiriadau gweithleoedd a'r dull o deithio (math o gerbyd). Defnyddir y data yn eang gan lywodraeth ganolog a llywodraeth leol i lywio'r gwaith o lunio polisïau trafndiaeth a darparu gwasanaethau trafndiaeth gyhoeddus.

Dadansoddir y data hyn yn fwyaf aml ar y cyd â'r data ar 'Gyfeiriad Cartref' er mwyn deall llifau cymudo ac mae'r cynhyrchion 'Tarddiad - Cyrchfan', a gynhyrchir i hwyluso hyn, ymhlith yr allbynnau y gofynnir amdanynt fwyaf ac a ddadansoddir fwyaf o ran y cyfrifiad.

Mae SYG yn cynnig y dylid cynnwys y pwnc hwn yng Nghyfrifiad 2021 ac y dylid defnyddio'r un cwestiwn a ofynnwyd yn 2011.

Mae SYG yn archwilio'r potensial i ddefnyddio data lleoliad o ffonau symudol er mwyn cynhyrchu ystadegau ar deithio i'r gwaith. Ni all SYG gael gafael ar ddata o'r fath ar hyn o bryd, a byddai angen datblygu dulliau amcangyfrif. Byddai SYG yn sicrhau bod cydymffurfiaeth ag egwyddorion diogelu data a mesurau diogelu cyfreithlon.

Yn ogystal â gwybodaeth am deithio i'r gweithle, nododd defnyddwyr fod angen gwybodaeth am **deithio i fan astudio**, fel y'i cesglir yn y cyfrifiad yn yr Alban a Gogledd Iwerddon. Ni chafodd y pwnc hwn ei gynnwys yng nghyfrifiad Cymru a Lloegr yn 2011 am dri phrif reswm:

- nid oedd anghenion defnyddwyr o ran y pwnc cyn gryfed â phynciau eraill
- mynegwyd pryderon ynghylch yr effaith ar gywirdeb gwybodaeth am deithio i'r gweithle pe bai data ar y ddau bwnc yn cael eu casglu gan ddefnyddio'r un cwestiwn
- nodwyd y Cyfrifiad Ysgolion fel ffynhonnell ddata amgen addas

Er nad yw'r Cyfrifiad Ysgolion yn casglu'r wybodaeth hon mwyach, erys pryderon am yr effaith y byddai'n ei chael ar ddata ar 'Teithio i'r gweithle', ac mae SYG yn cynnig na ddylid casglu data ar 'deithio i fan astudio' yng Nghyfrifiad 2021.

3.13 Incwm

Manylion y pwnc	Barn gychwynnol	Casglwyd yn 2011? Do/Naddo	Sylw
Incwm	Peidio â chasglu. Archwilio'r potensial i ddefnyddio data gweinyddol	Naddo	Archwilio'r broses o'i gynhyrchu fel allbwn uwch gan ddefnyddio data o ffynonellau gweinyddol

Yn ôl y sawl a ymatebodd i ymgynghoriadau blaenorol, mae sawl ffordd bosibl o ddefnyddio data ar incwm. O ran defnyddwyr llywodraeth ganolog a llywodraeth leol, gallant ddefnyddio data ar incwm i nodi ardaloedd o amddifadedd ac achosion tlodi sydd, yn ei dro, yn llywio'r gwaith o ddyrannu adnoddau a llunio polisïau. Mae hyn hefyd yn wir am sefydliadau gwirfoddol, sydd wedi nodi'n flaenorol bod gwybodaeth am incwm yn hanfodol ar gyfer targedu cymorth a gwasanaethau yn fwy effeithiol. Gallai defnyddwyr busnes ddefnyddio gwybodaeth am incwm i amcangyfrif ymddygiad prynu defnyddwyr mewn ardaloedd lleol, cynllunio ymchwil i'r farchnad a thargedu marchnadoedd lleol penodol. Mae llawer o ddefnyddwyr yn defnyddio newidynnau eraill y cyfrifiad i fodelu incwm, fel math o lety, galwedigaeth a pherchenogaeth car. Fodd bynnag, nid yw'r dull hwn yn ddibynadwy iawn ar gyfer grwpiau arbennig o'r boblogaeth fel cartrefi mawr ac nid yw wedi bodloni gofynion defnyddwyr mewn cyfrifiadau blaenorol.

Cafodd y cwestiynau am incwm eu profi cyn Cyfrifiadau 2001 a 2011. Yn y Prawf ar Gyfrifiad 2007, gwelwyd gostyngiad ystadegol bwysig o 2.7 pwynt canran mewn cyfraddau ymateb yn sgil y cwestiwn ar incwm, sy'n gyson â chanfyddiadau Prawf 1997. Cymerodd cyfanswm o 404 o unigolion a gwblhaodd y cwestiwn am lefel eu hincwm ran hefyd yn Arolwg Gwerthuso Prawf Cyfrifiad 2007, lle gofynnwyd yr un cwestiwn iddynt eto. Dim ond mewn 66.8% o achosion y cafwyd yr un ymateb, gan ddangos bod y cwestiwn yn un anodd i'w ateb. Cafwyd tystiolaeth hefyd fod y bobl a gyflwynodd ymatebion dilys i Brawf 2007 yn pryderu ynghylch y cwestiynau am incwm.

Nid yw SYG yn cynnig y dylid cynnwys cwestiwn am incwm yng Nghyfrifiad 2021, gan ein bod yn disgwyl y bydd y materion hyn o ran effaith ac ansawdd yr ymatebion yn parhau. Fodd bynnag, bydd SYG yn archwilio'r broses o ddefnyddio data gweinyddol i gynhyrchu ystadegau ar incwm. Mae hyn yn gyson ag argymhelliad yr Ystadegydd Cenedlaethol y dylid cynyddu'r defnydd o ddata gweinyddol er mwyn gwella'r ystadegau a gesglir o Gyfrifiad 2021.

Ni all SYG gael gafael ar ddata gweinyddol ar incwm ar hyn o bryd er mwyn cynhyrchu ystadegau sy'n ymdebygu i rai'r cyfrifiad. Byddai angen cymeradwyaeth ddeddfwriaethol ar gyfer hyn. Yna byddai angen datblygu dulliau a diffiniadau.

3.14 Hunaniaeth rywiol

Manylion y pwnc	Barn gychwynnol	Casglwyd yn 2011? Do/Naddo	Sylw
Hunaniaeth rywiol	Mae angen rhagor o wybodaeth	Naddo	Mae'n bwysig bod SYG yn casglu gwybodaeth am hunaniaeth rywiol; awgryma rai mai'r cyfrifiad yw'r ffordd iawn i wneud hyn. Fodd bynnag, mae yna bryderon ynghylch preifatrwydd, derbynioldeb, cywirdeb a'r effaith ar y gyfradd ymateb gyffredinol y mae angen eu hystyried.

Mae **hunaniaeth rywiol** yn farn oddrychol ohonoch chi eich hun a all newid dros amser mewn cyd-destunau gwahanol, a gall fod yn wahanol i atyniad rhywiol ac ymddygiad rhywiol. Mae angen dilys i fonitro'r pwnc hwn oherwydd, o dan Ddeddf Cydraddoldeb 2010, mae'n anghyfreithlon gwahaniaethu yn erbyn gweithwyr oherwydd cyfeiriadedd rhywiol mewn perthynas â darparu nwyddau a gwasanaethau, cyflogaeth neu hyfforddiant galwedigaethol.

Mae gwaith SYG wedi canolbwyntio ar hunaniaeth rywiol, sef y ffordd y mae'r ymatebydd yn ystyried ei hun, drwy ei phrosiect hunaniaeth rywiol a lansiwyd yn 2006. Rhoddwyd y prosiect ar waith mewn ymateb uniongyrchol i'r angen am ddata ar gyfeiriadedd rhywiol a nodwyd gan ddefnyddwyr yn ystod yr ymgynghoriad ar bynciau ar gyfer Cyfrifiad 2011.

Aeth y prosiect ati i ddatblygu a phrofi cwestiynau ar gyfer cyfweliadau wyneb yn wyneb a thros y ffôn. Gofynnwyd y cwestiwn gyntaf yn yr Arolwg Cartrefi Integredig ar gyfer y cyfnod rhwng mis Ebrill 2009 a mis Mawrth 2010 a bellach, caiff y data eu casglu a'u cyhoeddi yn flynyddol. Mae hyn wedi arwain at gynhyrchu amcangyfrifon o hunaniaeth rywiol hunanganfyddedig yn ôl grŵp oedran, rhyw, crefydd a galwedigaeth. Yn ôl canlyniadau diweddaraf yr Arolwg Cartrefi Integredig ar gyfer 2013, roedd 1.6% o oedolion yn y DU yn ystyried eu hunain yn hoyw, yn lesbiaidd neu'n ddeurywiol. Y rhanbarth â'r gyfran fwyaf o oedolion a oedd yn ystyried eu hunain yn hoyw, yn lesbiaidd neu'n ddeurywiol oedd Llundain (3.2%). Mae SYG yn ystyried cyfuno gwerth pum mlynedd o ddata gyda'r nod o ddarparu amcangyfrifon ar gyfer awdurdodau lleol.

Arolwg arall sy'n mesur hunaniaeth rywiol yw'r Arolwg Cenedlaethol o Agweddau a Ffyrdd o Fyw Rhywiol. Yn ôl arolwg 2012, roedd 2.5% o ddynion a 2.4% o ferched yn ystyried eu bod yn hoyw, yn lesbiaidd neu'n ddeurywiol.

Ymhlith yr agweddau pwysig ar y cwestiwn a ddatblygwyd gan y prosiect hunaniaeth rywiol ar gyfer cyfweliadau wyneb yn wyneb a thros y ffôn ac a ddefnyddiwyd yn yr Arolwg Cartrefi

Integredig yw bod y cwestiwn yn cael ei ofyn i bob unigolyn ar wahân; ni chaiff ei ofyn ar ran aelodau o'r cartref sy'n absennol; a chaiff yr ymatebion i'r cwestiwn eu cyflwyno yn y fath fodd fel na fydd angen i'r ymatebwyr ddatgelu eu hateb i unrhyw un arall. Mae hyn yn hyrwyddo preifatrwydd rhwng aelodau o'r cartref ac yn cynyddu derbynioldeb y cwestiwn a chywirdeb yr ymateb. Ni ellir atgynhyrchu'r nodweddion hyn drwy gyfrwng proses gasglu a hunanweinyddir fel y cyfrifiad, lle y gall yr holiadur gael ei gwblhau gan un unigolyn ar ran holl aelodau'r teulu. Er bod holiadur hunanlenwi wedi'i ddatblygu hefyd, nid yw wedi'i brofi na'i ddefnyddio mewn arolwg hunanlenwi eto.

Mae'n bwysig bod SYG yn casglu gwybodaeth am hunaniaeth rywiol; awgryma rhai mai'r cyfrifiad yw'r ffordd iawn i wneud hyn. Fodd bynnag, mae yna bryderon ynghylch preifatrwydd, derbynioldeb, cywirdeb a'r effaith ar y gyfradd ymateb gyffredinol y mae angen eu hystyried. Er mwyn helpu i nodi'r dull gweithredu gorau, a darparu gwybodaeth a all lywio rhaglen brofi, mae angen i SYG ddeall y gofyniad cyfredol am wybodaeth am hunaniaeth rywiol.

3.15 Gwybodaeth a gesglir at ddibenion gweithredol

Bydd Cyfrifiad 2021 yn casglu rhywfaint o wybodaeth a gaiff ei defnyddio'n bennaf i helpu gyda'r gwaith o gynnal y cyfrifiad a gwaith dilynol posibl, neu wella ansawdd data. Byddwn yn casglu gwybodaeth am enw, rhif ffôn, preswylwyr arferol ac ymwelwyr sy'n aros dros nos.

Gan mai ar-lein y caiff y cyfrifiad ei gwblhau'n bennaf, mae'n bosibl y byddwn yn casglu cyfeiriad e-bost. Gallwn ddefnyddio'r cyfeiriad e-bost hwn, er enghraifft, i anfon cadarnhad ein bod wedi derbyn holiadur wedi'i gwblhau neu yn lle rhif ffôn i gysylltu â'r rhai sydd wedi dychwelyd holiadur wedi'i gwblhau'n rhannol.

Un o brif swyddogaethau'r data gweithredol a gesglir gennym yw lleihau cwmmpas annigonol (y bobl a'r cartrefi hynny na chânt eu cyfrif yn y cyfrifiad) a chwmpas gormodol (y bobl a'r cartrefi hynny a gyfrifir fwy nag unwaith). Drwy nodi cofnod clir o'r rhai sy'n byw mewn cyfeiriad fel arfer, a'r rhai sy'n ymweld, gallwn gynhyrchu amcangyfrifon cywir o'r boblogaeth.

Mae'r newid i gasglu data ar-lein yn bennaf yn 2021 yn golygu efallai y gallwn leihau'r baich ar yr ymatebydd a gwella cywirdeb yr ymatebion yn gyffredinol. Dangoswyd hyn pan gasglwyd data ar-lein yng Nghyfrifiad 2011. Yng Nghyfrifiad 2011, cynigiodd SYG y swyddogaethau ar-lein canlynol:

- **Meysydd hunanlenwi**
  - dim ond unwaith y mae angen i'r ymatebydd nodi gwybodaeth am enw
  - caiff y broses o gwblhau'r wybodaeth am gydberthnasau rhwng pobl yn y cartref ei symleiddio
- **Cyfeirio awtomatig** - dim ond pynciau perthnasol y mae ymatebwyr yn eu gweld
- **Testun cymorth cwestiwn-benodol** - er mwyn helpu ymatebwyr i gwblhau cwestiynau mwy cymhleth
- **Negeseuon dilysu** - yn hysbysu ymatebwyr am ymatebion anghyson

Bydd SYG yn ceisio gwella'r swyddogaethau hyn yn 2021 - efallai drwy hunangodio ymatebion neu ddarparu rhestrau dewis (e.e. galwedigaeth)

Er y gall yr holiadur ar-lein olygu nad oes angen gofyn nac arddangos rhai o'r cwestiynau sydd eu hangen i gasglu gwybodaeth weithredol, efallai y bydd gofyn o hyd i gynnwys y cwestiynau hyn ar holiadur papur.

4 Meini prawf gwerthuso

Mae sail dros werthuso'r ymgynghoriad ar bynciau 2021 fwy neu lai yr un fath â'r un a ddefnyddiwyd i werthuso'r ymgynghoriad ar bynciau 2011. Fodd bynnag, gwnaed rhai newidiadau er mwyn sicrhau bod y meini prawf gwerthuso yn gryfach ac yn fwy tryloyw ac i ystyried y newid i gynnal y cyfrifiad ar-lein yn bennaf.

Y meini prawf o ran gofynion defnyddwyr yw'r meini prawf gwerthuso o hyd. Mae gofynion gweithredol yn atgyfnerthu'r achos dros gynnwys pynciau, yn enwedig os credir y gall pwnc wella'r cwmpas.

Caiff y meini prawf o ran ystyriaethau eu defnyddio'n bennaf ar y cyd â chryfder sgôr gofynion y defnyddwyr i lywio'r gwaith o ddatblygu holiadur y cyfrifiad a chynhyrchu allbynnau data gweinyddol arbrofol. Fodd bynnag, efallai y bydd materion a nodwyd gan ddefnyddio'r meini prawf hynny yn golygu na chaiff pwnc ei gynnwys yng Nghyfrifiad 2021 er bod angen defnyddiwr neu angen gweithredol yn hysbys (er enghraifft, os na allwn ddatblygu cwestiwn y gall ymatebwyr ei ateb yn gywir).

Gofynion defnyddwyr	Ystyriaethau	Gofynion gweithredol
✓ Cryfder anghenion defnyddwyr	✓ Ansawdd y data	✓ Gwella cwmpas
✓ Angen gwybodaeth ar gyfer ardaloedd daearyddol neu boblogaethau bach	✓ Pa mor dderbyniol ydyw i'r cyhoedd	✓ Codio newidynnau deilliedig
✓ Addasrwydd ffynonellau amgen	✓ Baich ar yr ymatebydd	✓ Gwe-lywio ffurflen
✓ Gofyniad i gynnal dadansoddiad amlamrywedd	✓ Pryderon ariannol	
✓ Asesiad o'r angen i allu cymharu data'r DU	✓ Cynllun yr holiadur	
✓ Cysondeb â chyfrifiadau blaenorol		

4.1 Gofynion defnyddwyr

Rhaid i bynciau ddiwallu angen cryf a ddiffiniwyd yn glir gan ddefnyddwyr. Oni chyflwynir achos cryf dros gasglu gwybodaeth o Gyfrifiad 2021, ni chaiff y wybodaeth honno ei chasglu. Bydd ymatebion gan ddefnyddwyr ar bwysigrwydd y wybodaeth, gan gynnwys y rhai lle mai barn gychwynnol SYG yw y byddwn yn casglu'r data, yn helpu i lywio'r rhestr derfynol o bynciau a gaiff eu cynnwys yng Nghyfrifiad 2021.

Meini Prawf	Disgrifiad
Cryfder anghenion defnyddwyr	<p>Er enghraifft, gallai anghenion defnyddwyr gael eu cyfiawnhau o ran y canlynol: dyrannu adnoddau sylweddol, darparu gwell gwasanaethau, llunio polisi pwysig neu fonitro polisi.</p> <p>Yn ogystal, mae gofynion sy'n deillio o ddeddfwriaeth yn atgyfnerthu'r achos dros gynnwys pynciau. Er enghraifft, caiff gofynion deddfwriaeth y DU, y Cenhedloedd Unedig, Comisiwn Economaidd y Cenhedloedd Unedig ar gyfer Ewrop ac Eurostat eu hystyried.</p>
Angen gwybodaeth ar gyfer ardaloedd daearyddol neu boblogaethau bach	<p>Mae'n rhaid bod angen gwybodaeth ar gyfer grwpiau bach o'r boblogaeth a/neu ar lefelau daearyddol manwl. Efallai y byddai'n well caffael gwybodaeth sydd ei hangen ar gyfer ardaloedd daearyddol eang neu grwpiau mawr o'r boblogaeth o ffynonellau ystadegol eraill.</p> <p>Rhaid sicrhau y gall unrhyw ddata sy'n ymwneud ag ardaloedd daearyddol bach gael eu cyfuno i lefelau uwch o ardaloedd daearyddol, gan sicrhau bod allbynnau yn gyson ac y gellir eu cymharu'n rhanbarthol ac yn genedlaethol.</p>
Addasrwydd ffynonellau amgen	<p>Dim ond gwybodaeth na ellir mo'i chasglu mewn unrhyw ffordd arall y bydd Cyfrifiad 2021 yn ceisio'i chasglu. Dylid ystyried a oes gwybodaeth addas ar gael o ffynonellau eraill ai peidio; er enghraifft, cofnodion gweinyddol neu arolygon sampl.</p> <p>Yn ogystal, dim ond gwybodaeth a fydd yn parhau i fod yn berthnasol am gyfnod sylweddol ar ôl iddi gael ei chasglu y dylai'r cyfrifiad ei chasglu.</p>
Gofyniad i gynnal dadansoddiad amlamrywedd	<p>Un o fanteision allweddol data'r cyfrifiad yw gallu dadansoddi newidynnau penodol yn erbyn ei gilydd. Bydd gofyniad i gynnal dadansoddiad amlamrywedd yn effeithio ar p'un a oes ffynonellau amgen addas yn bodoli, a gall atgyfnerthu'r achos dros gynnwys pynciau yn y cyfrifiad.</p>
Asesiad o'r angen i gymharu data'r DU	<p>Dylai fod modd cymharu'r data a gesglir o'r cyfrifiad ar draws ardal ddaearyddol fawr. Lle y bo'n bosibl, os oes angen ymhlith defnyddiwr, bydd tair Swyddfa Cyfrifiad y DU yn cyhoeddi allbynnau cyfrifiad sy'n gyson ledled y DU.</p>

<p>Cysondeb â chyfrifiadau blaenorol</p>	<p>Mae cymhariaeth â chyfrifiadau blaenorol yn agwedd bwysig ar y gwaith o ddadansoddi'r cyfrifiad a, lle y bo'n bosibl, bydd holiadur Cyfrifiad 2021 yn casglu'r un wybodaeth â holiadur Cyfrifiad 2011.</p> <p>Fodd bynnag, efallai y bydd agweddau eraill ar anghenion defnyddwyr yn bwysicach na'r angen i gymharu cyfrifiadau.</p>
--	---

4.2 Gofynion gweithredol

Gallai nifer o ffactorau gweithredol effeithio ar gynnwys Cyfrifiad 2021 hefyd. Y pwysicaf ohonynt yw gwella cwmpas Cyfrifiad 2021, gan mai prif nod y cyfrifiad yw darparu cyfrifiad cadarn o'r boblogaeth yng Nghymru a Lloegr.

Meini Prawf	Disgrifiad
Gwella cwmpas	Gall holiadur Cyfrifiad 2021 gynnwys rhai cwestiynau sy'n helpu ymatebwyr i nodi pwy ddylai gael ei gynnwys yn yr ymateb; er enghraifft, cwestiynau am ymwelwyr a diffinio'r mathau o breswylwyr arferol sy'n byw yn y cartref. Gall cwestiynau o'r fath gael eu cynnwys er nad oes angen cryf ymhlith defnyddwyr am allbynnau sy'n gysylltiedig â'r cwestiynau hyn, am eu bod yn bwysig o ran sicrhau allbynnau o ansawdd uchel.
Codio newidynnau deilliedig	Disgwylir y bydd rhai allbynnau allweddol yn seiliedig ar newidynnau deilliedig (er enghraifft oedran sy'n deillio o ddyddiad geni). Gall newidynnau gael eu cynnwys yn holiadur Cyfrifiad 2021 os nodir bod angen ymhlith defnyddwyr am ddata sy'n deillio o newidyn hyd yn oed os nad oes angen ymhlith defnyddwyr am allbynnau sy'n ymwneud yn uniongyrchol â'r cwestiwn.
Cyfeirio o amgylch cwestiynau	Mewn cyfrifiad ar-lein, gall ymatebwyr gael eu cyfeirio'n awtomatig o amgylch cwestiynau nad ydynt yn berthnasol iddynt. Fodd bynnag, mae'r maen prawf hwn wedi'i gadw er mwyn adlewyrchu'r ffaith y bydd fersiwn bapur o'r ffurflen o hyd y bydd angen cwestiynau cyfeirio arni

4.3 Ystyriaethau

Mae'r cyfrifiad yn ymarfer gorfodol a gynhelir ar sail hunangyfrifo; mae'n rhaid i bob ymatebydd gwblhau pob cwestiwn perthnasol ar yr holiadur. Felly, mae'r ystyriaethau canlynol yn bwysig.

Meini Prawf	Disgrifiad
Ansawdd y data	Dylid disgwyl bod y data a gesglir yng Nghyfrifiad 2021 o ansawdd digonol i sicrhau bod yr allbynnau yn ddefnyddiol. Felly, ni ddylai fod angen cyfarwyddyd nac esboniad hirfaith er mwyn casglu'r wybodaeth, ac ni ddylid ceisio gwybodaeth nad yw'n hysbys neu na ellir ei chofio'n gywir.
Pa mor dderbyniol ydyw i'r cyhoedd	Ni ddylai'r cyfrifiad ofyn cwestiynau sensitif na chwestiynau a allai fod yn ymwithiol sy'n cael effaith negyddol ar yr ymateb neu a all olygu bod ymatebwyr yn rhoi atebion sy'n dderbyniol yn gymdeithasol yn hytrach nag atebion cywir. Ni ddylai holi am farn nac agweddau unigolion ychwaith. Caiff y cyfrifiad ei gynnal at ddibenion ystadegol hefyd. Ni ddylai gasglu data a fyddai'n hyrwyddo grwpiau gwleidyddol neu sectaraidd yn fwriadol, neu'n noddi achosion penodol.
Baich ar yr ymatebydd	Ni ddylai'r cwestiynau a ofynnir am bwnc osod baich gormodol ar ymatebwyr. Gallai'r baich, er enghraifft, ddeillio o gyfarwyddyd neu esboniad hirfaith, nifer fawr o gategorïau ymateb, neu nifer fawr o gwestiynau ar un pwnc.
Pryderon ariannol	Ni ddylai cwestiynau achosi unrhyw broblemau codio mawr, ni ddylai fod angen iddynt gael eu prosesu'n helaeth, ac ni ddylent ychwanegu'n sylweddol at gost gyffredinol y cyfrifiad
Cynllun yr holiadur	Mae'r newid i gasglu data ar-lein yn bennaf yn creu cyfleoedd newydd yn ogystal â heriau. Caiff y rhain eu hystyried pan eir ati i ystyried pa bynciau i'w cynnwys yng Nghyfrifiad 2021. Er mai ar-lein y caiff y data ystyried bennaf, darperir holiadur papur hefyd, felly caiff ystyriaethau o ran gofod a chynllun yr holiadur papur a chymaroldeb rhwng y ddau eu hystyried hefyd.

5 Cwestiynau'r ymgynghoriad

Y ffordd orau o ymateb i'r ymgynghoriad hwn yw ar-lein. Os hoffech ymateb i'r ymgynghoriad hwn drwy e-bost neu ar bapur, cwblhewch dempled yr holiadur. Mae rhai cwestiynau gorfodol y mae angen i chi eu cwblhau er mwyn i ni gynnwys eich ymateb yn ein dadansoddiad. Caiff y cwestiynau hyn eu nodi â seren (*).

Gallwch ymateb i bob pwnc, neu ddim ond y pwnc/pynciau unigol sy'n berthnasol i chi. Dylech gynnwys templed pwnc wedi'i gwblhau (adran 5.4 neu 5.5) ar gyfer pob pwnc y mae gennych ofyniad ar ei gyfer, gan gynnwys unrhyw bynciau newydd yr hoffech ddweud wrthym amdanynt. Trafodir y pynciau yn adrannau 3.2 i 3.14 o'r ddogfen ymgynghori hon.

5.1 Amdanoch chi

Ydych chi'n ateb yr holiadur hwn ar ran sefydliad neu fel unigolyn? *

- Sefydliad
- Unigolyn

Dywedwch rywfaint wrthym amdanoch chi.

Enw'r sefydliad _____

Eich enw * _____

cyfeiriad e-bost * _____

Rhif ffôn _____

Ym mha sector rydych yn gweithio? *

Bydd hyn yn ein helpu i fonitro'r ystod o ddefnyddwyr y mae'r ymgynghoriad wedi'u cynnwys

- Adran o'r llywodraeth / corff cyhoeddus
- Awdurdod lleol
- Sefydliad iechyd
- Tai
- Academaidd / ymchwil
- Elusennol a gwirfoddol
- Masnachol

- Cyfleustodau
- Newyddiaduraeth / y cyfryngau
- Sefydliad rhyngwladol
- Achrestrydd / hanesydd teulu
- Arall (nodwch) _____

A allwn gysylltu â chi i drafod eich ymateb i'r ymgynghoriad hwn? *

Gellir gwneud hyn er mwyn trafod unrhyw bwyntiau penodol y mae angen cadarnhad yn eu cylch.

- Gallwch
- Na allwch

A allwn gysylltu â chi yn y dyfodol ynglŷn â Rhaglen Trawsnewid y Cyfrifiad a Chyfrifiad 2021? *

Gellir gwneud hyn er mwyn eich hysbysu am ymgynghoriadau pellach, rhoi'r wybodaeth ddiweddarach i chi am Raglen Trawsnewid y Cyfrifiad, neu ddarparu dolen i ganlyniadau'r ymgynghoriad hwn.

- Gallwch
- Na allwch

5.2 Caniatâd

Er mwyn sicrhau bod y penderfyniadau a wneir gennym yn dryloyw, caiff yr ymatebion i'r ymgynghoriad hwn eu cyhoeddi. Bydd hyn yn cynnwys enw'r sefydliad neu'r unigolyn sy'n ymateb. A fydddech cystal â chadarnhau eich bod yn fodlon i ni gyhoeddi eich enw. Ni fyddwn yn cyhoeddi manylion cyswllt personol. Dylech fod yn ymwybodol y gallai unrhyw wybodaeth a ddarperir mewn ymateb i'r ymgynghoriad hwn fod ar gael i'r cyhoedd os bydd ei hangen yn unol â chais Rhyddid Gwybodaeth. *

- Ydw, rwy'n caniatáu i chi gyhoeddi fy enw gyda'm hymateb
- Na, dilêwch fy enw cyn cyhoeddi fy ymateb

5.3 Seiliau allbwn a chyfrifo

A oedd digon o hyblygrwydd o ran y seiliau allbwn a oedd ar gael o Gyfrifiad 2011?

- Oedd
- Nac oedd

Os nac oedd, pa seiliau allbwn oedd ar goll?

Disgrifiwch yr effaith y byddai peidio â chael gwybodaeth am y seiliau allbwn hynny yn ei chael arnoch chi/ar eich gwaith.

5.4 Cwestiynau ar gyfer pynciau a gafodd eu cynnwys yng Nghyfrifiad 2011

Dim ond os oes angen dirfawr am y data y gellir cyfiawnhau casglu gwybodaeth drwy'r cyfrifiad. Felly, mae angen i chi ddweud wrthym am yr effaith y mae defnyddio gwybodaeth y cyfrifiad yn ei chael. Mae'n bwysig iawn eich bod yn rhoi cymaint o fanylion â phosibl i gefnogi eich atebion. Bydd hyn yn sicrhau y caiff eich barn ei hystyried yn llawn yn ein gwerthusiad. Er enghraifft, p'un a ydych yn cytuno neu'n anghytuno â'n barn gychwynnol, mae angen i ni gael rhagor o fanylion am effaith pob pwnc ar eich gwaith er mwyn sicrhau y caiff ei hadlewyrchu'n gywir yn holiadur Cyfrifiad 2021.

Defnyddiwch y templed hwn i ymateb i'r ymgynghoriad gan gyfeirio at y pynciau a drafodwyd yn adrannau 3.2 i 3.12 o'r ddogfen ymgynghori hon.

Pwnc: _____

1a. Ydych chi'n defnyddio gwybodaeth a gasglwyd am y pwnc hwn yng Nghyfrifiad 2011 ar hyn o bryd?

- Ydw
- Nac ydw (*Ewch i Gwestiwn 2*)

1b. Os ydych, at ba ddiben rydych yn defnyddio gwybodaeth am y pwnc hwn?

Dewiswch bob un sy'n berthnasol

- Dyrannu adnoddau - Llywodraeth ganolog
- Dyrannu adnoddau - Llywodraeth leol
- Cynllunio a darparu gwasanaethau
- Llunio a monitro polisiau
- Gofynion ymchwil
- Dibenion eraill - nodwch _____

1c. Ym mha ffordd rydych yn defnyddio gwybodaeth am y pwnc hwn ar hyn o bryd?

- *Os gwnaethoch nodi eich bod yn defnyddio gwybodaeth i ddyrannu adnoddau, disgrifiwch sut a gwerth yr adnoddau sy'n cael eu dyrannu.*

- *Disgrifiwch y defnydd penodol a wneir o'r data. Er enghraifft, pa ffynonellau gwybodaeth a ddefnyddir, pa ddefnydd penodol a wneir o wybodaeth y cyfrifiad.*
- *Pa wybodaeth ychwanegol sydd ei hangen arnoch am y pwnc hwn? Sut y byddai'n cael ei defnyddio?*
- *Pa effaith y mae defnyddio data'r cyfrifiad wedi'i chael ar y gwaith o lunio/monitro polisiâu?*
- *Disgrifiwch y mathau o ymchwil rydych yn defnyddio'r wybodaeth mewn perthynas â hwy a pham mae'r wybodaeth yn bwysig ar gyfer yr ymchwil honno.*

2a. Ar gyfer pob is-bwnc o fewn y pwnc hwn, nodwch i ba raddau rydych yn cytuno â barn gychwynnol SYG ar b'un a ddylai'r is-bwnc hwn gael ei gasglu yng Nghyfrifiad 2021? Ydych chi'n cytuno, ddim yn cytuno nac yn anghytuno, neu'n anghytuno?

Is-bwnc : Ymateb

2b. Ar gyfer pob is-bwnc o fewn y pwnc hwn, nodwch a ydych yn defnyddio data ar yr is-bwnc hwn a'r effaith arnoch chi/ar eich gwaith pe na bai SYG yn casglu gwybodaeth amdano yng Nghyfrifiad 2021. A fyddai'n cael effaith fawr, ganolig neu fach?

Is-bwnc : Ymateb

2c. Os gwnaethoch nodi y byddai'n cael effaith fawr neu ganolig, disgrifiwch yr effaith arnoch chi/ar eich gwaith pe na bai SYG yn casglu gwybodaeth am yr is-bynciau hynny yng Nghyfrifiad 2021. Disgrifiwch yr effaith pe na bai pob is-bwnc yn cael ei gynnwys ar wahân.

Mae'n bwysig iawn eich bod yn dweud wrthym am yr effaith y byddai'n ei chael gan y bydd hyn yn rhan bwysig o'n gwerthusiad.

- *Beth fyddai'r ffynhonnell wybodaeth amgen orau?*
- *Pa effaith fyddai defnyddio'r ffynhonnell amgen hon yn ei chael?*
- *Pa weithgareddau gorfodol na fydddech yn gallu eu cyflawni mwyach?*
- *Pa weithgareddau eraill na fydddech yn gallu eu cyflawni mwyach?*
- *Pa gostau ychwanegol y bydddech chi neu bobl eraill yn mynd iddynt?*

3a. Ar ba lefel ddaearyddol rydych yn defnyddio gwybodaeth am y pwnc hwn ar hyn o bryd?

Dewiswch bob un sy'n berthnasol

- Ardal gynnyrch
- Ardal gynnyrch ehangach
- Ward
- Awdurdod lleol
- Rhanbarthol
- Cenedlaethol
- Arall – nodwch _____

3b. Os oes angen gwybodaeth arnoch am y pwnc hwn ar gyfer ardaloedd daearyddol bach, disgrifiwch sut rydych yn ei defnyddio.

- *Ydych chi'n defnyddio'r wybodaeth i nodi ardaloedd penodol ar gyfer targedu ymyriadau?*
- *A yw'n helpu i ddyrannu adnoddau?*

4. Os oes angen gwybodaeth arnoch am y pwnc hwn ar gyfer grwpiau bach o'r boblogaeth, disgrifiwch sut rydych yn ei defnyddio a'r effaith arnoch chi/ar eich sefydliad pe na bai'r wybodaeth ar gael.

- *Ydych chi'n defnyddio'r wybodaeth i nodi is-grwpiau penodol o'r boblogaeth?*

5a. Pa mor bwysig ydyw i allu cymharu gwybodaeth am y pwnc hwn ar lefel y DU?

- Pwysig iawn
- Pwysig
- Eithaf pwysig
- Ddim yn bwysig

5b. Disgrifiwch pam y mae angen i chi gymharu'r wybodaeth am y pwnc hwn ar lefel y DU.

- *A oes angen i chi wneud cymariaethau ledled y DU at ddibenion dyrannu adnoddau?*
- *A oes angen i chi wneud cymariaethau rhwng ardaloedd o wahanol faint, er enghraifft cymharu data ar gyfer awdurdod lleol â ffigurau cyfartalog ar gyfer y DU?*
- *Ydych chi'n ymwneud â'r gwaith o lunio polisïau ar gyfer y DU gyfan?*
- *A yw eich cylch gwaith yn cwmpasu'r DU gyfan ac a oes angen i chi ddarparu gwybodaeth i'w gefnogi?*

- Cyfrifiadau cynharach
- Dim un

6b. Disgrifiwch sut rydych wedi defnyddio cymariaethau rhwng cyfrifiadau dros amser.

- *Gwerthuso newid dros amser er mwyn gwneud penderfyniadau ynghylch cyllid*
- *Gwerthuso newid dros amser er mwyn gwneud penderfyniadau ynghylch polisïau*
- *Gwerthuso meincnodau a ddefnyddiwyd i fonitro llwyddiant ymyriadau'n seiliedig ar ardal*
- *Llunio rhagamcanion*
- *Cynllunio a darparu gwasanaethau*

7a. I ba raddau y mae angen i chi ddefnyddio gwybodaeth am y pwnc hwn ar y cyd â gwybodaeth am bynciau eraill y cyfrifiad?

- Yn aml gydag amrywiaeth eang o bynciau eraill y cyfrifiad
- Yn aml gydag amrywiaeth gyfyngedig o bynciau eraill y cyfrifiad
- Yn achlysurol gydag amrywiaeth eang o bynciau eraill y cyfrifiad
- Yn achlysurol gydag amrywiaeth gyfyngedig o bynciau eraill y cyfrifiad
- Ddim o gwbl

7b. Disgrifiwch sut rydych yn defnyddio gwybodaeth am y pwnc hwn ar y cyd â gwybodaeth am bynciau eraill y cyfrifiad.

7c. Dewiswch y pynciau eraill y mae angen i chi ddefnyddio gwybodaeth am y pwnc hwn ar y cyd â hwy.

Dewiswch bob un sy'n berthnasol

- Demograffeg sylfaenol a chyfansoddiad y cartref
- Tai
- Ethnigrwydd a hunaniaeth genedlaethol
- Iaith
- Crefydd
- Mudo a dinasyddiaeth
- Addysg
- Iechyd
- Gofalwyr

- Y farchnad lafur a dosbarthiadau economaidd-gymdeithasol
- Teithio
- Incwm
- Hunaniaeth rywiol
- Arall – nodwch _____

8a. A yw ffynonellau gwybodaeth amgen am y pwnc hwn (nad ydynt yn ymwneud â'r cyfrifiad) yn bodloni eich gofynion cyfredol?

- Ydyn yn llawn
- Ydyn yn rhannol
- Nac ydyn
- Ddim yn gwybod

8b. Rhowch wybod i ni am y ffynonellau gwybodaeth amgen rydych yn eu defnyddio mewn perthynas â'r pwnc hwn

- *Ydych chi'n defnyddio'r ffynonellau hyn ar y cyd â'r cyfrifiad? Sut?*
- *Beth fyddai'r ffynhonnell wybodaeth amgen orau nesaf?*
- *Pa effaith fyddai defnyddio'r ffynhonnell amgen hon yn ei chael?*

5.5 Cwestiynau ar gyfer pynciau na chawsant eu cynnwys yng Nghyfrifiad 2011

Dim ond os oes angen dirfawr am y data y gellir cyfiawnhau casglu gwybodaeth drwy'r cyfrifiad. Felly, mae angen i chi ddweud wrthym am yr effaith y mae defnyddio gwybodaeth y cyfrifiad yn ei chael. Mae'n bwysig iawn eich bod yn rhoi cymaint o fanylion â phosibl i gefnogi eich atebion. Bydd hyn yn sicrhau y caiff eich barn ei hystyried yn llawn yn ein gwerthusiad. Er enghraifft, p'un a ydych yn cytuno neu'n anghytuno â'n barn gychwynnol, mae angen i ni gael rhagor o fanylion am effaith pob pwnc ar eich gwaith er mwyn sicrhau y caiff ei hadlewyrchu'n gywir yn holiadur Cyfrifiad 2021.

Defnyddiwch y templed hwn i ymateb i'r ymgynghoriad gan gyfeirio at hunaniaeth rywiol, incwm, neu bynciau eraill arfaethedig.

Pwnc: _____

1a. Ydych chi'n defnyddio unrhyw wybodaeth a gyhoeddwyd am y pwnc hwn?

- Ydw
- Na (*Ewch i Gwestiwn 2*)

1b. Os ydych, at ba ddiben rydych yn defnyddio gwybodaeth am y pwnc hwn?

Dewiswch bob un sy'n berthnasol

- Dyrannu adnoddau - Llywodraeth ganolog
- Dyrannu adnoddau - Llywodraeth leol
- Cynllunio a darparu gwasanaethau
- Llunio a monitro polisiau
- Gofynion ymchwil
- Dibenion eraill - nodwch _____

1c. Ym mha ffordd rydych yn defnyddio gwybodaeth am y pwnc hwn ar hyn o bryd?

- *Os gwnaethoch nodi eich bod yn defnyddio gwybodaeth i ddyrannu adnoddau, disgrifiwch sut a gwerth yr adnoddau sy'n cael eu dyrannu.*
- *Disgrifiwch y defnydd penodol a wneir o'r data. Er enghraifft, pa ffynonellau gwybodaeth a ddefnyddir, pa ddefnydd penodol a wneir o wybodaeth y cyfrifiad.*

- *Pa wybodaeth ychwanegol sydd ei hangen arnoch am y pwnc hwn? Sut y byddai'n cael ei defnyddio?*
- *Pa effaith y mae defnyddio data'r cyfrifiad wedi'i chael ar y gwaith o lunio/monitro polisiau?*
- *Disgrifiwch y mathau o ymchwil rydych yn defnyddio'r wybodaeth mewn perthynas â hwy a pham bod y wybodaeth yn bwysig ar gyfer yr ymchwil honno.*

2a. I ba raddau rydych yn cytuno â barn gychwynnol SYG ar b'un a ddylid casglu data ar y pwnc hwn yng Nghyfrifiad 2021?

Os ydych yn cynnig pwnc newydd, na chaiff ei drafod yn y ddogfen ymgynghori, ewch i gwestiwn 2b

- Cytuno
- Ddim yn cytuno nac yn anghytuno
- Anghytuno

2b. Nodwch a ydych yn defnyddio data ar y pwnc hwn a'r effaith arnoch chi/ar eich gwaith pe na bai SYG yn casglu gwybodaeth amdano yng Nghyfrifiad 2021.

- Mawr
- Canolig
- Bach

2c. Os gwnaethoch nodi y byddai'n cael effaith fawr neu ganolig, disgrifiwch yr effaith arnoch chi/ar eich gwaith pe na bai SYG yn casglu gwybodaeth am y pwnc hwn yng Nghyfrifiad 2021.

Mae'n bwysig iawn eich bod yn dweud wrthym am yr effaith y byddai'n ei chael gan y bydd yn rhan bwysig o'n gwerthusiad.

- *Beth fyddai'r ffynhonnell wybodaeth amgen orau?*
- *Pa effaith fyddai defnyddio'r ffynhonnell amgen hon yn ei chael?*
- *Pa weithgareddau gorfodol na fydddech yn gallu eu cyflawni mwyach?*
- *Pa weithgareddau eraill na fydddech yn gallu eu cyflawni mwyach?*
- *Pa gostau ychwanegol y bydddech chi neu bobl eraill yn mynd iddynt?*

3a. Ar ba lefel ddaearyddol rydych yn defnyddio gwybodaeth am y pwnc hwn ar hyn o bryd?

Dewiswch bob un sy'n berthnasol

- Ardal gynnyrch
- Ardal gynnyrch ehangach
- Ward
- Awdurdod lleol
- Rhanbarthol
- Cenedlaethol
- Arall – nodwch _____

3b. Os oes angen gwybodaeth arnoch am y pwnc hwn ar gyfer ardaloedd daearyddol bach, disgrifiwch sut rydych yn ei defnyddio.

- *Ydych chi'n defnyddio'r wybodaeth i nodi ardaloedd penodol ar gyfer targedu ymyriadau?*
- *A yw'n helpu i ddyrannu adnoddau?*

4. Os oes angen gwybodaeth arnoch am y pwnc hwn ar gyfer grwpiau bach o'r boblogaeth, disgrifiwch sut rydych yn ei defnyddio a'r effaith arnoch chi/ar eich sefydliad pe na bai'r wybodaeth ar gael.

- *Ydych chi'n defnyddio'r wybodaeth i nodi is-grwpiau penodol o'r boblogaeth?*

5a. Pa mor bwysig ydyw i allu cymharu gwybodaeth am y pwnc hwn ar lefel y DU?

- Pwysig iawn
- Pwysig
- Eithaf pwysig
- Ddim yn bwysig

5b. Disgrifiwch pam y mae angen i chi gymharu'r wybodaeth am y pwnc hwn ar lefel y DU

- *A oes angen i chi wneud cymariaethau ledled y DU at ddibenion dyrannu adnoddau?*
- *A oes angen i chi wneud cymariaethau rhwng ardaloedd o wahanol faint, er enghraifft cymharu data ar gyfer awdurdod lleol â ffigurau cyfartalog ar gyfer y DU?*
- *Ydych chi'n ymwneud â'r gwaith o lunio polisïau ar gyfer y DU gyfan?*
- *A yw eich cylch gwaith yn cwmpasu'r DU gyfan ac a oes angen i chi ddarparu gwybodaeth i'w gefnogi?*

6a. I ba raddau y mae angen i chi ddefnyddio gwybodaeth am y pwnc hwn ar y cyd â gwybodaeth am bynciau eraill y cyfrifiad?

- Yn aml gydag amrywiaeth eang o bynciau eraill y cyfrifiad
- Yn aml gydag amrywiaeth gyfyngedig o bynciau eraill y cyfrifiad
- Yn achlysurol gydag amrywiaeth eang o bynciau eraill y cyfrifiad
- Yn achlysurol gydag amrywiaeth gyfyngedig o bynciau eraill y cyfrifiad
- Ddim o gwbl

6b. Disgrifiwch sut rydych yn defnyddio gwybodaeth am y pwnc hwn ar y cyd â gwybodaeth am bynciau eraill y cyfrifiad.

- Ethnigrwydd a hunaniaeth genedlaethol
- Iaith
- Crefydd
- Mudo a dinasyddiaeth
- Addysg
- Iechyd
- Gofalwyr
- Y farchnad lafur a dosbarthiadau economaidd-gymdeithasol
- Teithio
- Incwm
- Hunaniaeth rywiol
- Arall – nodwch _____

7a. A yw ffynonellau gwybodaeth amgen am y pwnc hwn (nad ydynt yn ymwneud â'r cyfrifiad) yn bodloni eich gofynion cyfredol?

- Ydyn yn llawn
- Ydyn yn rhannol
- Nac ydyn
- Ddim yn gwybod

7b. Rhowch wybod i ni am y ffynonellau gwybodaeth amgen rydych yn eu defnyddio mewn perthynas â'r pwnc hwn

- *Ydych chi'n defnyddio'r ffynonellau hyn ar y cyd â'r cyfrifiad? Sut?*
- *Beth fyddai'r ffynhonnell wybodaeth amgen orau nesaf?*
- *Pa effaith fyddai defnyddio'r ffynhonnell amgen hon yn ei chael?*

5.6 Sylwadau

Oes gennych chi unrhyw sylwadau pellach sy'n berthnasol i'r ymgynghoriad hwn?

Atodiad A Cyfraddau ymateb a chytuno â chwestiynau

Mae SYG yn defnyddio gwybodaeth am gyfraddau diffyg ymateb i eitemau (canran y bobl na wnaethant gwblhau cwestiwn) i ddangos ansawdd data'r cyfrifiad.

Mae SYG hefyd yn cynnal Arolwg o Ansawdd y Cyfrifiad i'w galluogi i gyfrifo lefel y cytundeb rhwng atebion ymatebydd yn y cyfrifiad a'r arolwg.

Gall y ddau fesur hyn gael eu defnyddio i ddeall ansawdd y wybodaeth a gesglir gan ddefnyddio pob un o'r cwestiynau. Gall hyn, yn ei dro, gael ei ddefnyddio er mwyn helpu i ddatblygu'r cwestiynau a gwella ansawdd y data.

Ar gyfer pob cwestiwn, mae Tabl 1 yn cynnwys cyfanswm y diffyg ymatebion i eitem a'r diffyg ymatebion i eitem a rennir yn ôl ymatebion ar y rhynggrwyd ac ymatebion papur yn ogystal â chyfraddau anghytuno cyffredinol yr Arolwg o Ansawdd y Cyfrifiad, a rennir yn ôl ymatebion ar y rhynggrwyd ac ymatebion papur ar gyfer cwestiynau a ofynnir i bob aelod o'r cartref. Mae Tabl 2 yn dangos y ffigurau cyfatebol ar gyfer cwestiynau a ofynnir i unigolion.

Caiff y cwestiynau yn y tablau hyn eu trefnu yn ôl cyfraddau anghytuno'r Arolwg o Ansawdd y Cyfrifiad.

Gweithiodd y cwestiynau mewn gwyrdd yn dda yng Nghyfrifiad 2011, a byddai SYG yn cynnig yn gyffredinol y dylid cadw'r cwestiynau hyn yr un fath yn 2021 os yw'r gofynion o ran gwybodaeth yn sefydlog.

Mae'r cwestiynau mewn ambr yn cynnwys y rhai yn y 10 gwaethaf yn seiliedig ar ddiffyg ymateb, neu'r rhai lle'r oedd lefel uchel o anghytuno o ran cwestiynau rhwng y cyfrifiad a'r Arolwg o Ansawdd y Cyfrifiad.

Mae'r cwestiynau mewn coch yn cynnwys y rhai a oedd yn y 10 gwaethaf yn seiliedig ar gyfraddau anghytuno. Ymhlith y ffactorau a all achosi lefelau uchel o anghytuno o ran cwestiynau mae:

- lle mae'r cwestiwn yn dibynnu ar yr ymatebydd i gofio'r ateb, fel gofyn iddo dicio'r blychau sy'n berthnasol i'r holl gymwysterau a ddelir, cod post ei weithle, neu'r flwyddyn olaf iddo weithio
- lle mae'r cwestiwn yn gofyn i'r ymatebydd roi ei farn, fel gofyn am ei iechyd, ei fedrusrwydd o ran ieithoedd neu ei hunaniaeth genedlaethol
- lle mae'r ymateb i'r cwestiwn yn gofyn am wybodaeth fanwl i gefnogi gwaith codio cymhleth, fel diwydiant neu alwedigaeth
- gwahaniaethau sy'n codi am fod holiadur y cyfrifiad yn cael ei gwblhau gan yr ymatebydd heb gyfwelydd yn bresennol i roi cymorth, tra mai cyfwelydd sy'n gofyn y cwestiynau yn yr Arolwg o Ansawdd y Cyfrifiad. Mae'r 'effaith modd' hon yn dueddol o gael mwy o effaith po fwyaf cymhleth yw cyfarwyddiadau'r cwestiwn, er enghraifft nifer yr ystafelloedd

Roedd cyfraddau ymateb yn is ar gyfer y rhai a ddarparwyd ar bapur, yn hytrach nag ar y rhynggrwyd. Gallai'r defnydd o nodiadau atgoffa ar-lein lle gadawyd cwestiynau heb eu hateb

fod yn ffactor a gyfrannodd at hyn. Bydd archwilio potensial cyfrifiad a gynhelir ar-lein yn bennaf yn bwysig yn y cyd-destun hwn. Y cwestiwn â'r gyfradd diffyg ymateb fwyaf a gwblhawyd ar-lein oedd crefydd, sef yr unig gwestiwn gwirfoddol yn yr holiadur.

Mae SYG wedi defnyddio'r wybodaeth hon i lywio'i barn gychwynnol ar bob un o'r pynciau yn y ddogfen hon. Bydd hefyd yn llywio'r gwaith o ddatblygu a phrofi cwestiynau ar gyfer Cyfrifiad 2021.

Tabl A1 Cyfraddau diffyg ymateb i eitemau a chyfraddau anghytuno'r Arolwg o Ansawdd y Cyfrifiad ar gyfer cwestiynau am y cartref yng Nghyfrifiad 2011

Trefnwyd yn ôl cyfanswm cyfradd anghytuno'r Arolwg o Ansawdd y Cyfrifiad

Rhif y cwestiwn	Cwestiwn	Diffyg ymateb i eitem (%)			Cyfradd anghytuno'r Arolwg o Ansawdd y Cyfrifiad (%)		
		Cyfanswm	Rhyngrwyd	Papur	Cyfanswm	Rhyngrwyd	Papur
H8	Hunangynhwysol	2.0	0.1	2.4	1.4	1.8	1.3
H6	Cyberthnasau	4.0	0.4	5.0	3.1	3.4	3.0
H12	Deiliadaeth	2.3	0.1	2.7	5.0	2.8	5.4
H7	Math o lety	1.8	0.0	2.2	8.4	5.9	8.8
H10	Nifer yr ystafelloedd gwely	1.8	0.1	2.1	8.6	7.0	8.9
H11	Gwres canolog	2.7	1.0	3.1	9.8	8.1	10.1
H13	Landlord	2.8	0.2	3.3	12.4	10.4	12.8
H9	Nifer yr ystafelloedd	2.2	0.1	2.7	33.5	30.1	34.2

Nodiadau ar gyfer tablau A1 ac A2

Nid oes gan y celloedd mewn italig yn y colofnau Arolwg o Ansawdd y Cyfrifiad samplau digon mawr i greu cyfradd cytuno gadarn.

Y celloedd llwyd yw'r 10 'gwaethaf' (cyfradd diffyg ymateb uchaf, cyfradd anghytuno isaf o ran yr Arolwg o Ansawdd y Cyfrifiad) o'r holl bynciau a restrir yn y ddau dabl.

Cyfrifwyd cyfraddau diffyg ymateb i eitemau drwy gynnwys pob unigolyn o fewn cwmpas cwestiwn penodol, ac eithrio myfyrwyr nad oeddent yn y cyfeiriad cyfrifo yn ystod y tymor ond gan gynnwys preswylwyr byrdymor.

Roedd sampl yr Arolwg o Ansawdd y Cyfrifiad yn canolbwyntio ar y boblogaeth preswylwyr arferol, ac felly nid oedd yn cynnwys myfyrwyr a phlant ysgol a oedd yn byw oddi cartref yn ystod y tymor na phreswylwyr byrdymor.

Statws CAG

Coch: yn y '10 uchaf' o ran cyfradd anghytuno'r Arolwg o Ansawdd y Cyfrifiad lle'r oedd maint sampl yr Arolwg yn ddigon mawr i roi amcangyfrif cadarn

Ambr: yn y '10 uchaf' o ran diffyg ymateb i eitem ond nid cyfradd anghytuno'r Arolwg o Ansawdd y Cyfrifiad, neu gyfradd anghytuno gymharol uchel o ran yr Arolwg o Ansawdd y Cyfrifiad

Gwyrdd: dim un o'r uchod

Tabl A2 Cyfraddau diffyg ymateb i eitem a chyfraddau anghytuno'r Arolwg o Ansawdd y Cyfrifiad ar gyfer cwestiynau a ofynnwyd i unigolion yng Nghyfrifiad 2011

Trefnwyd yn ôl cyfanswm cyfradd anghytuno'r Arolwg o Ansawdd y Cyfrifiad

Rhif y cwestiwn	Cwestiwn	Diffyg ymateb i eitem (%)			Cyfradd anghytuno'r Arolwg o Ansamdd y Cyfrifiad (%)		
		Cyfanswm	Rhyngrwyd	Papur	Cyfanswm	Rhyngrwyd	Papur
2	Rhyw	0.6	0.1	0.7	0.3	0.4	0.3
9	Gwlad enedigol	1.5	0.1	1.8	0.9	1.1	0.8
8	Dangosydd yn ystod y tymor	1.4	0.1	1.9	1.1	0.2	1.4
3	Oedran	0.4	0.0	0.5	1.6	0.8	1.8
4	Statws priodasol	3.8	0.1	4.7	1.9	1.1	2.1
7	Myfyriwr	3.3	0.1	4.1	2.4	2.9	2.3
18	Prif iaith	2.5	0.3	3.0	3.7	3.9	3.6
21	Dangosydd cyfeiriad flwyddyn yn ôl	3.8	2.9	4.1	4.5	5.6	4.3
33	Hunangyflogedig neu cyfloweithiwr cyflogedig	4.0	0.2	4.8	5.3	5.5	5.2
16	Grŵp ethnig (18)	2.7	0.5	3.2	5.3	7.6	4.8
31a	Erioed wedi gweithio	1.8	0.2	2.0	5.6	5.9	5.6
22	Pasbort	2.3	0.3	2.8	8.2	8.4	8.1
26	Cyflogaeth yr wythnos diwethaf	5.0	0.2	6.1	8.8	11.7	8.3
14	Gofalwr	3.5	0.1	4.3	9.1	7.2	9.4
20	Crefydd	7.2	5.3	7.6	9.6	12.4	8.9
23	Anabled	3.2	0.1	3.9	11.1	6.9	12.1
36	Goruchwylydd	4.3	0.2	5.2	13.8	12.2	14.0
41	Teithio i'r gwaith	3.2	0.3	3.9	14.5	13.8	14.7
42	Oriau a weithiwyd	3.4	0.3	4.2	16.1	18.8	15.5
5	Math o ail gyfeiriad	8.0	1.8	9.8	18.3	27.0	17.0
10	Blwyddyn cyrraedd	4.7	0.2	6.4	22.4	18.7	23.5
37, 38	Diwydiant	11.5	2.7	13.3	25.8	24.0	26.1
17	Sgiliau iaith Gymraeg	3.4	0.3	3.9	26.6	24.8	27.2
12	Bwriad i aros	14.5	0.5	21.3	26.8	0.0	32.8
13	Iechyd	1.6	0.1	2.0	31.8	28.6	32.5
25	Lefel uchaf o gymhwyster	5.7	0.2	6.8	32.4	31.4	32.6
34, 35	Galwedigaeth	3.8	1.1	4.4	32.5	34.0	32.2
19	Medrusrwydd iaith	3.6	0.3	4.9	35.5	28.4	37.8
15	Hunaniaeth genedlaethol	1.7	0.1	2.1	39.6	39.7	39.6
40	Cod post y gweithle	9.4	4.3	10.7	39.7	36.5	40.4
31b	Y flwyddyn olaf a weithiwyd	10.9	0.4	12.2	45.0	37.0	45.8

Atodiad B Ffynonellau gwybodaeth amgen

Mae SYG wedi rhoi rhaglen ymchwil ar waith ar y defnydd o ddata gweinyddol, data arolwg a data mawr. Nod y rhaglen hon yw archwilio dulliau o ddefnyddio data gweinyddol i nodi a gwerthuso allbynnau arbrolfol sy'n cwmpasu amcangyfrifon o'r boblogaeth a nodweddion economaidd-gymdeithasol, gan gynnwys priodweddau'r cartref. Un maes ymchwil ychwanegol fydd y defnydd o ffynonellau data amgen i lywio'r gwaith o ddatblygu cynllun y cyfrifiad a'i roi ar waith, yn enwedig y gwaith o ddatblygu'r gofrestr cyfeiriadau a llywio gwaith maes er mwyn gweithredu'n fwy effeithlon ac effeithiol.

B1 Cynlluniau ar gyfer data gweinyddol a data arolwg

Ceir tair elfen i'r strategaeth ar gyfer defnyddio data gweinyddol a data arolwg:

1. Gwneud defnydd gwell o ddata gweinyddol o ran gweithrediadau maes a phrosesau gweithredu

Mae SYG yn bwriadu ychwanegu gwybodaeth bellach at y Gofrestr Cyfeiriadau er mwyn darparu gwybodaeth gyd-destunol am gyfeiriadau unigol. Gyda mwy o wybodaeth am bob cyfeiriad unigol, mae cyfleoedd i wella cynlluniau ar gyfer gweithredu'r cyfrifiad a'r arolwg, targedu gwaith dilynol a gwasanaethau cymorth a helpu i ddeall a modelu achosion o ddiffyg ymateb.

Efallai y gall data gweinyddol nodi'r canlynol: y graddau y mae'r boblogaeth yn newid mewn cyfeiriad; ardaloedd neu grwpiau y gall fod yn anodd eu cyfrifo; p'un a yw'r cyfeiriad yn wag; neu'r dewis math o ryngweithio â darparwyr gwasanaeth.

2. Cynhyrchu allbynnau ystadegol integredig - bydd y rhain yn defnyddio data gweinyddol a data arolwg ar y cyd â'r cyfrifiad

Gallai hyn gynnwys defnyddio data gweinyddol i lenwi bylchau o ran cartrefi na wnaethant ymateb neu gasglu nodweddion y boblogaeth nad ydynt wedi'u cynnwys yn hanesyddol yn y cyfrifiad, fel incwm (gweler yr adran ar incwm).

3. Gwneud argymhelliad ar gyfer darparu ystadegau ar y boblogaeth y tu hwnt i 2021

Cynhyrchu ystadegau arbrolfol yn seiliedig ar ffynonellau gweinyddol o 2015 a datblygiadau blynyddol i gefnogi'r gwaith o feicnodi yn erbyn Cyfrifiad 2021. Dylai hyn ein galluogi i gynnal asesiad o'r gwaith o ddarparu ystadegau ar y boblogaeth yn 2022/23.

Er mwyn lliniaru'r risgiau o ran preifatrwydd sy'n gysylltiedig ag opsiynau data gweinyddol, caiff pob set ddata â gwybodaeth y gellir adnabod unigolyn ohoni ei chadw fel set ddata ddienw mewn Amgylchedd Ymchwil Ystadegol gyda mesurau diogelwch cryf (gweler "Beyond 2011 Safeguarding Data for Research: Our Policy (M10)")

Mae dau fframwaith asesu data gweinyddol wedi'u datblygu i ddangos potensial ffynonellau data gweinyddol i roi amcangyfrifon sy'n cyfateb i'r rhai a gafodd eu cynnwys yng Nghyfrifiad 2011. Rhoddir enghreiffiau o'r fframweithiau hyn isod.

Er na fydd yn bosibl disodli amcangyfrifon sy'n deillio o gwestiynau'r cyfrifiad yn uniongyrchol â data gweinyddol mewn llawer o achosion, gall fod yn bosibl cynhyrchu mesurau tebyg a fydd yn bodloni gofynion defnyddwyr o hyd. Gall hefyd fod yn bosibl cyfuno ffynonellau gweinyddol ag arolygon i gynhyrchu amcangyfrifon.

Tabl B1: Potensial i gynhyrchu gwybodaeth ar gyfer pob pwnc

- Dim data ar gael
- Data ar gael o bosibl
- Data ar gael

Mae'r asesiad yn rhoi syniad o'r data sydd ar gael. Nid yw'n asesu elfennau'n ymwneud ag ansawdd fel cwmpas, cywirdeb neu berthnasedd.

Newidynnau sy'n ymwneud â'r unigolyn

Rhyw	 G	 G	 G	 G	 C
Dyddiad geni	 G	 G	 G	 G	 C
Statws Priodasol	 A	 C	 A	 C	 C
Cyberthnasau rhwng aelodau'r cartref	 A	 C	 C	 C	 C
Hunaniaeth genedlaethol	 C	 C	 G	 C	 C
Ethnigrwydd	 A	 A	 G	 C	 C
Iaith (y gallu i siarad Cymraeg neu Saesneg)	 CA	 CA	 A	 C	 C
Crefydd	 C	 C	 G	 C	 C
Cymwysterau	 C	 C	 AG	 C	 C
Iechyd cyffredinol	 C	 A	 CA	 C	 C
Anabledd/cyflyrau iechyd hirdymor	 A	 A	 A	 CA	 C
Gofalwyr (nifer)	 A	 C	 C	 C	 C
Gweithgarwch Economaidd	 A	 C	 A	 C	 C
Diwydiant yr alwedigaeth	 A	 C	 C	 C	 C
Dull o deithio i'r gwaith	 C	 C	 C	 C	 C
Gweithle	 A	 C	 C	 C	 C
Gwlad enedigol	 CA	 CA	 C	 C	 C
Mudwr mewnol neu ryngwladol	 A	 G	 A	 A	 C
Cyfeiriad yn ystod y tymor	 C	 C	 G	 C	 R
Incwm	 AG	 C	 C	 C	 C
Hunaniaeth rywiol	 C	 C	 CA	 C	 C
Gweithgarwch (rhyngweithio â'r system y caiff data eu cymryd)	 G	 G	 G	 G	 CA

Newidynnau sy'n ymwneud â'r cartref

Maint y llety	 C	 C	 C	 C	 G
Math o annedd	 CA	 C	 C	 C	 G
Deiliadaeth	 CA	 C	 C	 C	 C
Nifer y ceir a faniau	 C	 C	 C	 AG	 C

Data ar enillion a budd-daliadau ¹ Yr Adran Gwaith a Phensiynau, Cyllid a Thollau EM	Data ar iechyd ² Y Ganolfan Gwybodaeth Iechyd a Gofal Cymdeithasol, Gwasanaeth Gwybodeg GIG Cymru	Data ar addysg ³ Yr Adran Busnes, Arloesedd a Sgiliau, Yr Adran Addysg, Llywodraeth Cymru	Data ar gerbydau a gyrwyr ⁴ Yr Adran Drafnidiaeth, Asiantaeth Trwyddedu Gyrwyr a Cherbydau	Priodweddau eiddo ⁵ Asiantaeth y Swyddfa Brisio
 G	 G	 G	 G	 C
 G	 G	 G	 G	 C
 A	 C	 A	 C	 C
 A	 C	 C	 C	 C
 C	 C	 G	 C	 C
 A	 A	 G	 C	 C
 CA	 CA	 A	 C	 C
 C	 C	 G	 C	 C
 C	 C	 AG	 C	 C
 C	 A	 CA	 C	 C
 A	 A	 A	 CA	 C
 A	 C	 C	 C	 C
 A	 C	 C	 C	 C
 C	 C	 C	 C	 C
 A	 C	 C	 C	 C
 CA	 CA	 C	 C	 C
 A	 G	 A	 A	 C
 C	 C	 G	 C	 R
 AG	 C	 C	 C	 C
 C	 C	 CA	 C	 C
 G	 G	 G	 G	 CA

Tabl B2: Potensial i ddisodli pob cwestiwn y cyfrifiad

- Dim data ar gael
- Rhywfaint o ddata ar gael
- Data ar gael

Mae'r asesiad yn rhoi syniad o'r data sydd ar gael. Nid yw'n asesu elfennau'n ymwneud ag ansawdd fel cwmpas, cywirdeb neu berthnasedd.

Newidynnau sy'n ymwneud â'r unigolyn

Demograffeg sylfaenol

Beth yw eich rhyw?

Beth yw eich dyddiad geni?

Beth yw eich statws priodasol?

Cydberthnasau rhwng aelodau'r cartref

Ethnigrwydd / cenedligrwydd

Sut fydddech chi'n disgrifio eich hunaniaeth genedlaethol?

Beth yw eich gr?p ethnig?

Iaith

Beth yw eich prif iaith?

Pa mor dda ydych chi'n siarad Cymraeg?

Allwch chi ddeall, siarad, darllen neu ysgrifennu yn Gymraeg?

Crefydd

Beth yw eich crefydd?

Addysg

Pa un o'r cymwysterau hyn sydd gennych?

Iechyd

Sut mae eich iechyd yn gyffredinol?

A yw eich gweithgareddau o ddydd i ddydd wedi'u cyfyngu oherwydd problem iechyd neu anabledd sydd wedi para, neu y disgwylir iddo bara, o leiaf 12 mis?

Gofalwyr

Ydych chi'n gofalu am aelodau o'r teulu, ffrindiau, cymdogion neu eraill, neu'n rhoi unrhyw help neu gefnogaeth iddynt, oherwydd salwch/anabledd corfforol neu feddyliol hirdymor?

Ydych chi'n gofalu am aelodau o'r teulu, ffrindiau, cymdogion neu eraill, neu'n rhoi unrhyw help neu gefnogaeth iddynt, oherwydd problemau'n ymwneud â henaint?

Y farchnad lafur

Gweithgarwch yr wythnos diwethaf o sawl cwestiwn

Teithio i'r gwaith

Sut ydych chi'n teithio'r gwaith fel arfer?

Yn eich prif swydd, beth yw cyfeiriad eich gweithle?

Mudo a chenedligrwydd

Beth yw eich gwlad enedigol?

Pryd gwnaethoch gyrraedd i fyw yma yn fwyaf diweddar?

Pa mor hir rydych yn bwriadu aros yn y DU?

Beth oedd eich cyfeiriad arferol flwyddyn yn ôl?

Pa basbortau a ddelir gennych?

Incwm

Dim cwestiwn yn y cyfrifiad

Data ar enillion a threth ¹ Yr Adran Gwaith a Phensiynau, Cyllid a Thollau EM	Data ar iechyd ² Y Ganolfan Gwybodaeth Iechyd a Gofal Cymdeithasol, Gwasanaeth Gwybodeg GIG Cymru	Data ar addysg ³ Yr Adran Busnes, Arloesedd a Sgiliau, Yr Adran Addysg, Llywodraeth Cymru	Data ar gerbydau a gyrwyr ⁴ Yr Adran Drafnidiaeth, Asiantaeth Trwyddedu Gyrrwyr a Cherbydau	Priodweddau eiddo ⁵ Asiantaeth y Swyddfa Briso
---	---	---	---	--

 G	 G	 G	 G	 C
 G	 G	 G	 G	 C
 A	 C	 A	 C	 C
 C	 C	 C	 C	 C

 C	 C	 C	 C	 C
 C	 A	 AG	 C	 C

 C	 C	 C	 C	 C
 C	 C	 C	 C	 C
 C	 C	 A	 C	 C

 C	 C	 C	 C	 C
--	--	--	--	--

 C	 C	 A	 C	 C
---	---	---	---	---

 C	 C	 C	 C	 C
 C	 C	 C	 C	 C

 C	 C	 C	 C	 C
 C	 C	 C	 C	 C

 CA	 C	 CA	 C	 C
--	---	--	---	---

 C	 C	 C	 C	 C
 CA	 C	 C	 C	 C

 C	 C	 C	 C	 C
 C	 C	 C	 C	 R
 C	 C	 C	 C	 C
 CA	 C	 C	 C	 C
 C	 C	 C	 C	 C

 AG	 C	 C	 C	 C
--	---	---	---	---

Nodiadau ar gyfer Tablau B1 a B2

1. Data ar enillion a budd-daliadau:

Mae gan SYG fynediad i ddata System Gwybodaeth am Gwsmeriaid eisoes sy'n darparu enw, dyddiad geni, rhyw a chyfeiriad (a nodir yn ddiennw).

Mae SYG yn ceisio cael mynediad i amrywiaeth o setiau data sy'n cwmpasu gwybodaeth am incwm (fel enillion, taliadau budd-dal a chredydau treth) y gall fod yn bosibl eu cysylltu â data'r cyfrifiad er mwyn cynhyrchu amcangyfrifon manwl wedi'u modelu o incwm.

2. Data ar iechyd:

Mae SYG yn ceisio cael mynediad i amrywiaeth o setiau data a all ddarparu gwybodaeth am statws iechyd ac anabledd. Fodd bynnag, byddai hyn yn ddarostyngedig i gymeradwyaeth ddeddfwriaethol, derbynioldeb y cyhoedd ac ystyriaethau cyfrinachedd.

3. Data ar addysg:

Mae gan SYG fynediad i ddata Cofnod Myfyrwyr yr Asiantaeth Ystadegau Addysg Uwch sy'n darparu enw, dyddiad geni, rhyw a chyfeiriad yn ystod y tymor (a nodir yn ddiennw). Hefyd, mae gan SYG fynediad eisoes i wybodaeth debyg, yn ogystal â data ar ethnigrwydd ac iaith, o'r Cyfrifiad o Ysgolion yng Nghymru a'r Cyfrifiad o Ysgolion yn Lloegr.

Mae SYG yn ceisio cael mynediad i setiau data sy'n cwmpasu gwybodaeth am gymwysterau ac ethnigrwydd.

4. Data ar gerbydau a gyrwyr:

Bydd SYG yn archwilio data ar yrwyr a thrwyddedu cerbydau a all o bosibl ddisodli neu ategu'r pwnc 'nifer y ceir'.

5. Data ar briodweddau eiddo:

Yn ddiweddar, mae SYG wedi cael cymeradwyaeth gan y Senedd i ddefnyddio data ar briodweddau eiddo Asiantaeth y Swyddfa Brisio. Bydd y data hyn yn darparu gwybodaeth am gyfeiriadau a phriodweddau ffisegol eiddo (fel nifer yr ystafelloedd a'r math o lety), yn ogystal â dyddiadau'r archwiliad diwethaf a'r band treth gyngor a bennwyd, sy'n nodi pa mor gyfoes yw'r data ar briodweddau eiddo.

B2 Cynlluniau ar gyfer Data Mawr

Mae SYG yn archwilio'r potensial, er enghraifft, i ddefnyddio data lleoliad o ffonau symudol i gynhyrchu ystadegau mwy mynych ar deithio i'r gwaith sydd ond ar gael o'r cyfrifiad unwaith bob degawd. Ar hyn o bryd, nid oes gan SYG fynediad i'r data hyn ond byddai'n sicrhau ei bod yn cydymffurfio ag egwyddorion diogelu data a mesurau diogelu cyfreithiol.

Atodiad C Geirfa

Term	Disgrifiad
Allbynnau wedi'u cysoni	Bydd cynhyrchu setiau data sy'n seiliedig ar ddsbarthiadau, diffiniadau a safonau cyffredin yn golygu y bydd modd cymharu ystadegau yn well.
Amgylchedd Ymchwil Ystadegol	Mae'r Amgylchedd Ymchwil Ystadegol yn gyfleuster pwrpasol sy'n galluogi defnyddwyr i ddefnyddio setiau data gweinyddol i wneud gwaith ymchwil a sicrhau preifatrwydd y sawl sydd ynddynt. Mae'n cynnwys Amgylchedd Ymchwil Ystadegol y Cyfrifiad a'r Cyfleuster Cysylltiadau Diogel.
Annedd	Mae annedd yn uned o lety a all gynnwys un lle byw neu fwy (lle byw yw'r llety a ddefnyddir neu sydd ar gael i'w ddefnyddio gan aelodau o gartref unigol). Gellir dosbarthu annedd fel annedd wedi'i rhannu neu annedd heb ei rhannu.
Ardal ddaearyddol: Cenedlaethol Ardal ddaearyddol: Rhanbarthol	Mae'n cyfeirio at lefel ddaearyddol Cymru a Lloegr. Ardaloedd daearyddol yw rhanbarthau a arferai gael eu galw yn Rhanbarthau Swyddfa'r Llywodraeth. Ar ôl yr Adolygiad Cynhwysfawr o Wariant, cadarnhawyd y byddai Rhanbarthau Swyddfa'r Llywodraeth yn cael eu diddymu ar 31 Mawrth 2011, gan symud y ffocws i ffwrdd o ranbarthau i ardaloedd lleol. Fodd bynnag, mae gofyniad o hyd i gynnal ardaloedd daearyddol rhanbarthol at ddibenion ystadegol. Cytunodd Pwyllgor Rhanbarthol a Daearyddiaeth Gwasanaethau Ystadegau'r Llywodraeth, o 1 Ebrill 2011, y dylid cyfeirio at Ranbarthau Swyddfa'r Llywodraeth gynt fel 'rhanbarthau'. Ceidw'r ardaloedd hyn enwau, codau a ffiniauhen Ranbarthau Swyddfa'r Llywodraeth. Ceir naw rhanbarth yn Lloegr ac, at ddibenion allbynnau ystadegol, caiff Cymru, yr Alban a Gogledd Iwerddon eu trin fel rhanbarthau unigol.
Ardal ddaearyddol: Ardal cynnyrch ehangach haen ganol	Mae ardaloedd cynnyrch ehangach haen ganol yn gyfuniadau o ardaloedd cynnyrch ehangach haen is. Mae ganddynt isafswm o 5,000 o drigolion a 2,000 o gartrefi. Maint y boblogaeth ar gyfartaledd yw 7,500. Maent wedi'u lleoli o fewn ffiniau awdurdodau lleol. Yn dilyn Cyfrifiad 2011, cafodd 0.11% o ardaloedd cynnyrch ehangach haen ganol eu newid er mwyn bodloni'r meini prawf o ran isafswm a chyfartaledd y boblogaeth. Bellach, ceir 7,201 o ardaloedd cynnyrch ehangach haen ganol yng Nghymru a Lloegr.
Ardal ddaearyddol: Ardal cynnyrch ehangach haen is	Mae Ardaloedd Cynnyrch Ehangach Haen Is, sydd wedi'u creu o grwpiau o Ardaloedd Cynnyrch cyfagos, wedi'u cynhyrchu'n awtomatig er mwyn sicrhau eu bod mor gyson â phosibl o ran maint y boblogaeth. Fel arfer,

	<p>maent yn cynnwys rhwng pedair a chwe Ardal Gynnyrch. Isafswm y boblogaeth yw 1000 o breswylwyr a 400 o gartrefi a'r cymedr yw 1500 o breswylwyr a 650 o gartrefi. Yn dilyn Cyfrifiad 2011, cafodd 1.09% o ardaloedd cynnyrch ehangach haen is eu newid er mwyn cynnal y nodweddion a ddisgrifir uchod. Bellach, ceir 34,753 o ardaloedd cynnyrch ehangach haen is yng Nghymru a Lloegr.</p>
Ardal ddaearyddol: Ardal Gynnyrch	<p>Ardaloedd cynnyrch yw'r ardaloedd daearyddol lleiaf y caiff allbynnau'r cyfrifiad eu cyhoeddi ar eu cyfer ac maent yn cynnwys clystyrau o godau post unedau cyfagos. Er mwyn sicrhau cyfrinachedd data, maint gofynnol ardaloedd cynnyrch oedd 40 o gartrefi preswyl a 100 o breswylwyr. Cyfanswm nifer yr ardaloedd cynnyrch yn 2011 oedd 181,408 (175,434 yn 2003). Caiff ardaloedd cynnyrch ac ardaloedd cynnyrch ehangach eu halinio â ffiniau dosbarthau awdurdodau lleol. Mae poblogaeth gyfartalog ardal gynnyrch wedi cynyddu o 297 yn 2001, i 309 yn 2011.</p>
Ardal ddaearyddol: Ardal gynnyrch ehangach	<p>Ardaloedd daearyddol a ddefnyddir ar gyfer casglu a chyhoeddi ystadegau am ardaloedd bach yw ardaloedd cynnyrch ehangach. Ar hyn o bryd, ceir dwy haen o ardaloedd cynnyrch ehangach, sef ardal cynnyrch ehangach haen is ac ardal cynnyrch ehangach haen ganol. Mae haenau ardaloedd cynnyrch ehangach yn ffurfio hierarchaeth sy'n seiliedig ar gyfuniadau o ardaloedd cynnyrch.</p>
Ardal ddaearyddol: Awdurdod lleol	<p>Cymru a Lloegr: Mae dosbarthau awdurdodau lleol yn derm cyffredinol a ddefnyddir i ddisgrifio lefel 'dosbarth' llywodraeth leol ym Mhrydain Fawr. Mae'n cynnwys dosbarthau anfetropolitan, dosbarthau metropolitan, awdurdodau unedol a bwrdeistrefi Llundain yn Lloegr; awdurdodau unedol yng Nghymru; ac ardaloedd cynghorau yn yr Alban. Mae'r ardaloedd yn cynnwys wardiau/adrannau etholiadol cyfan.</p>
Ardal ddaearyddol: Parth y gweithle	<p>Mae parthau'r gweithle yn ardaloedd cynnyrch daearyddol newydd ar gyfer Cyfrifiad 2011. Fe'u crëwyd drwy rannu ac uno ardaloedd cynnyrch 2011 i gynhyrchu ardal ddaearyddol y gweithle sy'n cynnwys nifer gyson o weithwyr. Felly, bydd parthau'r gweithle yn alinio â'r hierarchaeth bresennol o ardaloedd cynnyrch. Ar gyfer Cyfrifiad 2011, mae parthau'r gweithle wedi'u cyfyngu i ardaloedd cynnyrch ehangach haen ganol er mwyn sicrhau cysondeb rhwng ardaloedd cynnyrch a pharthau'r gweithle, ac i sicrhau bod modd cymharu allbynnau'r gweithle ardaloedd cynnyrch ehangach haen ganol Cyfrifiad 2001 a 2011 Cymru a Lloegr.</p>
Ardal ddaearyddol: Ward	<p>Wardiau/adrannau etholiadol yw prif gonglfaen daearyddiaeth weinyddol y DU. Unedau gofodol ydynt a</p>

	<p>ddefnyddir i ethol cynghorwyr llywodraeth leol mewn dosbarthau metropolitan ac anfetropolitan, awdurdodau unedol a bwrdeistrefi Llundain yn Lloegr; awdurdodau unedol yng Nghymru; ardaloedd cynghorau yn yr Alban; ac ardaloedd cynghorau dosbarth yng Ngogledd Iwerddon.</p>
Arfer crefyddol	<p>Mae arfer crefyddol yn cynnwys gweithgareddau crefyddol penodol y disgwylir i'r sawl sy'n credu gymryd rhan ynddynt.</p>
Arolwg barn	<p>Mae'r Arolwg Barn (yr Arolwg Omnibws gynt) yn arolwg a gynhelir yn fisol gan y Swyddfa Ystadegau Gwladol (SYG) ym Mhrydain Fawr er mwyn casglu gwybodaeth ar gyfer gwahanol adrannau'r llywodraeth yn ogystal â sefydliadau nid er elw yn y sectorau academaidd a gwirfoddol. Ym mis Ionawr 2008, daeth yr Arolwg Barn (Omnibws) yn rhan o'r Arolwg Cartrefi Integredig a newidiwyd ei enw i'r Arolwg Barn.</p>
Arolwg Blynyddol o'r Boblogaeth	<p>Mae'r Arolwg Blynyddol o'r Boblogaeth yn arolwg ystadegol cyfunol o gartrefi ym Mhrydain Fawr a gynhelir yn chwarterol gan y Swyddfa Ystadegau Gwladol (SYG).</p>
Arolwg gwerthuso prawf Cyfrifiad 2007	<p>O fis Mehefin i fis Gorffennaf 2007, gofynnwyd i sampl o gartrefi Prawf Cyfrifiad 2007 a ddychwelodd holiaduron Prawf Cyfrifiad 2007 dilys (ymatebwyr) a sampl o gartrefi na ddychwelodd holiadur (y sawl nas ymatebodd) gymryd rhan yn Arolwg Gwerthuso'r Prawf Cyfrifiad. Cyfwelwyd ag un unigolyn o bob cartref a gytunodd i gymryd rhan (yr unigolyn a gwblhaodd yr adran ar y cartref yn ddelfrydol neu, fel arall, ei adran unigol ei hun). Defnyddiwyd dadansoddiad o ganlyniadau'r Arolwg ynghyd â dadansoddiad o'r Prawf Cyfrifiad i asesu ansawdd cyffredinol yr ymatebion i'r cwestiynau.</p>
Arolwg o ansawdd y cyfrifiad	<p>Arolwg gwirfoddol a gynhelir yn fuan ar ôl y cyfrifiad yw'r arolwg o ansawdd y cyfrifiad. Nod yr arolwg yw mesur cywirdeb yr atebion a roddir i gwestiynau'r cyfrifiad drwy ofyn cwestiynau'r cyfrifiad i sampl o gartrefi eto mewn cyfweiliad wyneb yn wyneb.</p>
Arolwg o'r Llafurlu	<p>Arolwg o amgylchiadau cyflogaeth poblogaeth y DU yw'r Arolwg o'r Llafurlu. Hwn yw'r arolwg cartref mwyaf yn y DU ac mae'n rhoi'r mesurau swyddogol o gyflogaeth a diweithdra.</p>
Awdurdod Ystadegau'r DU	<p>Mae Awdurdod Ystadegau'r DU, corff annibynnol sy'n gweithredu hyd braich oddi wrth y llywodraeth fel adran anweinidogol, yn uniongyrchol atebol i'r Senedd. Fe'i sefydlwyd ar 1 Ebrill 2008 gan Ddeddf Gwasanaeth Ystadegau a Chofrestru 2007. Amcan statudol yr Awdurdod yw hyrwyddo'r gwaith o gynhyrchu a chyhoeddi ystadegau swyddogol sydd o fudd i'r cyhoedd, a diogelu'r ystadegau hynny. Mae'n ofynnol iddo hefyd hyrwyddo a diogelu ansawdd a natur gynhwysfawr</p>

	<p>ystadegau swyddogol, a sicrhau arfer da mewn perthynas ag ystadegau swyddogol. Mae gan Awdurdod Ystadegau'r DU ddwy brif swyddogaeth:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Goruchwyllo'r Swyddfa Ystadegau Gwladol - ei swyddfa weithredol. 2. Craffu annibynnol - monitro ac asesu'r holl ystadegau swyddogol a gynhyrchir yn y DU.
Baich ar yr ymatebydd	<p>Gelwir y graddau y mae ymatebydd i'r arolwg o'r farn bod cymryd rhan mewn prosiect ymchwil arolwg yn anodd, yn drafferthus neu'n achosi straen emosiynol yn faich ar yr ymatebydd.</p>
Bwriad i aros	<p>Yn ogystal â helpu i nodi preswylwyr arferol y cyfrifiad ar gyfer allbynnau, gwnaeth cwestiwn ynghylch y cyfnod y bwriedir aros yn y DU helpu i nodi preswylwyr byrdymor yn y DU hefyd.</p>
Cartref	<p>Ar gyfer Cyfrifiad 2011, diffinnir cartref fel: Un person sy'n byw ar ei ben ei hun, neu grŵp o bobl (nad ydynt o reidrwydd yn perthyn i'w gilydd) sy'n byw yn yr un cyfeiriad sy'n rhannu cyfleusterau coginio ac yn rhannu ystafell fyw neu lolfa neu ardal fwyta.</p> <p>Mae hyn yn cynnwys:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Unedau llety gwarchod mewn sefydliad lle y mae gan 50 y cant neu fwy eu ceginau eu hunain (p'un a oes cyfleusterau cymunedol eraill ar gael ai peidio) • Pob un sy'n byw mewn carafán ar unrhyw fath o safle sy'n breswylfa arferol iddynt. Bydd hyn yn cynnwys unrhyw un nad oes ganddo breswylfa arferol arall rywle arall yn y DU. <p>Rhaid i gartref gynnwys o leiaf un person y mae ei breswylfa arferol yn y cyfeiriad hwnnw. Ni chaiff grŵp o breswylwyr byrdymor sy'n byw gyda'i gilydd eu cyfrif yn gartref, nac ychwaith grŵp o bobl mewn cyfeiriad sy'n cynnwys ymwelwyr yn unig.</p>
Cofrestr cyfeiriadau	<p>Rhestr o'r holl gyfeiriadau/lleoedd byw, p'un a ydynt wedi'u meddiannu ai peidio, sy'n cynnwys gwybodaeth am gyfeiriad post a lleoliad daearyddol.</p>

Comisiwn Economaidd y Cenhedloedd Unedig ar gyfer Ewrop	Sefydlwyd Comisiwn Economaidd y Cenhedloedd Unedig ar gyfer Ewrop (UNECE) yn 1947 gan ECOSOC (Y Cyngor Economaidd a Chymdeithasol). Mae'n un o bum comisiwn rhanbarthol y Cenhedloedd Unedig. Prif nod UNECE yw hyrwyddo integreiddio economaidd ledled Ewrop.
Cred grefyddol	Mae'n cynnwys y credoau y disgwylir i'r sawl sy'n dilyn crefydd feddu arnynt fel arfer a pha mor bwysig yw'r credoau hynny i fywyd unigolyn.
Cwmpas	Y graddau rydych yn nodi ac yn cysylltu â phawb yn y boblogaeth darged (yn achos Cyfrifiad 2021, y brif boblogaeth darged yw pob preswlydd arferol).
Cwmpas: Cwmpas annigonol	Pobl a chartrefi na chânt eu cyfrif yn y cyfrifiad.
Cwmpas: Cwmpas gormodol	Pobl a chartrefi a gyfrifir fwy nag unwaith.
Cyfradd anghytuno'r Arolwg o Ansawdd y Cyfrifiad	Cyfrifir cyfraddau anghytuno fel nifer yr achosion o anghytuno rhwng gwerthoedd y cyfrifiad ac ymatebion yr Arolwg o Ansawdd y Cyfrifiad fel canran o'r sampl gyfan a ymatebodd i'r cwestiwn hwnnw yn yr Arolwg.
Cyfrifiad Ysgolion	Mae'r Cyfrifiad Ysgolion yn casglu gwybodaeth am ddisgyblion unigol a gwybodaeth am yr ysgolion eu hunain, fel eu darpariaeth addysgol. Mae'r Cyfrifiad Ysgolion yn gasgliad data statudol ar gyfer pob ysgol feithrin, ysgol gynradd, ysgol uwchradd, ysgol gynradd ganol ac ysgol uwchradd ganol a gynhelir, ysgolion arbennig a gynhelir ac nas cynhelir gan awdurdodau lleol, academiau yn cynnwys ysgolion rhydd, ysgolion stiwdio a cholegau technegol prifysgol a choleg technoleg dinas yn Lloegr. Gall ysgolion i blant unigolion sy'n gwasanaethu gymryd rhan yn wirfoddol hefyd. Mae'r darn o'r Cyfrifiad Ysgolion yn Lloegr a roddwyd i SYG yn cynnwys tua saith miliwn a hanner o gofnodion, ym mis Ionawr 2011, a gasglwyd o tua 22,000 o ysgolion (Yr Adran Addysg 2011a), sy'n rhoi gwybodaeth am gyfeirnod paru, enw, cyfeiriad cartref (gan gynnwys cod post), dyddiad geni ac ethnigrwydd disgyblion.
Dadansoddiad amlamrywedd	Mae dadansoddiad amlamrywedd yn derm cyffredinol am unrhyw dechneg ystadegol a ddefnyddir i ddadansoddi data o fwy nag un newidyn. Mae dadansoddiad amlamrywedd yn seiliedig ar yr egwyddor ystadegol o ystadegau amlamrywedd, sy'n cynnwys arsylwi a dadansoddi mwy nag un newidyn canlyniad ystadegol ar yr un pryd.
Data arolwg	Diben arolwg yw ymchwilio i nodweddion poblogaeth benodol drwy gasglu data o sampl o'r boblogaeth honno ac amcangyfrif ei nodweddion drwy ddefnydd systematig o fethodoleg ystadegol.
Data dienw	Data sy'n ymwneud ag unigolyn penodol, lle mae gwybodaeth bersonol wedi'i dileu er mwyn atal yr

Data gweinyddol	<p>unigolyn hwnnw rhag cael ei adnabod.</p> <p>Mae data gweinyddol yn cyfeirio at wybodaeth a gesglir yn bennaf at ddibenion gweinyddol (nid ymchwil). Caiff y math hwn o ddata ei gasglu gan adrannau'r llywodraeth a sefydliadau eraill at ddibenion cofrestru, trafodion a chadw cofnodion, fel arfer pan gaiff y gwasanaeth ei ddarparu.</p>
Data lleoliad	<p>Unrhyw ddata a brosesir mewn rhwydwaith cyfathrebu electronig neu drwy wasanaeth cyfathrebu electronig sy'n nodi lleoliad daearyddol offer terfynell unigolyn sy'n defnyddio gwasanaeth cyfathrebu electronig cyhoeddus.</p>
Data mawr	<p>Nifer fawr o asedau gwybodaeth amrywiol a chyflym iawn yw data mawr sy'n galw am ffurfiau costeffeithiol ac arloesol o brosesu gwybodaeth er mwyn meithrin gwell dealltwriaeth a gwneud penderfyniadau gwell. Setiau data mawr ydynt, heb strwythur yn aml, sydd ar gael o bosibl mewn amser real.</p>
Data System Gwybodaeth am Gwsmeriaid	<p>Mae'r System Gwybodaeth am Gwsmeriaid, a gynhelir gan DWP, yn rhoi gwybodaeth am bob unigolyn sydd erioed wedi cael rhif yswiriant gwladol, gan gynnwys plant y mae eu rhieni wedi gwneud cais am fudd-dal plant mewn perthynas â hwy, ond nad ydynt wedi cael rhif yswiriant gwladol eto.</p>
Deddf Priodas (Cyplau o'r Un Rhyw) 2013	<p>Cyfreithlonwyd priodas lawn rhwng cyplau o'r un rhyw drwy Ddeddf Priodas (Cyplau o'r Un Rhyw) 2013 o fis Mawrth 2014, er bod trefniant partneriaeth sifil ar gael o hyd. Yn ddiweddarach yn 2014, bwriedir sicrhau bod y sawl sydd mewn partneriaeth sifil yng Nghymru a Lloegr yn gallu troi eu partneriaeth yn briodas.</p>
Deiliadaeth a landlord	<p>Mae deiliadaeth yn darparu gwybodaeth o ran p'un a yw aelodau cartref yn rhentu neu'n berchen ar y llety a feddiennir ac, os mai rhentu a wna, mae'n cyfuno'r wybodaeth hon â gwybodaeth am y math o landlord sy'n berchen ar y llety neu sy'n ei reoli.</p>
Diffyg ymateb i'r eitem	<p>Canran y bobl na wnaethant gwblhau cwestiwn. Gall methiant i ymateb i eitem fod yn anfwriadol, er enghraifft pan fydd ymatebydd yn methu cwestiwn neu'n credu y gall dicio mwy nag un opsiwn, neu'n fwriadol pan na fydd ymatebydd yn gwybod yr ateb neu pan na fydd am roi'r ateb.</p>
Dinasyddiaeth	<p>Ni allai Cyfrifiad 2011 ofyn cwestiwn uniongyrchol am Ddinasyddiaeth am fod profion wedi canfod nad oedd llawer o ymatebwyr yn fodlon ateb cwestiwn o'r fath gan ddefnyddio opsiwn ateb "y Deyrnas Unedig", gan eu bod o'r farn eu bod yn perthyn i un o'i gwledydd cyfansoddol. Canfuwyd bod cwestiwn am Basbortau a Ddelir yn dderbyniol ac yn gwestiwn amgen agos o ran Dinasyddiaeth.</p>

Eurostat	<p>Mae Eurostat yn un o gyfarwyddiaethau cyffredinol y Comisiwn Ewropeaidd. Fe'i lleolir yn Lwcsembwrg. Ei phrif gyfrifoldebau yw darparu gwybodaeth ystadegol i sefydliadau'r Undeb Ewropeaidd a hyrwyddo'r gwaith o gysoni dulliau ystadegol ar draws ei aelod-wladwriaethau a'r gwledydd sydd am ddod yn aelodau ohono, yn ogystal â gwledydd EFTA.</p>
Grŵp ethnig	<p>Mae grŵp ethnig yn dosbarthu pobl yn ôl eu canfyddiad eu hunain o'u grŵp ethnig a'u cefndir diwylliannol.</p>
Hunaniaeth genedlaethol	<p>Mae hunaniaeth genedlaethol yn fesur o'ch canfyddiad chi o'ch hunaniaeth eich hun, sy'n adlewyrchu natur oddrychol hunaniaeth genedlaethol. Mae cwestiwn ar hunaniaeth genedlaethol yn galluogi unigolyn i nodi pa wlad neu wledydd, cenedl neu genhedloedd y mae'n teimlo ei fod yn perthyn fwyaf iddi/iddynt.</p>
Lefelau'r Dosbarthiad Safonol Rhyngwladol ar gyfer Addysg (ISCED)	<p>Y Dosbarthiad Safonol Rhyngwladol ar gyfer Addysg (ISCED) yw'r fframwaith safonol a ddefnyddir i gategoreiddio a chyflwyno adroddiadau ar ystadegau addysg y gellir eu cymharu'n rhyngwladol. Mae dosbarthiad ISCED yn fodd o gasglu a chyflwyno ystadegau ar addysg yn genedlaethol ac yn rhyngwladol. Caiff y fframwaith ei ddiweddarau o bryd i'w gilydd er mwyn nodi datblygiadau newydd mewn systemau addysg byd-eang yn well. Cafodd dosbarthiad ISCED 2011 ei fabwysiadu yn 36ain sesiwn Cynhadledd Gyffredinol UNESCO ym mis Tachwedd 2011.</p>
Lledaenu Lleoedd byw	<p>Darparu allbynnau'r cyfrifiad i ddefnyddwyr. Lle byw yw'r llety a ddefnyddir neu sydd ar gael i'w ddefnyddio gan aelodau o gartref unigol. Nodir lleoedd byw ar wahân yng nghanlyniadau'r cyfrifiad fel y rheini ag o leiaf un preswlydd arferol, a'r rheini nad oes ganddynt unrhyw breswylwyr arferol.</p>
Llety hunangynhwysol	<p>Mae llety cartref yn hunangynhwysol os yw pob ystafell, gan gynnwys y gegin, yr ystafell ymolchi a'r toiled, y tu ôl i ddrws a gaiff ei ddefnyddio gan aelodau'r cartref hwnnw yn unig.</p> <p>Nid yw llety yn hunangynhwysol os oes unrhyw ystafelloedd, er enghraifft cegin, ystafell ymolchi neu doiled, yn cael eu rhannu â chartref arall, neu os oes rhaid croesi cyntedd, landin neu unrhyw fan arall a gaiff ei ddefnyddio gan gartref arall er mwyn mynd i mewn i unrhyw un o'ch ystafelloedd chi.</p>
Math o lety	<p>Y math o lety a ddefnyddir neu sydd ar gael i'w ddefnyddio gan aelodau o gartref unigol. Ymhlith yr enghreifftiau mae tŷ teras cyfan, neu fflat mewn bloc o fflatiau a adeiladwyd yn bwrpasol.</p>

Newidyn	Mae newidyn yn cyfeirio at nodwedd benodol sy'n gysylltiedig ag unigolyn neu gartref. Pennir un o set o werthoedd i'r newidyn a fydd naill ai'n fesur rhifol neu'n gategori o ddosbarthiad. Er enghraifft, mae'r newidyn oedran yn cofnodi gwerth oedran rhifol ar gyfer unigolyn, ac mae'r newidyn math o lety yn cofnodi categori o 'dŷ', 'fflat', 'strwythur symudol' ac ati ar gyfer cartref.
Newidyn deilliedig	Newidynnau a gaiff eu creu o newidynnau eraill gan ddefnyddio mynegiad yw newidynnau deilliedig. Er enghraifft, gallech greu newidyn deilliedig rhifol i ddangos swm y gwerthoedd a gaiff eu storio mewn dau newidyn rhifol arall neu fwy e.e. Mae'r newidyn 'Oedran' yn deillio o ddyddiad geni.
NS-Sec	Mae NS-SEC yn dynodi safle economaidd-gymdeithasol yn ôl galwedigaeth. Dosbarthiad safonol y Swyddfa Ystadegau Gwladol ydyw.
Partneriaethau Sifil	Mae partneriaethau sifil yn y Deyrnas Unedig, a gyfreithlonwyd gan Ddeddf Partneriaeth Sifil 2004, yn caniatáu i gyplau o'r un rhyw sy'n 16 oed neu drosodd feddu ar yr un hawliau a chyfrifoldebau yn y bôn â phriodas sifil. Mae angen i chi gael caniatâd eich rhieni neu warcheidwaid os ydych o dan 18 oed yng Nghymru, Lloegr a Gogledd Iwerddon.
Plant dibynnol sy'n byw yn eu prif breswylfa fel arfer ac mae gan eu rhieni ail gyfeiriad	Plant dibynnol sy'n byw yn eu prif breswylfa fel arfer ac a gyfrifir yno ond sy'n aros yng nghyfeiriad rhiant arall neu warcheidwad am fwy na 30 diwrnod y flwyddyn.
Poblogaeth diwrnod gwaith	Mae'r boblogaeth diwrnod gwaith yn amcangyfrif o'r boblogaeth yn ystod y diwrnod gwaith. Mae'n cynnwys pawb sy'n gweithio mewn ardal, lle bynnag y maent yn byw fel arfer, a phob ymatebydd sy'n byw yn yr ardal ond nad yw'n gweithio.
Poblogaeth y gweithle	Mae poblogaeth y gweithle yn amcangyfrif o'r boblogaeth sy'n gweithio mewn ardal.
Poblogaeth y tu allan i'r tymor	Mae'r boblogaeth y tu allan i'r tymor yn ailddosbarthu'r boblogaeth sy'n byw yn yr ardal fel arfer i'w man preswyllo y tu allan i'r tymor. Caiff myfyrwyr a nododd ail gyfeiriad, sef eu cyfeiriad cartref, eu cyfrif yn yr ail gyfeiriad hwnnw. Caiff myfyrwyr na wnaethant roi cyfeiriad y tu allan i'r tymor a phreswylwyr arferol nad ydynt yn fyfyrwyr eu cyfrif yn eu preswylfa arferol. Ni chaiff y grwpiau canlynol o'r boblogaeth eu cynnwys ym mhoblogaeth y tu allan i'r tymor ardal: Y myfyrwyr hynny a nododd gyfeiriad y tu allan i'r tymor y tu allan i Gymru a Lloegr; preswylwyr byrdymor.
Prawf Cyfrifiad 2007	Cynhaliwyd prawf cyfrifiad mawr, a oedd yn cwmpasu 100,000 o gartrefi, ledled Cymru a Lloegr ar 13 Mai 2007. Roedd yr holiadur a ddefnyddiwyd ar gyfer y prawf yn 24

	<p>o dudalennau o hyd ac yn cynnwys pedair tudalen o gwestiynau unigol fesul person ar gyfer pum ymatebydd. Rhoddodd hyn y cyfle i brofi cwestiynau newydd a chwestiynau wedi'u diweddarau.</p>
Preswylfa arferol	<p>Ar gyfer Cyfrifiad 2011, yn gyffredinol, y cyfeiriad yn y DU lle y mae'n treulio'r rhan fwyaf o'i amser fydd preswylfa arferol person. I'r rhan fwyaf o bobl, mae hyn yn golygu eu cartref parhaol neu gartref y teulu.</p>
Preswlydd arferol	<p>At ddibenion Cyfrifiad 2011, mae preswlydd arferol yn y DU yn unrhyw un a oedd, ar ddiwrnod y cyfrifiad, yn y DU ac wedi aros neu'n bwriadu aros yn y DU am 12 mis neu fwy, neu oedd â chyfeiriad parhaol yn y DU ac a oedd y tu allan i'r DU ac yn bwriadu bod y tu allan i'r DU am lai na 12 mis.</p>
Preswlydd byrdymor	<p>Caiff preswlydd byrdymor na chafodd ei eni yn y DU ei ddiffinio fel unrhyw un a aned y tu allan i'r DU a oedd, ar ddiwrnod y cyfrifiad (27 Mawrth 2011), yn byw yng Nghymru a Lloegr ac a oedd hefyd yn bwriadu aros yn y DU am gyfnod o rhwng tri a 12 mis.</p>
Profion gwybyddol	<p>Prif ddiben profion gwybyddol yw ymchwilio i ba mor dda mae cwestiynau yn darllen pan y'u gofynnir i ymatebwyr arolwg, hynny yw, a yw ymatebwyr yn deall y cwestiwn yn gywir ac a allant roi atebion cywir.</p>
Rhaglen Trawsnewid y Cyfrifiad	<p>Yn dilyn argymhelliad y Llywodraeth, gweledigaeth Rhaglen Trawsnewid y Cyfrifiad yw gwneud y defnydd gorau o'r holl ddata sydd ar gael ar y boblogaeth er mwyn helpu i lunio'r dyfodol. Bydd y rhaglen yn cynnal Cyfrifiad 2021 ac yn gwneud mwy o ddefnydd o ddata gweinyddol ar yr un pryd. Bydd hefyd yn edrych ar y broses o gynhyrchu ystadegau ar y boblogaeth y tu hwnt i Gyfrifiad 2021.</p>
Rhannu neu uno'r set o ardaloedd cynnyrch yn 2021	<p>Roedd cynnal sefydlogrwydd hyd y gellir yn allweddol ar gyfer Cyfrifiad 2011. Mae ardaloedd cynnyrch ehangach haen is ac ardaloedd cynnyrch ehangach haen ganol a grëwyd yn dilyn Cyfrifiad 2001 yn dal i fodoli oni welwyd newid sylweddol yn y boblogaeth rhwng 2001 a 2011, neu fethiant i fodloni'r trothwyon o ran isafswm ac uchafswm nifer y cartrefi. Yn syml, lle mae poblogaethau wedi mynd yn rhy fawr, mae'r ardaloedd cynnyrch ehangach haen is/ardaloedd cynnyrch ehangach haen ganol wedi'u rhannu'n ddwy ardal neu fwy; lle mae poblogaethau wedi mynd yn rhy fach, mae'r ardaloedd cynnyrch ehangach haen is/ardaloedd cynnyrch ehangach haen ganol wedi'u huno â rhai cyfagos. Ni welwyd mwy na 5% o newidiadau i'r hierarchaeth ardaloedd cynnyrch yn gyffredinol rhwng 2001 a 2011.</p>

Rheoli datgelu	Mae rheoli datgelu ystadegol yn cwmpasu amrywiaeth o ddulliau a ddefnyddir i ddiogelu unigolion, cartrefi, busnesau a'u priodweddau (nodweddion) rhag cael eu nodi mewn tablau (a microdata) cyhoeddedig. Mae gan SYG rwymedigaethau cyfreithiol o dan Ddeddf y Gwasanaeth Ystadegau a Chofrestru 2007 a Deddf Diogelu Data 1998 yn hyn o beth. Hefyd, mae'r Cod Ymarfer ar gyfer Ystadegau Swyddogol yn ei gwneud yn ofynnol i SYG beidio â datgelu manylion unigolyn neu sefydliad neu wybodaeth breifat amdano.
Sail gyfrifo	Mae'r sail gyfrifo yn disgrifio'r ffordd y caiff y boblogaeth ei chyfrif.
Sefydliad cymunedol	Sefydliadau preswyl a reolir yw sefydliadau cymunedol, gan gynnwys carchardai, gwestai, cartrefi nyrsio, barics milwrol, neuaddau preswyl a chartrefi plant.
Sefydliad Llafur Rhyngwladol	Mae'r Sefydliad Llafur Rhyngwladol yn un o asiantaethau'r Cenhedloedd Unedig sy'n ymdrin â materion yn ymwneud â llafur, yn enwedig safonau llafur rhyngwladol, diogelwch cymdeithasol, a chyfleoedd gwaith i bawb. Mae 185 o 193 o aelod-wladwriaethau'r Cenhedloedd Unedig yn aelodau o'r Sefydliad Llafur Rhyngwladol.
Tarddiad - cyrchfan	Mae data tarddiad-cyrchfan (a elwir hefyd yn ddata llif) yn cynnwys patrymau teithio i'r gwaith a mudo unigolion, wedi'u croesdablu â newidynnau o ddiddordeb (er enghraifft galwedigaeth). Nododd cynhyrchion Cyfrifiad 2011 batrymau mudo'r sawl a oedd yn byw mewn cyfeiriad i fyfyrwyr flwyddyn yn ôl a rhoddodd wybodaeth am unigolion ag ailgartref.
Ymdeimlad o berthyn i grefydd	Gall ymdeimlad o berthyn i grefydd gael ei ddehongli fel canfyddiad amwys o hunaniaeth a pherthynas weithredol neu ffurfiol â grŵp crefyddol. Gall hyn achosi amwysedd gan y gall rhai pobl nodi bod ganddynt ymlyniad crefyddol ond nad ydynt yn perthyn i grefydd.
Ymgynghoriad cyhoeddus Y Tu Hwnt i 2011	Cynhaliwyd yr ymgynghoriad cyhoeddus Y Tu Hwnt i 2011 am gyfnod o 12 wythnos rhwng 23 Medi a 13 Rhagfyr 2013. Roedd yr ymgynghoriad yn cwmpasu dau ddull posibl o gynnal y cyfrifiad yn y dyfodol: Cyfrifiad unwaith bob degawd ond ar-lein yn bennaf, neu gyfrifiad yn defnyddio data presennol y llywodraeth ac arolygon blynyddol gorfodol.
Ymlyniad crefyddol	Mae ymlyniad crefyddol yn golygu'r cysylltiad y mae unigolyn yn ei deimlo â chrefydd neu'r grefydd y mae unigolyn yn uniaethu â hi ni waeth p'un a gaiff y grefydd honno ei harfer neu p'un a gredir ynddi.
Ymweliadau dilynol	Cysylltu â phob aelod o'r cyhoedd nad yw wedi cyflwyno holiadur y cyfrifiad wedi'i gwblhau, a'i gyfrif.

Ymwelydd	Ymwelydd yw unrhyw berson a oedd yn aros dros nos ar 27 Mawrth 2011 mewn cyfeiriad lle nad oedd yn breswlydd arferol. Mae hyn yn cynnwys: ymwelwyr domestig sy'n byw fel arfer mewn cyfeiriad arall yn y DU, a gwblhaodd holiadur llawn y cyfrifiad ar gyfer eu cyfeiriad arferol, ymwelwyr rhyngwladol a oedd yn bwriadu aros yn y DU am lai na thri mis ac a oedd yn byw fel arfer y tu allan i'r DU.
Yr Adran Busnes, Arloesedd a Sgiliau	Yr Adran Busnes, Arloesedd a Sgiliau yw'r adran ar gyfer twf economaidd. Mae'r adran yn buddsoddi mewn sgiliau ac addysg er mwyn hyrwyddo masnach, hybu arloesedd a helpu pobl i ddechrau a thyfu busnes. Mae'r adran hefyd yn diogelu defnyddwyr ac yn lleihau effaith rheoleiddio. Adran weinidogol ydyw, a gefnogir gan 50 o asiantaethau a chyrrff cyhoeddus.
Ystadegol bwysig	Y tebygolrwydd y caiff canlyniad neu gydbertynas ei hachosi gan rywbeth ar wahân i hap a damwain.

Atodiad D Cyfeiriadau

Mae'r cyfeiriadau hyn yn ddolenni uniongyrchol i wahanol ffynonellau gwybodaeth sydd ar gael yn Saesneg.

1. The Census and Future Provision of Population Statistics in England and Wales: Recommendation from the National Statistician and Chief Executive of the UK Statistics Authority, March 2014
<http://www.ons.gov.uk/ons/about-ons/who-ons-are/programmes-and-projects/beyond-2011/reports-and-publications/index.html>
2. 2011 Census General Report, 2015
<http://www.ons.gov.uk/ons/guide-method/census/2011/how-our-census-works/how-did-we-do-in-2011-/2011-census-general-report/index.html>
3. Beyond 2011 Public Consultation on User Requirements - Report, August 2012
<http://www.ons.gov.uk/ons/about-ons/who-ons-are/programmes-and-projects/beyond-2011/reports-and-publications/consultation-reports/index.html>
4. Marriage (Same Sex Couples) Act 2013
<http://www.legislation.gov.uk/ukpga/2013/30/contents>
5. 2011 Census Quality Survey, February 2014
<http://www.ons.gov.uk/ons/guide-method/census/2011/census-data/2011-census-user-guide/quality-and-methods/quality/quality-measures/assessing-accuracy-of-answers/index.html>
6. Race Relations Act 1976
<http://www.legislation.gov.uk/ukpga/1976/74>
7. Race Relations (Amendment) Act 2000
<http://www.legislation.gov.uk/ukpga/2000/34/contents>
8. Equality Act 2010
<http://www.legislation.gov.uk/ukpga/2010/15/contents>
9. Consultation - Welsh language standards: Regulations, November 2014
<http://gov.wales/consultations/welshlanguage/welsh-language-standards-regulations>
10. Final recommended questions for the 2011 Census in England and Wales: Religion, October 2009
<http://www.ons.gov.uk/ons/guide-method/census/2011/how-our-census-works/how-we-planned-the-2011-census/questionnaire-development/finalising-the-2011-questionnaire/index.html>

11. 2011 Census - Ethnic Group, National Identity, Religion and Language consultation: Summary report on responses to the 2011 Census stakeholders consultation 2006/07, October 2007
<http://www.ons.gov.uk/ons/guide-method/census/2011/consultations--users-and-local-partners/closed-consultations/ethnic-group--national-identity--religion-and-language/index.html>
12. Information paper - The 2011 Census: Assessment of initial user requirements on content for England and Wales, March 2006
<http://www.ons.gov.uk/ons/about-ons/consultations/closed-consultations/2011-census---responses/index.html>
13. Final recommended questions for the 2011 Census in England and Wales: Qualifications, August 2010
<http://www.ons.gov.uk/ons/guide-method/census/2011/how-our-census-works/how-we-planned-the-2011-census/questionnaire-development/finalising-the-2011-questionnaire/index.html>
14. A Comparison of Qualifications between the 2011 Census and the Annual Population Survey/Labour Force Survey
<http://www.ons.gov.uk/ons/guide-method/census/analysis/labour-market--housing-and-qualifications/index.html>
15. The Care Act 2014
<http://www.legislation.gov.uk/ukpga/2014/23/contents/enacted>
16. Social Services and Well-being (Wales) Act
<http://www.legislation.gov.uk/anaw/2014/4/contents>
17. 2007 Census Test: Evaluation of the Census Test questionnaire in England and Wales, December 2008
<http://www.ons.gov.uk/ons/guide-method/census/2011/how-our-census-works/how-we-planned-the-2011-census/questionnaire-development/2007-test-and-2009-rehearsal/index.html>
18. Sexual identity guidance and project documentation
<http://www.ons.gov.uk/ons/guide-method/measuring-equality/equality/sexual-identity-project/index.html>
19. Beyond 2011: Safeguarding Data for Research: Our Policy, July 2013
<http://www.ons.gov.uk/ons/about-ons/who-ons-are/programmes-and-projects/beyond-2011/reports-and-publications/index.html>

Atodiad E   Holiaduron Cyfrifiad 2011

- H1-   Holiadur y Cartref ar gyfer Lloegr
- H2-   Holiadur y Cartref ar gyfer Cymru (yn Saesneg)
- H2W-   Holiadur y Cartref ar gyfer Cymru (yn Gymraeg)

Household Questionnaire England

Office for
National Statistics

Return to:
FREEPOST 2011 Census,
Processing Centre, UK

A message to everyone - act now

Everyone should be included in the census - all people, households and overnight visitors.

It is used to help plan and fund services for your community - services like transport, education and health.

Please complete your census questionnaire on 27 March 2011, or as soon as possible afterwards. You can fill it in online or on paper.

Taking part in the census is very important and it's also compulsory. You could face a fine if you don't participate or if you supply false information.

Your personal information is protected by law. Census information is kept confidential for 100 years.

So help tomorrow take shape and be part of the 2011 Census.

J. N. Matheson

Jil Matheson
National Statistician

Where can you get help?

- www.census.gov.uk
- Census helpline 0300 0201 101
- Text Relay 18001 0300 0201 160

Help is available in large print and Braille

Complete online

www.census.gov.uk

Your personal internet access code is:

OR fill in this paper questionnaire and post it back using the pre-paid envelope supplied.

If your address is incorrect or missing, enter your correct address here:

Postcode

Declaration

This questionnaire has been completed to the best of my knowledge and belief.

Signature

Date

Telephone number

We may contact you if we need to collect missing information.

If you have lost your envelope, please return to:
FREEPOST 2011 Census, Processing Centre, UK

H1

101001

Before you start

Who should complete this questionnaire?

The householder is responsible for ensuring that this questionnaire is completed and returned.

The **householder** is the person who lives, or is present, at this address who:

- owns/rents (or jointly owns/rents) the accommodation; and/or
- is responsible (or jointly responsible) for paying the household bills and expenses

A **household** is:

- one person living alone; or
- a group of people (not necessarily related) living at the same address who share cooking facilities and share a living room or sitting room or dining area

What should you complete on this questionnaire?

- **Household questions on pages 3-6** about this household and its accommodation
- **Individual questions on pages 7-30** for every person who usually lives in this household. Every person who has been, or intends to be, in the UK for 3 months or more should be included in these questions at their usual UK address
- **Visitor questions on the back page (page 32)** for all other people staying overnight in this household on 27 March 2011

It is important to include visitors staying overnight in this household to make sure no-one is missed. Visitors who usually live elsewhere in the UK must also be included on a census questionnaire at their usual address.

You will find further information about who to include in this questionnaire on page 31.

Will you need extra questionnaires?

- If there are more than six people in this household, or there are more than three visitors staying overnight, you can choose either to complete the entire questionnaire online, or fill in this questionnaire and contact us to request one or more **Continuation Questionnaires**
- If any member of this household aged 16 or over does not want to disclose their information to others in the household, you can request an **Individual Questionnaire**. Remember to include these people in Household questions (H1 to H14) on this questionnaire, but leave blank their Individual questions (1-43)
- If there is more than one household at this address, contact us to request one or more additional **Household Questionnaires**

You can request extra questionnaires online at www.census.gov.uk or by calling 0300 0201 101.

This questionnaire will be scanned by a computer

You should:

- use black or blue ink to answer
- tick your answers within the box like this:
- print your answers within the box like this:

S	M	I	T	H
---	---	---	---	---

 Use capital letters - one letter per box
- correct any mistakes by filling in the box like this:

~~S~~	M	I	T	H
--------------	---	---	---	---

 or:

S	M	~~E~~	I	T	H		
---	---	--------------	---	---	---	--	--
- continue onto the next line (if possible) when a word will not fit, like this:

P	A	D	D	I	N	G	T	O
N		S	T	R	E	E	T	
- follow the ➔ **Go to** instructions and leave any questions or pages you do not need to answer completely blank; any marks or lines can be mistaken for answers

Household questions

H1 Who usually lives here?

➤ Tick all that apply

- Me, this is my permanent or family home
- Family members including partners, children, and babies born on or before 27 March 2011
- Students and/or schoolchildren who live away from home during term time
- Housemates, tenants or lodgers
- People who usually live outside the UK who are staying in the UK for 3 months or more
- People who work away from home within the UK, or are members of the armed forces, if this is their permanent or family home
- People who are temporarily outside the UK for less than 12 months
- People staying temporarily who usually live in the UK but do not have another UK address, for example, relatives, friends
- Other people who usually live here, including anyone temporarily away from home

OR No-one usually lives here, for example, this is a second address or holiday home ➔ **Go to H4**

H2 Counting everyone you included in question H1, how many people usually live here?

H3 Starting with yourself, list the names of all the people counted in question H2 including children, babies and lodgers.

➤ If a member of this household has requested an Individual Questionnaire, tick the box beside their name and leave blank the Individual questions 1 to 43 for that person

	First name	Last name	Individual Questionnaire requested?
Yourself (Person 1)	<input style="width: 350px; height: 20px;" type="text"/>	<input style="width: 350px; height: 20px;" type="text"/>	☐
Person 2	<input style="width: 350px; height: 20px;" type="text"/>	<input style="width: 350px; height: 20px;" type="text"/>	☐
Person 3	<input style="width: 350px; height: 20px;" type="text"/>	<input style="width: 350px; height: 20px;" type="text"/>	☐
Person 4	<input style="width: 350px; height: 20px;" type="text"/>	<input style="width: 350px; height: 20px;" type="text"/>	☐
Person 5	<input style="width: 350px; height: 20px;" type="text"/>	<input style="width: 350px; height: 20px;" type="text"/>	☐
Person 6	<input style="width: 350px; height: 20px;" type="text"/>	<input style="width: 350px; height: 20px;" type="text"/>	☐

If there are more than six people, complete the entire questionnaire online or contact us to get a Continuation Questionnaire.

H4 Apart from everyone counted in question H2, who else is staying overnight here on 27 March 2011? These people are counted as visitors. Remember to include children and babies.

➤ Tick all that apply

- People who usually live somewhere else in the UK, for example, boy/girlfriends, friends, relatives
- People staying here because it is their second address, for example, for work. Their permanent or family home is elsewhere
- People who usually live outside the UK who are staying in the UK for less than 3 months
- People here on holiday

OR There are no visitors staying overnight here on 27 March 2011 ➔ **Go to H6**

H5 Counting only the people included in question H4, how many visitors are staying overnight here on 27 March 2011?

➤ Remember to answer the Visitor questions on the back page (page 32) for these people

➤ If there is no-one usually living here (there are only visitors staying here) answer questions H7 to H11 on page 6 and then go to the back page (page 32) to answer the Visitor questions

Household questions - continued

H6 How are members of this household related to each other? If members are not related, tick the 'Unrelated' box.

- If there are more than six people, contact us to request a Continuation Questionnaire
- If you live alone ➔ **Go to H7**
- If no-one usually lives here and there are no visitors staying overnight here on 27 March 2011, answer questions H7 to H11 on page 6 and then go to the Declaration on the front page

Example:

This shows how a household with two parents and four children are related to each other

Name of Person 1	Name of Person 2	Name of Person 3
First name ROBERT	First name MARY	First name ALISON
Last name SMITH	Last name SMITH	Last name SMITH
	How is Person 2 related to Person: ➔ 1	How is Person 3 related to Persons: ➔ 1 2
	Husband or wife ☒	Husband or wife ☐ ☐
	Same-sex civil partner ☐	Same-sex civil partner ☐ ☐
	Partner ☐	Partner ☐ ☐
	Son or daughter ☐	Son or daughter ☒ ☒
	Step-child ☐	Step-child ☐ ☐
	Brother or sister ☐	Brother or sister ☐ ☐

- Using the same order you used in question H3 (page 3), write the name of everyone who usually lives here at the top of each column. Remember to include children, babies and people who have requested an Individual Questionnaire
- Tick a box to show the relationship of each person to each of the other members of this household

Name of Person 1

First name

Last name

Name of Person 2

First name

Last name

Name of Person 3

First name

Last name

ENTER NAME OF PERSON 1 HERE AS IN QUESTION H3

How is Person 2 related to Person: ➔ **1**

- Husband or wife
- Same-sex civil partner
- Partner
- Son or daughter
- Step-child
- Brother or sister
- Step-brother or step-sister
- Mother or father
- Step-mother or step-father
- Grandchild
- Grandparent
- Relation - other
- Unrelated (including foster child)

How is Person 3 related to Persons: ➔ **1 2**

- Husband or wife
- Same-sex civil partner
- Partner
- Son or daughter
- Step-child
- Brother or sister
- Step-brother or step-sister
- Mother or father
- Step-mother or step-father
- Grandchild
- Grandparent
- Relation - other
- Unrelated (including foster child)

For Person 5 (James), there is a tick next to 'Son or daughter' in the columns for Persons 1 and 2 to show he is the son of Robert and Mary. Columns 3 and 4 show he is the brother of Persons 3 and 4 (Alison and Stephen).

Name of Person 4

First name

Last name

How is Person 4 related to Persons: → **1** **2** **3**

Husband or wife	☐	☐	☐
Same-sex civil partner	☐	☐	☐
Partner	☐	☐	☐
Son or daughter	☒	☒	☐
Step-child	☐	☐	☐
Brother or sister	☐	☐	☒

Name of Person 5

First name

Last name

How is Person 5 related to Persons: → **1** **2** **3** **4**

Husband or wife	☐	☐	☐	☐
Same-sex civil partner	☐	☐	☐	☐
Partner	☐	☐	☐	☐
Son or daughter	☒	☒	☐	☐
Step-child	☐	☐	☐	☐
Brother or sister	☐	☐	☒	☒

Name of Person 6

First name

Last name

How is Person 6 related to Persons: → **1** **2** **3** **4** **5**

Husband or wife	☐	☐	☐	☐	☐
Same-sex civil partner	☐	☐	☐	☐	☐
Partner	☐	☐	☐	☐	☐
Son or daughter	☒	☒	☐	☐	☐
Step-child	☐	☐	☐	☐	☐
Brother or sister	☐	☐	☒	☒	☒

Name of Person 4

First name

Last name

How is Person 4 related to Persons: → **1** **2** **3**

Husband or wife	☐	☐	☐
Same-sex civil partner	☐	☐	☐
Partner	☐	☐	☐
Son or daughter	☐	☐	☐
Step-child	☐	☐	☐
Brother or sister	☐	☐	☐
Step-brother or step-sister	☐	☐	☐
Mother or father	☐	☐	☐
Step-mother or step-father	☐	☐	☐
Grandchild	☐	☐	☐
Grandparent	☐	☐	☐
Relation - other	☐	☐	☐
Unrelated (including foster child)	☐	☐	☐

Name of Person 5

First name

Last name

How is Person 5 related to Persons: → **1** **2** **3** **4**

Husband or wife	☐	☐	☐	☐
Same-sex civil partner	☐	☐	☐	☐
Partner	☐	☐	☐	☐
Son or daughter	☐	☐	☐	☐
Step-child	☐	☐	☐	☐
Brother or sister	☐	☐	☐	☐
Step-brother or step-sister	☐	☐	☐	☐
Mother or father	☐	☐	☐	☐
Step-mother or step-father	☐	☐	☐	☐
Grandchild	☐	☐	☐	☐
Grandparent	☐	☐	☐	☐
Relation - other	☐	☐	☐	☐
Unrelated (including foster child)	☐	☐	☐	☐

Name of Person 6

First name

Last name

How is Person 6 related to Persons: → **1** **2** **3** **4** **5**

Husband or wife	☐	☐	☐	☐	☐
Same-sex civil partner	☐	☐	☐	☐	☐
Partner	☐	☐	☐	☐	☐
Son or daughter	☐	☐	☐	☐	☐
Step-child	☐	☐	☐	☐	☐
Brother or sister	☐	☐	☐	☐	☐
Step-brother or step-sister	☐	☐	☐	☐	☐
Mother or father	☐	☐	☐	☐	☐
Step-mother or step-father	☐	☐	☐	☐	☐
Grandchild	☐	☐	☐	☐	☐
Grandparent	☐	☐	☐	☐	☐
Relation - other	☐	☐	☐	☐	☐
Unrelated (including foster child)	☐	☐	☐	☐	☐

Household questions - continued

H7 What type of accommodation is this?

A whole house or bungalow that is:

- detached
- semi-detached
- terraced (including end-terrace)

A flat, maisonette or apartment that is:

- in a purpose-built block of flats or tenement
- part of a converted or shared house (including bedsits)
- in a commercial building (for example, in an office building, hotel, or over a shop)

A mobile or temporary structure:

- a caravan or other mobile or temporary structure

H8 Is this household's accommodation self-contained?

- ➔ This means that all the rooms, including the kitchen, bathroom and toilet, are behind a door that only this household can use
- Yes, all the rooms are behind a door that only this household can use
- No

H9 How many rooms are available for use only by this household?

- ➔ **Do NOT count:**
  - bathrooms
  - toilets
  - halls or landings
  - rooms that can only be used for storage such as cupboards
- ➔ **Count** all other rooms, for example:
  - kitchens
  - living rooms
  - utility rooms
  - bedrooms
  - studies
  - conservatories
- ➔ If two rooms have been converted into one, count them as one room

Number of rooms

H10 How many of these rooms are bedrooms?

- ➔ Include all rooms built or converted for use as bedrooms, even if they are not currently used as bedrooms

Number of bedrooms

H11 What type of central heating does this accommodation have?

- ➔ Tick all that apply, whether or not you use it
- ➔ Central heating is a central system that generates heat for multiple rooms
- No central heating
- Gas
- Electric (including storage heaters)
- Oil
- Solid fuel (for example wood, coal)
- Other central heating

H12 Does your household own or rent this accommodation?

- ➔ Tick one box only
- Owns outright ➔ **Goto H14**
- Owns with a mortgage or loan ➔ **Goto H14**
- Part owns and part rents (shared ownership)
- Rents (with or without housing benefit)
- Lives here rent free

H13 Who is your landlord?

- ➔ Tick one box only
- Housing association, housing co-operative, charitable trust, registered social landlord
- Council (local authority)
- Private landlord or letting agency
- Employer of a household member
- Relative or friend of a household member
- Other

H14 In total, how many cars or vans are owned, or available for use, by members of this household?

- ➔ Include any company car(s) or van(s) available for private use
- None
- 1
- 2
- 3
- 4 or more, write in number

Individual questions - Person 1 start here

1 What is your name? (Person 1 on page 3)

First name

Last name

2 What is your sex?

Male Female

3 What is your date of birth?

Day Month Year

4 On 27 March 2011, what is your legal marital or same-sex civil partnership status?

☐ Never married and never registered a same-sex civil partnership	☐ In a registered same-sex civil partnership
☐ Married	☐ Separated, but still legally in a same-sex civil partnership
☐ Separated, but still legally married	☐ Formerly in a same-sex civil partnership which is now legally dissolved
☐ Divorced	☐ Surviving partner from a same-sex civil partnership
☐ Widowed	

5 Do you stay at another address for more than 30 days a year?

- No → **Go to 7**
- Yes, write in other UK address below

Postcode

OR Yes, outside the UK, write in country

6 What is that address?

- Armed forces base address
- Another address when working away from home
- Student's home address
- Student's term time address
- Another parent or guardian's address
- Holiday home
- Other

7 Are you a schoolchild or student in full-time education?

Yes No → **Go to 9**

8 During term time, do you live:

- at the address on the front of this questionnaire?
- at the address in question 5? → **Go to 43**
- at another address? → **Go to 43**

9 What is your country of birth?

- England → **Go to 13**
- Wales → **Go to 13**
- Scotland → **Go to 13**
- Northern Ireland → **Go to 13**
- Republic of Ireland
- Elsewhere, write in the current name of country

10 If you were not born in the United Kingdom, when did you most recently arrive to live here?

→ Do not count short visits away from the UK

Month Year

11 If you arrived before 27 March 2010 → **Go to 13**

If you arrived on or after 27 March 2010 → **Go to 12**

12 Including the time you have already spent here, how long do you intend to stay in the United Kingdom?

- Less than 6 months
- 6 months or more but less than 12 months
- 12 months or more

13 How is your health in general?

Very good Good Fair Bad Very bad

14 Do you look after, or give any help or support to family members, friends, neighbours or others because of either:

- long-term physical or mental ill-health/disability?
  - problems related to old age?
- Do not count anything you do as part of your paid employment
- No
- Yes, 1 - 19 hours a week
- Yes, 20 - 49 hours a week
- Yes, 50 or more hours a week

Person 1 - continued

15 How would you describe your national identity?

➤ Tick all that apply

- English
- Welsh
- Scottish
- Northern Irish
- British
- Other, write in

16 What is your ethnic group?

➤ Choose **one** section from A to E, then tick **one** box to best describe your ethnic group or background

A White

- English/Welsh/Scottish/Northern Irish/British
- Irish
- Gypsy or Irish Traveller
- Any other White background, write in

B Mixed/multiple ethnic groups

- White and Black Caribbean
- White and Black African
- White and Asian
- Any other Mixed/multiple ethnic background, write in

C Asian/Asian British

- Indian
- Pakistani
- Bangladeshi
- Chinese
- Any other Asian background, write in

D Black/African/Caribbean/Black British

- African
- Caribbean
- Any other Black/African/Caribbean background, write in

E Other ethnic group

- Arab
- Any other ethnic group, write in

17 This question is intentionally left blank ➔ Go to **18**

18 What is your main language?

- English ➔ Go to **20**
- Other, write in (including British Sign Language)

19 How well can you speak English?

- Very well   Well   Not well   Not at all
-

20 What is your religion?

- This question is voluntary
- No religion
  - Christian (including Church of England, Catholic, Protestant and all other Christian denominations)
  - Buddhist
  - Hindu
  - Jewish
  - Muslim
  - Sikh
  - Any other religion, write in

21 One year ago, what was your usual address?

➤ If you had no usual address one year ago, state the address where you were staying

- The address on the front of this questionnaire
- Student term time/boarding school address in the UK, write in term time address below
- Another address in the UK, write in below

Postcode

OR Outside the UK, write in country

22 What passports do you hold?

➤ Tick all that apply

United Kingdom

Irish

Other, write in

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

None

23 Are your day-to-day activities limited because of a health problem or disability which has lasted, or is expected to last, at least 12 months?

➤ Include problems related to old age

Yes, limited a lot

Yes, limited a little

No

24 If you are aged 16 or over ➔ Go to **25**

If you are aged 15 or under ➔ Go to **43**

25 Which of these qualifications do you have?

➤ Tick **every** box that applies if you have **any** of the qualifications listed

➤ If your UK qualification is not listed, tick the box that contains its nearest equivalent

➤ If you have qualifications gained outside the UK, tick the 'Foreign qualifications' box and the nearest UK equivalents (if known)

1-4 O levels/CSEs/GCSEs (any grades), Entry Level, Foundation Diploma

NVQ Level 1, Foundation GNVQ, Basic Skills

5+ O levels (passes)/CSEs (grade 1)/GCSEs (grades A*-C), School Certificate, 1 A level/2-3 AS levels/VCEs, Higher Diploma

NVQ Level 2, Intermediate GNVQ, City and Guilds Craft, BTEC First/General Diploma, RSA Diploma

Apprenticeship

2+ A levels/VCEs, 4+ AS levels, Higher School Certificate, Progression/Advanced Diploma

NVQ Level 3, Advanced GNVQ, City and Guilds Advanced Craft, ONC, OND, BTEC National, RSA Advanced Diploma

Degree (for example BA, BSc), Higher degree (for example MA, PhD, PGCE)

NVQ Level 4-5, HNC, HND, RSA Higher Diploma, BTEC Higher Level

Professional qualifications (for example teaching, nursing, accountancy)

Other vocational/work-related qualifications

Foreign qualifications

No qualifications

26 Last week, were you:

➤ Tick all that apply

➤ Include any paid work, including casual or temporary work, even if only for one hour

working as an employee? ➔ Go to **32**

on a government sponsored training scheme? ➔ Go to **32**

self-employed or freelance? ➔ Go to **32**

working paid or unpaid for your own or your family's business? ➔ Go to **32**

away from work ill, on maternity leave, on holiday or temporarily laid off? ➔ Go to **32**

doing any other kind of paid work? ➔ Go to **32**

none of the above

27 Were you actively looking for any kind of paid work during the last four weeks?

Yes

No

28 If a job had been available last week, could you have started it within two weeks?

Yes

No

29 Last week, were you waiting to start a job already obtained?

Yes

No

30 Last week, were you:

➤ Tick all that apply

retired (whether receiving a pension or not)?

a student?

looking after home or family?

long-term sick or disabled?

other

31 Have you ever worked?

Yes, write in the year that you last worked

--	--	--	--

➔ Go to **32**

No, have never worked ➔ Go to **43**

Person 1 - continued

32 Answer the remaining questions for your main job or, if not working, your last main job.
 ➤ Your main job is the job in which you usually work (worked) the most hours

33 In your main job, are (were) you:
 an employee?
 self-employed or freelance without employees?
 self-employed with employees?

34 What is (was) your full and specific job title?
 ➤ For example, PRIMARY SCHOOL TEACHER, CAR MECHANIC, DISTRICT NURSE, STRUCTURAL ENGINEER
 ➤ Do not state your grade or pay band

_____

_____

35 Briefly describe what you do (did) in your main job.

_____

_____

36 Do (did) you supervise any employees?
 ➤ Supervision involves overseeing the work of other employees on a day-to-day basis

Yes No

37 At your workplace, what is (was) the main activity of your employer or business?
 ➤ For example, PRIMARY EDUCATION, REPAIRING CARS, CONTRACT CATERING, COMPUTER SERVICING
 ➤ If you are (were) a civil servant, write GOVERNMENT
 ➤ If you are (were) a local government officer, write LOCAL GOVERNMENT and give the name of your department within the local authority

_____

_____

_____

38 In your main job, what is (was) the name of the organisation you work (worked) for?
 ➤ If you are (were) self-employed in your own organisation, write in the business name

_____

_____

No organisation, for example, self-employed, freelance, or work (worked) for a private individual

39 If you had a job last week ➔ Go to **40**
 If you didn't have a job last week ➔ Go to **43**

40 In your main job, what is the address of your workplace?
 ➤ If you work at or from home, on an offshore installation, or have no fixed workplace, tick one of the boxes below
 ➤ If you report to a depot, write in the depot address

_____

_____

_____

_____

Postcode _____

OR Mainly work at or from home
 Offshore installation
 No fixed place

41 How do you usually travel to work?
 ➤ Tick one box only
 ➤ Tick the box for the longest part, by distance, of your usual journey to work

Work mainly at or from home
 Underground, metro, light rail, tram
 Train
 Bus, minibus or coach
 Taxi
 Motorcycle, scooter or moped
 Driving a car or van
 Passenger in a car or van
 Bicycle
 On foot
 Other

42 In your main job, how many hours a week (including paid and unpaid overtime) do you usually work?
 15 or less
 16 - 30
 31 - 48
 49 or more

43 There are no more questions for Person 1.
 ➔ Go to questions for Person 2

OR If there are no more people in this household,
 ➔ Go to the Visitor questions on the back page

OR If there are no visitors staying here overnight,
 ➔ Go to the Declaration on the front page

Further information

Students / schoolchildren who live away from home during term time

All students or schoolchildren who live away from home during term time need to be included on a questionnaire at both their home and term time addresses.

- At their home address they must be included in Household questions (H1 to H3 and H6) and Individual questions (1 to 8)
- At their term time address they must be included in Household questions (H1 to H3 and H6) and Individual questions (1 to 43)

Children with parents who live apart

Children with parents who live apart should be included on the questionnaire for the address where they spend the majority of their time. They should be included in Household questions (H1 to H3 and H6) and Individual questions (1 to 43).

If they are staying overnight at their other address on 27 March 2011, they must also be included on the questionnaire for that other address in Household questions (H4 to H5) and Visitor questions (V1 to V4).

If they live equally between two addresses, they should be included at the address where they are staying overnight on 27 March 2011 in Household questions (H1 to H3 and H6) and Individual questions (1 to 43).

People from outside the UK

People from outside the UK whose total length of stay in the UK will be 3 months or more should be included on the questionnaire where they usually stay. They should be included in Household questions (H1 to H3 and H6) and Individual questions (1 to 43).

If their total length of stay is less than 3 months, they should only be included as a visitor on the questionnaire at the address where they are staying overnight on 27 March 2011, in Household questions (H4 to H5) and Visitor questions (V1 to V4).

People with no usual address

People who usually live in the UK but have no usual address should be included on a questionnaire at the address where they are staying overnight on 27 March 2011, in Household questions (H1 to H3 and H6) and Individual questions (1 to 43).

Households away on 27 March 2011

If this address is unoccupied overnight on 27 March 2011 because the whole household is away, the questionnaire should be completed as soon as possible upon their return.

People temporarily away from home

Anyone who is temporarily away from their permanent or family home on 27 March 2011 should be included at their home address in Household questions (H1 to H3 and H6) and Individual questions (1 to 43). This includes people who are:

- staying, or expecting to stay, in an establishment such as a hospital, care home or hostel, for less than 6 months
- living away from home while working, on holiday or travelling (unless outside the UK for 12 months or more)
- members of the armed forces
- staying at their second address
- visiting friends or relatives
- in prison on remand (for any length of time), or sentenced to less than 6 months' imprisonment

People who live at more than one UK address

People with more than one UK address, for example people who live away from home while working, should be included on the questionnaire at:

- their permanent or family home; or
- the address where they spend the majority of their time, if they do not have a permanent or family home

They should be included in Household questions (H1 to H3 and H6) and Individual questions (1 to 43).

If they are staying overnight at their second UK address on 27 March 2011, they must also be included as a visitor on the questionnaire for that address in Household questions (H4 to H5) and Visitor questions (V1 to V4).

Lodgers

Lodgers who live full time at their lodging address should be included on the questionnaire where they lodge, in Household questions (H1 to H3 and H6) and Individual questions (1 to 43).

People who only lodge part time should refer to the other section on this page 'People who live at more than one UK address'.

Unrelated / shared households

One of the householders/tenants must complete Household questions (H1 to H14) and ensure Individual questions (1 to 43) are completed for each household member. The Individual questions may be completed separately by requesting an Individual Questionnaire.

Visitor questions

V How many visitors did you include in question H5?

- 1 to 3 - answer questions V1 to V4 below for each visitor
- 4 or more - answer questions V1 to V4 below for the first three visitors then go to www.census.gov.uk or call 0300 0201 101 to request a Continuation Questionnaire

Visitor A

V1 What is this person's name?

First name

Last name

V2 What is this person's sex?

- Male Female

V3 What is this person's date of birth?

Day Month Year

V4 What is this person's usual UK address?

Postcode

OR Outside the UK, write in country

Visitor B

V1 What is this person's name?

First name

Last name

V2 What is this person's sex?

- Male Female

V3 What is this person's date of birth?

Day Month Year

V4 What is this person's usual UK address?

- Same address as Visitor A

Postcode

OR Outside the UK, write in country

Visitor C

V1 What is this person's name?

First name

Last name

V2 What is this person's sex?

- Male Female

V3 What is this person's date of birth?

Day Month Year

V4 What is this person's usual UK address?

- Same address as Visitor A

Postcode

OR Outside the UK, write in country

Now ➔ Go to the Declaration on the front page

Household Questionnaire

Wales

Office for
National Statistics
Swyddfa
Ystadegau Gwladol

Return to:
FREEPOST 2011 Census,
Processing Centre, UK

A message to everyone - act now

Everyone should be included in the census - all people, households and overnight visitors.

It is used to help plan and fund services for your community - services like transport, education and health.

Please complete your census questionnaire on 27 March 2011, or as soon as possible afterwards. You can fill it in online or on paper.

Taking part in the census is very important and it's also compulsory. You could face a fine if you don't participate or if you supply false information.

Your personal information is protected by law. Census information is kept confidential for 100 years.

So help tomorrow take shape and be part of the 2011 Census.

J. N. Matheson

Jil Matheson
National Statistician

Where can you get help?

- www.census.gov.uk
- Census helpline 0300 0201 130
- Text Relay 18001 0300 0201 160

Help is available in large print and Braille

Complete online

www.census.gov.uk

Your personal internet access code is:

OR fill in this paper questionnaire and post it back using the pre-paid envelope supplied.

If your address is incorrect or missing, enter your correct address here:

Postcode

Declaration

This questionnaire has been completed to the best of my knowledge and belief.

Signature

Date

Telephone number

We may contact you if we need to collect missing information.

If you have lost your envelope, please return to:
FREEPOST 2011 Census, Processing Centre, UK

H2

108001

Before you start

Who should complete this questionnaire?

The householder is responsible for ensuring that this questionnaire is completed and returned.

The **householder** is the person who lives, or is present, at this address who:

- owns/rents (or jointly owns/rents) the accommodation; and/or
- is responsible (or jointly responsible) for paying the household bills and expenses

A **household** is:

- one person living alone; or
- a group of people (not necessarily related) living at the same address who share cooking facilities and share a living room or sitting room or dining area

What should you complete on this questionnaire?

- **Household questions on pages 3-6** about this household and its accommodation
- **Individual questions on pages 7-30** for every person who usually lives in this household. Every person who has been, or intends to be, in the UK for 3 months or more should be included in these questions at their usual UK address
- **Visitor questions on the back page (page 32)** for all other people staying overnight in this household on 27 March 2011

It is important to include visitors staying overnight in this household to make sure no-one is missed. Visitors who usually live elsewhere in the UK must also be included on a census questionnaire at their usual address.

You will find further information about who to include in this questionnaire on page 31.

Will you need extra questionnaires?

- If there are more than six people in this household, or there are more than three visitors staying overnight, you can choose either to complete the entire questionnaire online, or fill in this questionnaire and contact us to request one or more **Continuation Questionnaires**
- If any member of this household aged 16 or over does not want to disclose their information to others in the household, you can request an **Individual Questionnaire**. Remember to include these people in Household questions (H1 to H14) on this questionnaire, but leave blank their Individual questions (1-43)
- If there is more than one household at this address, contact us to request one or more additional **Household Questionnaires**

You can request extra questionnaires online at www.census.gov.uk or by calling 0300 0201 130.

This questionnaire will be scanned by a computer

You should:

- use black or blue ink to answer
- tick your answers within the box like this:
- print your answers within the box like this:

D	A	F	Y	D
---	---	---	---	---

 Use capital letters - one letter per box
- correct any mistakes by filling in the box like this:

~~J~~	~~O~~	~~S~~	~~N~~	~~E~~	~~S~~
--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------

 or:

J	O	S	N	E	S
---	---	---	---	---	---
- continue onto the next line (if possible) when a word will not fit, like this:

P	A	D	D	I	N	G	T	O
N	S	T	R	E	E	T		
- follow the ➔ **Go to** instructions and leave any questions or pages you do not need to answer completely blank; any marks or lines can be mistaken for answers

Household questions

H1 Who usually lives here?

➤ Tick all that apply

- Me, this is my permanent or family home
- Family members including partners, children, and babies born on or before 27 March 2011
- Students and/or schoolchildren who live away from home during term time
- Housemates, tenants or lodgers
- People who usually live outside the UK who are staying in the UK for 3 months or more
- People who work away from home within the UK, or are members of the armed forces, if this is their permanent or family home
- People who are temporarily outside the UK for less than 12 months
- People staying temporarily who usually live in the UK but do not have another UK address, for example, relatives, friends
- Other people who usually live here, including anyone temporarily away from home

OR No-one usually lives here, for example, this is a second address or holiday home ➔ **Go to H4**

H2 Counting everyone you included in question H1, how many people usually live here?

H3 Starting with yourself, list the names of all the people counted in question H2 including children, babies and lodgers.

➤ If a member of this household has requested an Individual Questionnaire, tick the box beside their name and leave blank the Individual questions 1 to 43 for that person

	First name	Last name	Individual Questionnaire requested?
Yourself (Person 1)	<input style="width: 350px; height: 20px;" type="text"/>	<input style="width: 350px; height: 20px;" type="text"/>	☐
Person 2	<input style="width: 350px; height: 20px;" type="text"/>	<input style="width: 350px; height: 20px;" type="text"/>	☐
Person 3	<input style="width: 350px; height: 20px;" type="text"/>	<input style="width: 350px; height: 20px;" type="text"/>	☐
Person 4	<input style="width: 350px; height: 20px;" type="text"/>	<input style="width: 350px; height: 20px;" type="text"/>	☐
Person 5	<input style="width: 350px; height: 20px;" type="text"/>	<input style="width: 350px; height: 20px;" type="text"/>	☐
Person 6	<input style="width: 350px; height: 20px;" type="text"/>	<input style="width: 350px; height: 20px;" type="text"/>	☐

If there are more than six people, complete the entire questionnaire online or contact us to get a Continuation Questionnaire.

H4 Apart from everyone counted in question H2, who else is staying overnight here on 27 March 2011? These people are counted as visitors. Remember to include children and babies.

➤ Tick all that apply

- People who usually live somewhere else in the UK, for example, boy/girlfriends, friends, relatives
- People staying here because it is their second address, for example, for work. Their permanent or family home is elsewhere
- People who usually live outside the UK who are staying in the UK for less than 3 months
- People here on holiday

OR There are no visitors staying overnight here on 27 March 2011 ➔ **Go to H6**

H5 Counting only the people included in question H4, how many visitors are staying overnight here on 27 March 2011?

➤ Remember to answer the Visitor questions on the back page (page 32) for these people

➤ If there is no-one usually living here (there are only visitors staying here) answer questions H7 to H11 on page 6 and then go to the back page (page 32) to answer the Visitor questions

Household questions - continued

H6 How are members of this household related to each other? If members are not related, tick the 'Unrelated' box.

- If there are more than six people, contact us to request a Continuation Questionnaire
- If you live alone ➔ **Go to H7**
- If no-one usually lives here and there are no visitors staying overnight here on 27 March 2011, answer questions H7 to H11 on page 6 and then go to the Declaration on the front page

Example:

This shows how a household with two parents and four children are related to each other

Name of Person 1	Name of Person 2	Name of Person 3
First name ROBERT	First name MARY	First name ALISON
Last name JONES	Last name JONES	Last name JONES
	How is Person 2 related to Person: ➔ 1	How is Person 3 related to Persons: ➔ 1 2
	Husband or wife ☒	Husband or wife ☐ ☐
	Same-sex civil partner ☐	Same-sex civil partner ☐ ☐
	Partner ☐	Partner ☐ ☐
	Son or daughter ☐	Son or daughter ☒ ☒
	Step-child ☐	Step-child ☐ ☐
	Brother or sister ☐	Brother or sister ☐ ☐

- Using the same order you used in question H3 (page 3), write the name of everyone who usually lives here at the top of each column. Remember to include children, babies and people who have requested an Individual Questionnaire
- Tick a box to show the relationship of each person to each of the other members of this household

Name of Person 1

First name

Last name

Name of Person 2

First name

Last name

Name of Person 3

First name

Last name

ENTER NAME OF PERSON 1 HERE AS IN QUESTION H3

How is Person 2 related to Person: ➔ **1**

- Husband or wife
- Same-sex civil partner
- Partner
- Son or daughter
- Step-child
- Brother or sister
- Step-brother or step-sister
- Mother or father
- Step-mother or step-father
- Grandchild
- Grandparent
- Relation - other
- Unrelated (including foster child)

How is Person 3 related to Persons: ➔ **1 2**

- Husband or wife
- Same-sex civil partner
- Partner
- Son or daughter
- Step-child
- Brother or sister
- Step-brother or step-sister
- Mother or father
- Step-mother or step-father
- Grandchild
- Grandparent
- Relation - other
- Unrelated (including foster child)

For Person 5 (James), there is a tick next to 'Son or daughter' in the columns for Persons 1 and 2 to show he is the son of Robert and Mary. Columns 3 and 4 show he is the brother of Persons 3 and 4 (Alison and Stephen).

Name of Person 4

First name

Last name

How is Person 4 related to Persons: → **1** **2** **3**

Husband or wife	☐	☐	☐
Same-sex civil partner	☐	☐	☐
Partner	☐	☐	☐
Son or daughter	☒	☒	☐
Step-child	☐	☐	☐
Brother or sister	☐	☐	☒

Name of Person 5

First name

Last name

How is Person 5 related to Persons: → **1** **2** **3** **4**

Husband or wife	☐	☐	☐	☐
Same-sex civil partner	☐	☐	☐	☐
Partner	☐	☐	☐	☐
Son or daughter	☒	☒	☐	☐
Step-child	☐	☐	☐	☐
Brother or sister	☐	☐	☒	☒

Name of Person 6

First name

Last name

How is Person 6 related to Persons: → **1** **2** **3** **4** **5**

Husband or wife	☐	☐	☐	☐	☐
Same-sex civil partner	☐	☐	☐	☐	☐
Partner	☐	☐	☐	☐	☐
Son or daughter	☒	☒	☐	☐	☐
Step-child	☐	☐	☐	☐	☐
Brother or sister	☐	☐	☒	☒	☒

Name of Person 4

First name

Last name

How is Person 4 related to Persons: → **1** **2** **3**

Husband or wife	☐	☐	☐
Same-sex civil partner	☐	☐	☐
Partner	☐	☐	☐
Son or daughter	☐	☐	☐
Step-child	☐	☐	☐
Brother or sister	☐	☐	☐
Step-brother or step-sister	☐	☐	☐
Mother or father	☐	☐	☐
Step-mother or step-father	☐	☐	☐
Grandchild	☐	☐	☐
Grandparent	☐	☐	☐
Relation - other	☐	☐	☐
Unrelated (including foster child)	☐	☐	☐

Name of Person 5

First name

Last name

How is Person 5 related to Persons: → **1** **2** **3** **4**

Husband or wife	☐	☐	☐	☐
Same-sex civil partner	☐	☐	☐	☐
Partner	☐	☐	☐	☐
Son or daughter	☐	☐	☐	☐
Step-child	☐	☐	☐	☐
Brother or sister	☐	☐	☐	☐
Step-brother or step-sister	☐	☐	☐	☐
Mother or father	☐	☐	☐	☐
Step-mother or step-father	☐	☐	☐	☐
Grandchild	☐	☐	☐	☐
Grandparent	☐	☐	☐	☐
Relation - other	☐	☐	☐	☐
Unrelated (including foster child)	☐	☐	☐	☐

Name of Person 6

First name

Last name

How is Person 6 related to Persons: → **1** **2** **3** **4** **5**

Husband or wife	☐	☐	☐	☐	☐
Same-sex civil partner	☐	☐	☐	☐	☐
Partner	☐	☐	☐	☐	☐
Son or daughter	☐	☐	☐	☐	☐
Step-child	☐	☐	☐	☐	☐
Brother or sister	☐	☐	☐	☐	☐
Step-brother or step-sister	☐	☐	☐	☐	☐
Mother or father	☐	☐	☐	☐	☐
Step-mother or step-father	☐	☐	☐	☐	☐
Grandchild	☐	☐	☐	☐	☐
Grandparent	☐	☐	☐	☐	☐
Relation - other	☐	☐	☐	☐	☐
Unrelated (including foster child)	☐	☐	☐	☐	☐

Household questions - continued

H7 What type of accommodation is this?

A whole house or bungalow that is:

- detached
- semi-detached
- terraced (including end-terrace)

A flat, maisonette or apartment that is:

- in a purpose-built block of flats or tenement
- part of a converted or shared house (including bedsits)
- in a commercial building (for example, in an office building, hotel, or over a shop)

A mobile or temporary structure:

- a caravan or other mobile or temporary structure

H8 Is this household's accommodation self-contained?

- This means that all the rooms, including the kitchen, bathroom and toilet, are behind a door that only this household can use
- Yes, all the rooms are behind a door that only this household can use
- No

H9 How many rooms are available for use only by this household?

- **Do NOT count:**
  - bathrooms
  - toilets
  - halls or landings
  - rooms that can only be used for storage such as cupboards
- **Count** all other rooms, for example:
  - kitchens
  - living rooms
  - utility rooms
  - bedrooms
  - studies
  - conservatories
- If two rooms have been converted into one, count them as one room

Number of rooms

H10 How many of these rooms are bedrooms?

- Include all rooms built or converted for use as bedrooms, even if they are not currently used as bedrooms

Number of bedrooms

H11 What type of central heating does this accommodation have?

- Tick all that apply, whether or not you use it
- Central heating is a central system that generates heat for multiple rooms
- No central heating
- Gas
- Electric (including storage heaters)
- Oil
- Solid fuel (for example wood, coal)
- Other central heating

H12 Does your household own or rent this accommodation?

- Tick one box only
- Owns outright → **Goto H14**
- Owns with a mortgage or loan → **Goto H14**
- Part owns and part rents (shared ownership)
- Rents (with or without housing benefit)
- Lives here rent free

H13 Who is your landlord?

- Tick one box only
- Housing association, housing co-operative, charitable trust, registered social landlord
- Council (local authority)
- Private landlord or letting agency
- Employer of a household member
- Relative or friend of a household member
- Other

H14 In total, how many cars or vans are owned, or available for use, by members of this household?

- Include any company car(s) or van(s) available for private use
- None
- 1
- 2
- 3
- 4 or more, write in number

Individual questions - Person 1 start here

1 What is your name? (Person 1 on page 3)

First name

Last name

2 What is your sex?

Male Female

3 What is your date of birth?

Day

Month

Year

4 On 27 March 2011, what is your legal marital or same-sex civil partnership status?

☐ Never married and never registered a same-sex civil partnership	☐ In a registered same-sex civil partnership
☐ Married	☐ Separated, but still legally in a same-sex civil partnership
☐ Separated, but still legally married	☐ Formerly in a same-sex civil partnership which is now legally dissolved
☐ Divorced	☐ Surviving partner from a same-sex civil partnership
☐ Widowed	

5 Do you stay at another address for more than 30 days a year?

- No → **Goto 7**
- Yes, write in other UK address below

Postcode

OR Yes, outside the UK, write in country

6 What is that address?

- Armed forces base address
- Another address when working away from home
- Student's home address
- Student's term time address
- Another parent or guardian's address
- Holiday home
- Other

7 Are you a schoolchild or student in full-time education?

Yes No → **Goto 9**

8 During term time, do you live:

- at the address on the front of this questionnaire?
- at the address in question 5? → **Goto 43**
- at another address? → **Goto 43**

9 What is your country of birth?

- Wales → **Goto 13**
- England → **Goto 13**
- Scotland → **Goto 13**
- Northern Ireland → **Goto 13**
- Republic of Ireland
- Elsewhere, write in the current name of country

10 If you were not born in the United Kingdom, when did you most recently arrive to live here?

➤ Do not count short visits away from the UK

Month Year

11 If you arrived before 27 March 2010 → **Goto 13**

If you arrived on or after 27 March 2010 → **Goto 12**

12 Including the time you have already spent here, how long do you intend to stay in the United Kingdom?

- Less than 6 months
- 6 months or more but less than 12 months
- 12 months or more

13 How is your health in general?

Very good Good Fair Bad Very bad

14 Do you look after, or give any help or support to family members, friends, neighbours or others because of either:

- long-term physical or mental ill-health/disability?
  - problems related to old age?
- Do not count anything you do as part of your paid employment
- No
- Yes, 1 - 19 hours a week
- Yes, 20 - 49 hours a week
- Yes, 50 or more hours a week

Person 1 - continued

15 How would you describe your national identity?

➤ Tick all that apply

- Welsh
- English
- Scottish
- Northern Irish
- British
- Other, write in

16 What is your ethnic group?

➤ Choose **one** section from A to E, then tick **one** box to best describe your ethnic group or background

A White

- Welsh/English/Scottish/Northern Irish/British
- Irish
- Gypsy or Irish Traveller
- Any other White background, write in

B Mixed/multiple ethnic groups

- White and Black Caribbean
- White and Black African
- White and Asian
- Any other Mixed/multiple ethnic background, write in

C Asian/Asian British

- Indian
- Pakistani
- Bangladeshi
- Chinese
- Any other Asian background, write in

D Black/African/Caribbean/Black British

- African
- Caribbean
- Any other Black/African/Caribbean background, write in

E Other ethnic group

- Arab
- Any other ethnic group, write in

17 Can you understand, speak, read or write Welsh?

➤ Tick all that apply.

- Understand spoken Welsh
- Speak Welsh
- Read Welsh
- Write Welsh
- None of the above

18 What is your main language?

- English or Welsh ➔ **Goto 20**
- Other, write in (including British Sign Language)

19 How well can you speak English?

- Very well   Well   Not well   Not at all
-

20 What is your religion?

- This question is voluntary
- No religion
  - Christian (all denominations)
  - Buddhist
  - Hindu
  - Jewish
  - Muslim
  - Sikh
  - Any other religion, write in

21 One year ago, what was your usual address?

➤ If you had no usual address one year ago, state the address where you were staying

- The address on the front of this questionnaire
- Student term time/boarding school address in the UK, write in term time address below
- Another address in the UK, write in below

Postcode

OR Outside the UK, write in country

22 What passports do you hold?

➤ Tick all that apply

United Kingdom

Irish

Other, write in

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

None

23 Are your day-to-day activities limited because of a health problem or disability which has lasted, or is expected to last, at least 12 months?

➤ Include problems related to old age

Yes, limited a lot

Yes, limited a little

No

24 If you are aged 16 or over ➔ Go to **25**

If you are aged 15 or under ➔ Go to **43**

25 Which of these qualifications do you have?

➤ Tick **every** box that applies if you have **any** of the qualifications listed

➤ If your UK qualification is not listed, tick the box that contains its nearest equivalent

➤ If you have qualifications gained outside the UK, tick the 'Foreign qualifications' box and the nearest UK equivalents (if known)

1-4 O levels/CSEs/GCSEs (any grades), Entry Level

NVQ Level 1, Foundation GNVQ, Basic Skills

5+ O levels (passes)/CSEs (grade 1)/GCSEs (grades A*-C), School Certificate, 1 A level/2-3 AS levels/VCEs, Welsh Baccalaureate Intermediate Diploma

NVQ Level 2, Intermediate GNVQ, City and Guilds Craft, BTEC First/General Diploma, RSA Diploma

Apprenticeship

2+ A levels/VCEs, 4+ AS levels, Higher School Certificate, Welsh Baccalaureate Advanced Diploma

NVQ Level 3, Advanced GNVQ, City and Guilds Advanced Craft, ONC, OND, BTEC National, RSA Advanced Diploma

Degree (for example BA, BSc), Higher degree (for example MA, PhD, PGCE)

NVQ Level 4-5, HNC, HND, RSA Higher Diploma, BTEC Higher Level

Professional qualifications (for example teaching, nursing, accountancy)

Other vocational/work-related qualifications

Foreign qualifications

No qualifications

26 Last week, were you:

➤ Tick all that apply

➤ Include any paid work, including casual or temporary work, even if only for one hour

working as an employee? ➔ Go to **32**

on a government sponsored training scheme? ➔ Go to **32**

self-employed or freelance? ➔ Go to **32**

working paid or unpaid for your own or your family's business? ➔ Go to **32**

away from work ill, on maternity leave, on holiday or temporarily laid off? ➔ Go to **32**

doing any other kind of paid work? ➔ Go to **32**

none of the above

27 Were you actively looking for any kind of paid work during the last four weeks?

Yes

No

28 If a job had been available last week, could you have started it within two weeks?

Yes

No

29 Last week, were you waiting to start a job already obtained?

Yes

No

30 Last week, were you:

➤ Tick all that apply

retired (whether receiving a pension or not)?

a student?

looking after home or family?

long-term sick or disabled?

other

31 Have you ever worked?

Yes, write in the year that you last worked

--	--	--	--

➔ Go to **32**

No, have never worked ➔ Go to **43**

Person 1 - continued

32 Answer the remaining questions for your main job or, if not working, your last main job.

- Your main job is the job in which you usually work (worked) the most hours

33 In your main job, are (were) you:

- an employee?
- self-employed or freelance without employees?
- self-employed with employees?

34 What is (was) your full and specific job title?

- For example, PRIMARY SCHOOL TEACHER, CAR MECHANIC, DISTRICT NURSE, STRUCTURAL ENGINEER
- Do not state your grade or pay band

35 Briefly describe what you do (did) in your main job.

36 Do (did) you supervise any employees?

- Supervision involves overseeing the work of other employees on a day-to-day basis
- Yes No

37 At your workplace, what is (was) the main activity of your employer or business?

- For example, PRIMARY EDUCATION, REPAIRING CARS, CONTRACT CATERING, COMPUTER SERVICING
- If you are (were) a civil servant, write GOVERNMENT
- If you are (were) a local government officer, write LOCAL GOVERNMENT and give the name of your department within the local authority

38 In your main job, what is (was) the name of the organisation you work (worked) for?

- If you are (were) self-employed in your own organisation, write in the business name

- No organisation, for example, self-employed, freelance, or work (worked) for a private individual

39 If you had a job last week ➔ Go to **40**

If you didn't have a job last week ➔ Go to **43**

40 In your main job, what is the address of your workplace?

- If you work at or from home, on an offshore installation, or have no fixed workplace, tick one of the boxes below

- If you report to a depot, write in the depot address

Postcode

- OR
- Mainly work at or from home
  - Offshore installation
  - No fixed place

41 How do you usually travel to work?

- Tick one box only

- Tick the box for the longest part, by distance, of your usual journey to work

- Work mainly at or from home
- Underground, metro, light rail, tram
- Train
- Bus, minibus or coach
- Taxi
- Motorcycle, scooter or moped
- Driving a car or van
- Passenger in a car or van
- Bicycle
- On foot
- Other

42 In your main job, how many hours a week (including paid and unpaid overtime) do you usually work?

- 15 or less
- 16 - 30
- 31 - 48
- 49 or more

43 There are no more questions for Person 1.

➔ Go to questions for Person 2

OR If there are no more people in this household, ➔ Go to the Visitor questions on the back page

OR If there are no visitors staying here overnight, ➔ Go to the Declaration on the front page

Further information

Students / schoolchildren who live away from home during term time

All students or schoolchildren who live away from home during term time need to be included on a questionnaire at both their home and term time addresses.

- At their home address they must be included in Household questions (H1 to H3 and H6) and Individual questions (1 to 8)
- At their term time address they must be included in Household questions (H1 to H3 and H6) and Individual questions (1 to 43)

Children with parents who live apart

Children with parents who live apart should be included on the questionnaire for the address where they spend the majority of their time. They should be included in Household questions (H1 to H3 and H6) and Individual questions (1 to 43).

If they are staying overnight at their other address on 27 March 2011, they must also be included on the questionnaire for that other address in Household questions (H4 to H5) and Visitor questions (V1 to V4).

If they live equally between two addresses, they should be included at the address where they are staying overnight on 27 March 2011 in Household questions (H1 to H3 and H6) and Individual questions (1 to 43).

People from outside the UK

People from outside the UK whose total length of stay in the UK will be 3 months or more should be included on the questionnaire where they usually stay. They should be included in Household questions (H1 to H3 and H6) and Individual questions (1 to 43).

If their total length of stay is less than 3 months, they should only be included as a visitor on the questionnaire at the address where they are staying overnight on 27 March 2011, in Household questions (H4 to H5) and Visitor questions (V1 to V4).

People with no usual address

People who usually live in the UK but have no usual address should be included on a questionnaire at the address where they are staying overnight on 27 March 2011, in Household questions (H1 to H3 and H6) and Individual questions (1 to 43).

Households away on 27 March 2011

If this address is unoccupied overnight on 27 March 2011 because the whole household is away, the questionnaire should be completed as soon as possible upon their return.

People temporarily away from home

Anyone who is temporarily away from their permanent or family home on 27 March 2011 should be included at their home address in Household questions (H1 to H3 and H6) and Individual questions (1 to 43). This includes people who are:

- staying, or expecting to stay, in an establishment such as a hospital, care home or hostel, for less than 6 months
- living away from home while working, on holiday or travelling (unless outside the UK for 12 months or more)
- members of the armed forces
- staying at their second address
- visiting friends or relatives
- in prison on remand (for any length of time), or sentenced to less than 6 months' imprisonment

People who live at more than one UK address

People with more than one UK address, for example people who live away from home while working, should be included on the questionnaire at:

- their permanent or family home; or
- the address where they spend the majority of their time, if they do not have a permanent or family home

They should be included in Household questions (H1 to H3 and H6) and Individual questions (1 to 43).

If they are staying overnight at their second UK address on 27 March 2011, they must also be included as a visitor on the questionnaire for that address in Household questions (H4 to H5) and Visitor questions (V1 to V4).

Lodgers

Lodgers who live full time at their lodging address should be included on the questionnaire where they lodge, in Household questions (H1 to H3 and H6) and Individual questions (1 to 43).

People who only lodge part time should refer to the other section on this page 'People who live at more than one UK address'.

Unrelated / shared households

One of the householders/tenants must complete Household questions (H1 to H14) and ensure Individual questions (1 to 43) are completed for each household member. The Individual questions may be completed separately by requesting an Individual Questionnaire.

Visitor questions

V How many visitors did you include in question H5?

- 1 to 3 - answer questions V1 to V4 below for each visitor
- 4 or more - answer questions V1 to V4 below for the first three visitors then go to www.census.gov.uk or call 0300 0201 130 to request a Continuation Questionnaire

Visitor A

V1 What is this person's name?

First name

Last name

V2 What is this person's sex?

- Male Female

V3 What is this person's date of birth?

Day Month Year

V4 What is this person's usual UK address?

Postcode

OR Outside the UK, write in country

Visitor B

V1 What is this person's name?

First name

Last name

V2 What is this person's sex?

- Male Female

V3 What is this person's date of birth?

Day Month Year

V4 What is this person's usual UK address?

- Same address as Visitor A

Postcode

OR Outside the UK, write in country

Visitor C

V1 What is this person's name?

First name

Last name

V2 What is this person's sex?

- Male Female

V3 What is this person's date of birth?

Day Month Year

V4 What is this person's usual UK address?

- Same address as Visitor A

Postcode

OR Outside the UK, write in country

Now ➔ Go to the Declaration on the front page

Holiadur y Cartref Cymru

Office for
National Statistics
Swyddfa
Ystadegau Gwladol

Anfonwch yn ôl i: RHADBOST Cyfrifiad 2011, Canolfan Brosesu, y DU

Neges i bawb - ewch ati

Dylai pawb gael eu cynnwys yn y cyfrifiad - pob person, pob cartref, a phob ymwelydd sy'n aros dros nos.

Caiff ei ddefnyddio i gynllunio ac ariannu gwasanaethau ar gyfer eich cymuned - gwasanaethau fel trafnidiaeth, addysg ac iechyd.

Llenwch holiadur y cyfrifiad ar 27 Mawrth 2011, neu cyn gynted ag y bo modd ar ôl y dyddiad hwnnw. Gallwch ei lenwi ar lein neu ar bapur.

Mae cymryd rhan yn y cyfrifiad yn bwysig iawn, ac mae'n orfodol hefyd. Gallech gael eich dirwyo os na fyddwch yn cymryd rhan neu os byddwch yn rhoi gwybodaeth ffug.

Mae'r gyfraith yn diogelu eich gwybodaeth bersonol. Ac mae gwybodaeth y cyfrifiad yn aros yn gyfrinachol am 100 mlynedd.

Felly, mynnwch fod yn rhan o Gyfrifiad 2011 a helpu i lunio'r dyfodol.

J. N. Matheson

Jil Matheson
Yr Ystadegydd Gwladol

Sut mae cael cymorth?

www.cyfrifiad.gov.uk

Llinell gymorth y cyfrifiad 0300 0201 130

Text Relay 18001 0300 0201 160

Mae cymorth ar gael mewn print mawr ac mewn Braille

Llenwch ar lein

www.cyfrifiad.gov.uk

Eich cod mynediad personol i'r rhyngwyd:

NEU llenwch yr holiadur papur hwn a'i anfon yn ôl am ddim yn yr amlen a ddarparwyd.

Os yw eich cyfeiriad yn anghywir neu ar goll, nodwch eich cyfeiriad cywir yma:

Cod post

Datganiad

Hyd y gwn i, mae'r atebion yn yr holiadur hwn yn wir ac yn gywir.

Llofnod

Dyddiad

Rhif ffôn

Mae'n bosibl y cysylltw'n â chi, os bydd angen casglu gwybodaeth sydd ar goll.

Os ydych wedi colli'ch amlen, anfonwch yr holiadur i:
RHADBOST Cyfrifiad 2011, Canolfan Brosesu, y DU

H2W

107001

Cyn ichi ddechrau

Pwy ddylai lenwi'r holiadur hwn?

Deiliad y cartref sy'n gyfrifol am sicrhau bod yr holiadur hwn yn cael ei lenwi a'i anfon yn ôl.

Deiliad y cartref yw'r person sy'n byw, neu sy'n bresennol, yn y cyfeiriad hwn ac:

- sy'n berchen (neu'n gyd-berchen) ar y cartref/sy'n rhentu (neu'n cyd-rentu) y cartref; ac/neu
- sy'n gyfrifol (neu'n gyfrifol ar y cyd) am dalu biliau a chostau'r cartref

Yn yr holiadur hwn, mae cartref yn golygu:

- un person sy'n byw ar ei ben ei hun; neu
- grŵp o bobl (nid oes rhaid iddynt berthyn i'w gilydd) sy'n byw yn yr un cyfeiriad, ac sy'n rhannu cyfleusterau coginio ac ystafell fyw neu lolfa neu le bwyta

Beth ddylech chi ei lenwi ar yr holiadur hwn?

- **Cwestiynau am y Cartref ar dudalennau 3-6** am y cartref hwn
- **Cwestiynau i Unigolion ar dudalennau 7-30** ar gyfer pawb sy'n byw yn y cartref hwn fel arfer. Dylai pob person sydd wedi bod, neu sy'n bwriadu bod, yn y Deyrnas Unedig am 3 mis neu fwy gael ei gynnwys yn y cwestiynau hyn yn holiadur ei gyfeiriad arferol yn y Deyrnas Unedig
- **Cwestiynau am Ymwelwyr ar y dudalen gefn (tudalen 32)** ar gyfer pob person arall sy'n aros yn y cartref hwn dros nos ar 27 Mawrth 2011
Mae'n bwysig cynnwys ymwelwyr sy'n aros yn y cartref hwn dros nos, er mwyn sicrhau y caiff pawb eu cyfrif. Rhaid i ymwelwyr sydd fel arfer yn byw yn rhywle arall yn y Deyrnas Unedig gael eu cynnwys hefyd yn holiadur eu cyfeiriad arferol.

Mae gwybodaeth ychwanegol am bwy sydd i'w gynnwys yn yr holiadur hwn ar dudalen 31.

A fydd angen holiaduron ychwanegol arnoch?

- Os oes mwy na chwe pherson yn y cartref hwn, neu fwy na thri ymwelydd sy'n aros dros nos, gallwch lenwi'r holiadur cyfan ar lein, neu gallwch lenwi'r holiadur hwn a chysylltu â ni i ofyn am un neu fwy o **Holiaduron Cartref (Parhad)**
- Os na fydd aelodau o'r cartref hwn, sy'n 16 oed neu'n hŷn, yn dymuno i bobl eraill weld eu hatebion, gallwch ofyn am **Holiaduron i Unigolion** ar eu cyfer. Cofiwch gynnwys y bobl hynny yn y Cwestiynau am y Cartref (H1 i H14) wrth lenwi'r holiadur hwn, ond gadewch eu Cwestiynau i Unigolion (1 i 43) yn wag
- Os oes mwy nag un cartref yn y cyfeiriad hwn, cysylltwch â ni i ofyn am un neu fwy o **Holiaduron Cartref** ychwanegol

Gallwch ofyn am holiaduron ychwanegol ar lein yn www.cyfrifiad.gov.uk neu drwy ffonio 0300 0201 130.

Caiff yr holiadur hwn ei sganio gan gyfrifiadur

Dylech:

- ddefnyddio inc du neu las wrth ateb
- ticio eich atebion o fewn y blwch fel hyn:
- ysgrifennu eich atebion mewn priflythrennau o fewn y blwch fel hyn: **DAFYDD** un llythyren i bob blwch
- cywiro unrhyw gamgymeriadau drwy lenwi'r blwch fel hyn: **£** neu: **JONES**
- parhau ar y llinell nesaf (os yw'n bosibl) pan na fydd digon o le i'r gair cyfan ar un llinell, fel hyn: **BRYN AW**
ELON
- dilyn y cyfarwyddiadau ➔ **Ewch i**, gan adael yn gwbl wag unrhyw gwestiynau neu dudalennau nad oes angen ichi eu hateb; gallai'r cyfrifiadur gymryd mai atebion yw unrhyw farciau neu linellau

Cwestiynau am y cartref

H1 Pwy sy'n byw yma fel arfer?

➤ Ticiwch bob blwch sy'n berthnasol

- Fi, dyma fy nghyfeiriad parhaol neu gyfeiriad y teulu
- Aelodau o'r teulu, gan gynnwys partneriaid, plant a babanod a anwyd ar 27 Mawrth 2011 neu cyn y dyddiad hwnnw
- Myfyrwyr a/neu blant ysgol sy'n byw oddi cartref yn ystod y tymor
- Tenantiaid, lojers neu bobl sy'n rhannu cartref
- Pobl sy'n byw y tu allan i'r Deyrnas Unedig fel arfer, ond sy'n aros yn y Deyrnas Unedig am 3 mis neu fwy
- Pobl sy'n gweithio oddi cartref yn y Deyrnas Unedig, neu sy'n aelodau o'r lluoedd arfog, os hwn yw eu cyfeiriad parhaol neu gyfeiriad y teulu
- Pobl sydd y tu allan i'r Deyrnas Unedig dros dro am lai na 12 mis
- Pobl sy'n aros yma dros dro, sy'n byw yn y Deyrnas Unedig fel arfer, ond sydd heb gyfeiriad arall yn y Deyrnas Unedig, er enghraifft perthnasau, ffrindiau
- Pobl eraill sy'n byw yma fel arfer, gan gynnwys unrhyw un sydd oddi cartref dros dro

NEU Nid oes neb yn byw yma fel arfer, er enghraifft ail gyfeiriad neu dŷ gwyliau yw hwn ➔ **Ewch i H4**

H2 Gan gyfrif pawb a gafodd eu cynnwys gennych yng nghwestiwn H1, faint o bobl sy'n byw yma fel arfer?

H3 Gan roi eich enw chi eich hunan yn gyntaf, rhestrwch enwau'r holl bobl a gafodd eu cyfrif yng nghwestiwn H2, gan gynnwys plant, babanod a lojers.

➤ Os bydd aelod o'r cartref hwn wedi gofyn am Holiadur i Unigolion, ticiwch y blwch sy'n dilyn ei enw, a gadewch y Cwestiynau i Unigolion 1 i 43 ar gyfer y person hwnnw'n wag

A ofynnwyd
am Holiadur i
Unigolion?

	Enw cyntaf	Cyfenw	
Eich enw chi (Person 1)	<input type="text"/>	<input type="text"/>	☐
Person 2	<input type="text"/>	<input type="text"/>	☐
Person 3	<input type="text"/>	<input type="text"/>	☐
Person 4	<input type="text"/>	<input type="text"/>	☐
Person 5	<input type="text"/>	<input type="text"/>	☐
Person 6	<input type="text"/>	<input type="text"/>	☐

Os oes mwy na chwe pherson, llenwch yr holiadur cyfan ar lein neu cysylltwch â ni i ofyn am Holiadur Cartref (Parhad).

H4 Ar wahân i bawb a gafodd eu cyfrif yng nghwestiwn H2, pwy arall sy'n aros yma dros nos ar 27 Mawrth 2011? Mae'r bobl hyn yn cael eu cyfrif fel ymwelwyr. Cofiwch gynnwys plant a babanod.

➤ Ticiwch bob blwch sy'n berthnasol

- Pobl sydd fel arfer yn byw yn rhywle arall yn y Deyrnas Unedig, er enghraifft cariadon, ffrindiau, perthnasau
- Pobl sy'n aros yma gan mai dyma eu hail gyfeiriad yn y Deyrnas Unedig, er enghraifft oherwydd gwaith. Mae eu cyfeiriad parhaol neu gyfeiriad y teulu rywle arall
- Pobl sy'n byw y tu allan i'r Deyrnas Unedig fel arfer, ac sy'n aros yn y Deyrnas Unedig am lai na 3 mis
- Pobl sydd ar wyliau yma

NEU Nid oes unrhyw ymwelwyr yn aros yma dros nos ar 27 Mawrth 2011 ➔ **Ewch i H6**

H5 Gan gyfrif dim ond y bobl a gafodd eu cynnwys yng nghwestiwn H4, faint o ymwelwyr sy'n aros yma dros nos ar 27 Mawrth 2011?

- Cofiwch ateb y Cwestiynau am Ymwelwyr ar y dudalen gefn (tudalen 32) ar gyfer y bobl hyn
- Os nad oes neb yn byw yma fel arfer (dim ond ymwelwyr sy'n aros yma), atebwch gwestiynau H7 i H11 ar dudalen 6, ac wedyn ewch i'r dudalen gefn (tudalen 32) i ateb y Cwestiynau am Ymwelwyr

107003

Cwestiynau am y cartref - parhad

H6 Sut mae aelodau o'r cartref hwn yn perthyn i'w gilydd? Os nad yw'r aelodau'n perthyn i'w gilydd, ticiwch y blwch 'Ddim yn perthyn'.

- Os oes mwy na chwe pherson yn y cartref, cysylltwch â ni i ofyn am Holiadur Cartref (Parhad)
- Os ydych yn byw ar eich pen eich hun → **Ewch i H7**
- Os nad oes neb yn byw yma fel arfer ac nad oes ymwelwyr yn aros yma dros nos ar 27 Mawrth 2011, atebwch gwestiynau H7 i H11 ar dudalen 6, ac wedyn ewch i'r Datganiad ar y dudalen flaen

Enghraifft:

i ddangos sut mae cartref sy'n cynnwys dau riant a phedwar o blant yn perthyn i'w gilydd

Enw Person 1
Enw cyntaf
ROBERT

Cyfenw
JONES

Enw Person 2
Enw cyntaf
MAIR

Cyfenw
JONES

Enw Person 3
Enw cyntaf
MARTHA

Cyfenw
JONES

Perthynas Person 2
â Pherson: → **1**

- Gŵr neu wraig
- Partner sifil o'r un rhyw
- Partner
- Mab neu ferch
- Llys-blentyn
- Brawd neu chwaer

Perthynas Person 3
â Phersonau: → **1 2**

- Gŵr neu wraig
- Partner sifil o'r un rhyw
- Partner
- Mab neu ferch
- Llys-blentyn
- Brawd neu chwaer

- Gan ddilyn yr un drefn ag a ddefnyddiwyd gennych yng nghwestiwn H3 (tudalen 3), ysgrifennwch enw pob aelod o'r cartref sy'n byw yma fel arfer ar ben pob colofn. Cofiwch gynnwys plant, babanod a phobl sydd wedi gofyn am Holiadur i Unigolion
- Ticiwch un o'r blychau i ddangos perthynas pob person â phob un o aelodau eraill y cartref hwn

Enw Person 1
Enw cyntaf

Cyfenw

Enw Person 2
Enw cyntaf

Cyfenw

Enw Person 3
Enw cyntaf

Cyfenw

Perthynas Person 2
â Pherson: → **1**

- Gŵr neu wraig
- Partner sifil o'r un rhyw
- Partner
- Mab neu ferch
- Llys-blentyn
- Brawd neu chwaer
- Llysfrawd neu lyschwaer
- Mam neu dad
- Llysfam neu lystad
- Ŵyr neu wyres
- Taid/tad-cu neu nain/mam-gu
- Perthynas arall
- Ddim yn perthyn (gan gynnwys plentyn maeth)

Perthynas Person 3
â Phersonau: → **1 2**

- Gŵr neu wraig
- Partner sifil o'r un rhyw
- Partner
- Mab neu ferch
- Llys-blentyn
- Brawd neu chwaer
- Llysfrawd neu lyschwaer
- Mam neu dad
- Llysfam neu lystad
- Ŵyr neu wyres
- Taid/tad-cu neu nain/mam-gu
- Perthynas arall
- Ddim yn perthyn (gan gynnwys plentyn maeth)

RHOWCH ENW PERSON 1 YMA FEL YNG NGHWESTIWN H3

Ar gyfer Person 5 (Wil) mae ticiau yn y blychau wrth ymyl 'Mab neu ferch' yn y colofnau ar gyfer Personau 1 a 2, i d dangos ei fod yn fab i Robert a Mair. Mae colofnau 3 a 4 yn dangos ei fod yn frawd i Personau 3 a 4 (Martha a Dylan).

Enw Person 4

Enw cyntaf

DYLAN

Cyfenw

JONES

Perthynas Person 4

â Phersonau: →

1 2 3

Gŵr neu wraig	☐	☐	☐
Partner sifil o'r un rhyw	☐	☐	☐
Partner	☐	☐	☐
Mab neu ferch	☒	☒	☐
Llys-blentyn	☐	☐	☐
Brawd neu chwaer	☐	☐	☒

Enw Person 5

Enw cyntaf

WIL

Cyfenw

JONES

Perthynas Person 5

â Phersonau: →

1 2 3 4

Gŵr neu wraig	☐	☐	☐	☐
Partner sifil o'r un rhyw	☐	☐	☐	☐
Partner	☐	☐	☐	☐
Mab neu ferch	☒	☒	☐	☐
Llys-blentyn	☐	☐	☐	☐
Brawd neu chwaer	☐	☐	☒	☒

Enw Person 6

Enw cyntaf

SARA

Cyfenw

JONES

Perthynas Person 6

â Phersonau: →

1 2 3 4 5

Gŵr neu wraig	☐	☐	☐	☐	☐
Partner sifil o'r un rhyw	☐	☐	☐	☐	☐
Partner	☐	☐	☐	☐	☐
Mab neu ferch	☒	☒	☐	☐	☐
Llys-blentyn	☐	☐	☐	☐	☐
Brawd neu chwaer	☐	☐	☒	☒	☒

Enw Person 4

Enw cyntaf

Cyfenw

Perthynas Person 4

â Phersonau: →

1 2 3

Gŵr neu wraig	☐	☐	☐
Partner sifil o'r un rhyw	☐	☐	☐
Partner	☐	☐	☐
Mab neu ferch	☐	☐	☐
Llys-blentyn	☐	☐	☐
Brawd neu chwaer	☐	☐	☐
Llysfrawd neu lyschwaer	☐	☐	☐
Mam neu dad	☐	☐	☐
Llysfam neu lystad	☐	☐	☐
Ŵyr neu wyres	☐	☐	☐
Taid/tad-cu neu nain/mam-gu	☐	☐	☐
Perthynas arall	☐	☐	☐
Ddim yn perthyn (gan gynnwys plentyn maeth)	☐	☐	☐

Enw Person 5

Enw cyntaf

Cyfenw

Perthynas Person 5

â Phersonau: →

1 2 3 4

Gŵr neu wraig	☐	☐	☐	☐
Partner sifil o'r un rhyw	☐	☐	☐	☐
Partner	☐	☐	☐	☐
Mab neu ferch	☐	☐	☐	☐
Llys-blentyn	☐	☐	☐	☐
Brawd neu chwaer	☐	☐	☐	☐
Llysfrawd neu lyschwaer	☐	☐	☐	☐
Mam neu dad	☐	☐	☐	☐
Llysfam neu lystad	☐	☐	☐	☐
Ŵyr neu wyres	☐	☐	☐	☐
Taid/tad-cu neu nain/mam-gu	☐	☐	☐	☐
Perthynas arall	☐	☐	☐	☐
Ddim yn perthyn (gan gynnwys plentyn maeth)	☐	☐	☐	☐

Enw Person 6

Enw cyntaf

Cyfenw

Perthynas Person 6

â Phersonau: →

1 2 3 4 5

Gŵr neu wraig	☐	☐	☐	☐	☐
Partner sifil o'r un rhyw	☐	☐	☐	☐	☐
Partner	☐	☐	☐	☐	☐
Mab neu ferch	☐	☐	☐	☐	☐
Llys-blentyn	☐	☐	☐	☐	☐
Brawd neu chwaer	☐	☐	☐	☐	☐
Llysfrawd neu lyschwaer	☐	☐	☐	☐	☐
Mam neu dad	☐	☐	☐	☐	☐
Llysfam neu lystad	☐	☐	☐	☐	☐
Ŵyr neu wyres	☐	☐	☐	☐	☐
Taid/tad-cu neu nain/mam-gu	☐	☐	☐	☐	☐
Perthynas arall	☐	☐	☐	☐	☐
Ddim yn perthyn (gan gynnwys plentyn maeth)	☐	☐	☐	☐	☐

Cwestiynau am y cartref - parhad

H7 Pa fath o gartref yw hwn?

Tŷ neu fyngalo cyfan sydd:

- yn adeilad ar wahân
- yn dŷ semi
- yn dŷ teras (gan gynnwys tŷ pen)

Fflat neu maisonette sydd:

- mewn bloc o fflatiau neu denement a adeiladwyd yn bwrpasol
- yn rhan o dŷ wedi'i addasu neu dŷ sy'n cael ei rannu (gan gynnwys fflatiau un ystafell)
- mewn adeilad masnachol (er enghraifft, mewn adeilad o swyddfeydd, gwesty, neu uwchben siop)

Cartref symudol neu dros dro:

- Carafân neu fath arall o gartref symudol neu dros dro

H8 A yw'r cartref hwn yn hunan-gynhwysol?

- ➔ Mae hyn yn golygu bod pob ystafell, gan gynnwys y gegin, yr ystafell ymolchi a'r toiled, y tu ôl i ddrws sydd ddim ond yn cael ei ddefnyddio gan aelodau o'r cartref hwn
- Ydy, mae pob ystafell y tu ôl i ddrws sydd ddim ond yn cael ei ddefnyddio gan aelodau o'r cartref hwn
- Nac ydy

H9 Sawl ystafell sydd yn y cartref hwn at ddefnydd aelodau o'r cartref hwn yn unig?

➔ PEIDIWCH â chyfrif:

- ystafelloedd ymolchi
- toiledau
- cynteddau neu landins
- ystafelloedd sydd ddim ond yn gallu cael eu defnyddio ar gyfer storio, fel cypyrddau

➔ Cofiwch gyfrif pob ystafell arall, er enghraifft:

- ceginau
- ystafelloedd byw
- ystafelloedd iwtiliti
- ystafelloedd gwely
- stydis
- ystafelloedd gwydr

➔ Os bydd dwy ystafell wedi'u cyfuno i fod yn un, cyfrifwch nhw yn un ystafell

Nifer yr ystafelloedd

H10 Faint o'r ystafelloedd hyn sy'n ystafelloedd gwely?

➔ Dylech gynnwys pob ystafell a gafodd ei hadeiladu neu ei throï i'w defnyddio fel ystafell wely, hyd yn oed os nad yw'n cael ei defnyddio fel ystafell wely ar hyn o bryd

Nifer yr ystafelloedd gwely

H11 Pa fath o wres canolog sydd yn y cartref hwn?

- ➔ Ticiwch bob blwch sy'n berthnasol, hyd yn oed os nad ydych yn defnyddio'r gwres canolog
- ➔ System ganolog, sy'n cynhyrchu gwres ar gyfer nifer o ystafelloedd, yw gwres canolog
- Dim gwres canolog
- Nwy
- Trydan (gan gynnwys gwresogyddion stôr)
- Olew
- Tanwydd solet (er enghraifft coed, glo)
- Math arall o wres canolog

H12 A yw aelod neu aelodau o'ch cartref yn berchen ar y cartref hwn neu'n ei rentu?

- ➔ Ticiwch un blwch yn unig
- Yn berchen arno'n gyfan gwbl ➔ Ewch i **H14**
- Yn berchen arno gyda morgais neu fenthyciad ➔ Ewch i **H14**
- Yn berchen arno'n rhannol ac yn ei rentu'n rhannol (cynllun rhan-berchenogaeth)
- Yn ei rentu (gyda chymorth budd-dal tai neu hebdo)
- Yn byw yma heb dalu rhent

H13 Pwy yw eich landlord?

- ➔ Ticiwch un blwch yn unig
- Cymdeithas dai, cwmni tai cydweithredol, ymddiriedolaeth elusennol, landlord cymdeithasol cofrestredig
- Y cyngor (awdurdod lleol)
- Landlord preifat neu asiantaeth gosod tai
- Cyflogwr aelod o'r cartref
- Perthynas neu ffrind i aelod o'r cartref
- Arall

H14 Sawl car neu fan sy'n eiddo i aelodau o'ch cartref, neu sydd ar gael i'w defnyddio ganddynt?

- ➔ Dylech gynnwys unrhyw gar (geir) neu fan (faniau) cwmni os yw ar gael at ddefnydd preifat
- Dim un
- 1
- 2
- 3
- 4 neu fwy, nodwch y nifer

Cwestiynau i unigolion - Person 1 i ddechrau yma

1 Beth yw eich enw? (Person 1 ar dudalen 3)

Enw cyntaf

Cyfenw

2 Beth yw eich rhyw?

Gwryw Benyw

3 Beth yw dyddiad eich geni?

Diwrnod Mis Blwyddyn

4 Ar 27 Mawrth 2011, beth, yn gyfreithiol, yw'ch statws priodasol neu statws eich partneriaeth sifil o'r un rhyw?

☐ Erioed wedi priodi na chofrestru partneriaeth sifil o'r un rhyw	☐ Mewn partneriaeth sifil gofrestredig o'r un rhyw
☐ Priod	☐ Wedi gwahanu, ond yn gyfreithiol yn dal i fod mewn partneriaeth sifil o'r un rhyw
☐ Wedi gwahanu, ond yn gyfreithiol yn dal i fod yn briod	☐ Wedi bod mewn partneriaeth sifil o'r un rhyw sydd bellach wedi'i diddymu'n gyfreithiol
☐ Wedi ysgaru	☐ Wedi colli partner sifil o'r un rhyw trwy farwolaeth
☐ Gweddw	

5 A ydych yn aros mewn cyfeiriad arall am fwy na 30 diwrnod y flwyddyn?

- Nac ydw → Ewch i **7**
- Ydw, yn y Deyrnas Unedig - nodwch y cyfeiriad

Cod post

NEU Ydw, y tu allan i'r Deyrnas Unedig - nodwch enw'r wlad

6 Pa fath o gyfeiriad yw'r cyfeiriad hwnnw?

- Cyfeiriad un o ganolfannau'r lluoedd arfog
- Cyfeiriad arall wrth weithio oddi cartref
- Cyfeiriad cartref myfyriwr
- Cyfeiriad myfyriwr yn ystod y tymor
- Cyfeiriad cartref rhiant neu warcheidwad arall
- Cyfeiriad tŷ gwyliau
- Arall

7 A ydych yn blentyn ysgol neu'n fyfyrwr mewn addysg amser llawn?

Ydw Nac ydw → Ewch i **9**

8 Yn ystod y tymor a ydych yn byw:

- yn y cyfeiriad ar flaen yr holiadur hwn?
- yn y cyfeiriad yng nghwestiwn 5? → Ewch i **43**
- mewn cyfeiriad arall? → Ewch i **43**

9 Ym mha wlad y cawsoch eich geni?

- Cymru → Ewch i **13**
- Lloegr → Ewch i **13**
- Yr Alban → Ewch i **13**
- Gogledd Iwerddon → Ewch i **13**
- Gweriniaeth Iwerddon
- Rhywle arall, nodwch enw presennol y wlad

10 Os na chwawsoch eich geni yn y Deyrnas Unedig, pryd y daethoch i fyw yma ddiwethaf?

➔ Peidiwch â chyfrif ymweliadau byr i ffwrdd o'r DU

Mis Blwyddyn

11 Os daethoch yma cyn 27 Mawrth 2010 → Ewch i **13**

Os daethoch yma ar 27 Mawrth 2010 neu ar ôl hynny → Ewch i **12**

12 Gan gynnwys yr amser yr ydych wedi'i dreulio yma'n barod, am faint yr ydych yn bwriadu aros yn y Deyrnas Unedig?

- Llai na 6 mis
- 6 mis neu fwy, ond llai na 12 mis
- 12 mis neu fwy

13 Sut mae eich iechyd yn gyffredinol?

Da iawn Da Gweddol Gwael Gwael iawn

14 A ydych yn gofalu am aelodau o'r teulu, ffrindiau, cymdogion neu eraill, neu'n cynnig unrhyw help neu gefnogaeth i un neu i rai o'r rhain, oherwydd naill ai:

- salwch neu anabledd corfforol/meddyliol hir dymor?
- problemau sy'n gysylltiedig â henaint?

➔ Peidiwch â chyfrif unrhyw beth y byddwch yn derbyn cyflog am ei wneud

- Nac ydw
- Ydw, 1 - 19 awr yr wythnos
- Ydw, 20 - 49 awr yr wythnos
- Ydw, 50 neu fwy o oriau'r wythnos

Person 1 - parhad

15 Sut fydddech chi'n disgrifio'ch hunaniaeth genedlaethol?

- Ticiwch bob blwch sy'n berthnasol
- Cymro/Cymraes
- Sais/Saesnes
- Albanwr/Albanes
- Gwyddel/Gwyddeles o Ogledd Iwerddon
- Prydeiniwr/Prydeinwraig
- Arall, nodwch

16 Beth yw eich grŵp ethnig?

- Dewiswch **un** o'r adrannau o A i E, yna ticiwch **un** blwch sy'n disgrifio'ch grŵp neu'ch cefndir ethnig

A Gwyn

- Cymreig/Seisnig/Albanaidd/Gwyddelig Gogledd Iwerddon/Prydeinig
- Gwyddelig
- Sipsi neu Deithiwr Gwyddelig
- Unrhyw gefndir Gwyn arall, nodwch

B Cymysg/grwpiau aml-ethnig

- Gwyn a Du Caribiaidd
- Gwyn a Du Affricanaidd
- Gwyn ac Asiaidd
- Unrhyw gefndir Cymysg/aml-ethnig arall, nodwch

C Asiaidd/Asiaidd Prydeinig

- Indiaidd
- Pacistanaidd
- Bangladeshaidd
- Tsieineaidd
- Unrhyw gefndir Asiaidd arall, nodwch

D Du/Affricanaidd/Caribiaidd/Du Prydeinig

- Affricanaidd
- Caribiaidd
- Unrhyw gefndir Du/Affricanaidd/Caribiaidd arall, nodwch

E Grŵp ethnig arall

- Arabaidd
- Unrhyw grŵp ethnig arall, nodwch

17 A allwch ddeall, siarad, darllen neu ysgrifennu Cymraeg?

- Ticiwch bob blwch sy'n berthnasol
- Deall Cymraeg llafar
- Siarad Cymraeg
- Darllen Cymraeg
- Ysgrifennu Cymraeg
- Dim un o'r uchod

18 Beth yw eich prif iaith?

- Cymraeg neu Saesneg → Ewch i **20**
- Arall, nodwch (gan gynnwys iaith Arwyddion Prydain)

19 Pa mor dda allwch chi siarad Saesneg?

Da iawn	Da	Ddim yn dda	Dim o gwbl
☐	☐	☐	☐

20 Beth yw eich crefydd?

- Mae'r cwestiwn hwn yn wirfoddol
- Dim crefydd
- Cristnogaeth (pob enwad)
- Bwdhaeth
- Hindŵaeth
- Iddewiaeth
- Islam
- Siciaeth
- Unrhyw grefydd arall, nodwch

21 Flwyddyn yn ôl, beth oedd eich cyfeiriad arferol?

- Os nad oedd gennych gyfeiriad arferol flwyddyn yn ôl, nodwch y cyfeiriad lle'r oeddech yn aros
- Y cyfeiriad ar flaen yr holiadur hwn
- Cyfeiriad myfyriwr yn ystod y tymor/cyfeiriad ysgol breswyl yn y Deyrnas Unedig, nodwch isod
- Cyfeiriad arall yn y Deyrnas Unedig, nodwch isod

	Cod post
<input type="text"/>	<input type="text"/>

NEU Y tu allan i'r Deyrnas Unedig, nodwch enw'r wlad

22 Pa basbortau sydd gennych?

- Ticiwch bob blwch sy'n berthnasol
- Y Deyrnas Unedig
- Iwerddon
- Arall, nodwch

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

- Dim un

23 A oes gennych broblem iechyd neu anabledd sydd wedi para neu sy'n debygol o bara am o leiaf 12 mis, ac sy'n cyfyngu ar eich gallu i wneud gweithgareddau arferol?

- Cynhwyswch broblemau sy'n gysylltiedig â henaint
- Oes, yn cyfyngu'n fawr
- Oes, yn cyfyngu ychydig
- Nac oes

24 Os ydych yn 16 oed neu'n hŷn ➔ Ewch i **25**

Os ydych yn 15 oed neu'n iau ➔ Ewch i **43**

25 Pa rai o'r cymwysterau hyn sydd gennych?

- Ticiwch **bob** blwch sy'n berthnasol os oes gennych **unrhyw rai** o'r cymwysterau sydd wedi'u rhestru
- Os oes gennych gymhwyster o'r DU nad yw yn y rhestr, ticiwch y blwch sy'n cynnwys yr un sy'n cyfateb orau iddo
- Os oes gennych gymwysterau o'r tu allan i'r DU, ticiwch y blwch 'Cymwysterau tramor' a blychau'r cymwysterau sy'n cyfateb orau iddynt (os gwyddoch beth ydynt)
- 1-4 Lefel O/TAU/TGAU (unrhyw radd), Lefel Mynediad
- NVQ Lefel 1, GNVQ Sylfaen, Sgiliau Sylfaenol
- 5+ Lefel O (wedi pasio)/TAU (gradd 1)/TGAU (graddau A*-C), Tystysgrif Ysgol, 1 Lefel A/ 2-3 Lefel AS/VCE, Diploma Canolradd Bagloriaeth Cymru
- NVQ Lefel 2, GNVQ Canolradd, Crefft City and Guilds, Diploma Cyntaf/Cyffredinol BTEC, Diploma RSA
- Prentisiaeth
- 2+ Lefel A/VCE, 4+ Lefel AS, Tystysgrif Ysgol Uwch, Diploma Uwch Bagloriaeth Cymru
- NVQ Lefel 3, GNVQ Uwch, Crefft Uwch City and Guilds, ONC, OND, BTEC Cenedlaethol, Diploma Uwch (Advanced) RSA
- Gradd (er enghraifft BA, BSc), Gradd uwch (er enghraifft MA, PhD, TAR)
- NVQ Lefel 4 - 5, HNC, HND, Diploma Uwch (Higher) RSA, Lefel Uwch BTEC
- Cymwysterau proffesiynol (er enghraifft addysgu, nysio, cyfrifdyddiaeth)
- Cymwysterau galwedigaethol/cysylltiedig â gwaith eraill
- Cymwysterau tramor
- Dim cymwysterau

26 Yr wythnos ddiwethaf a oeddech:

- Ticiwch bob blwch sy'n berthnasol
- Cynhwyswch unrhyw waith am dâl, gan gynnwys gwaith achlysurol neu dros dro, hyd yn oed os dim ond am awr y buoch yn gweithio
- yn weithiwr cyflogedig? ➔ Ewch i **32**
- ar gynllun hyfforddi a noddir gan y llywodraeth? ➔ Ewch i **32**
- yn hunan-gyflogedig neu'n gweithio ar eich liwt eich hun? ➔ Ewch i **32**
- yn gweithio am dâl neu'n ddi-dâl i'ch busnes eich hun neu i fusnes eich teulu? ➔ Ewch i **32**
- i ffwrdd o'ch gwaith yn sâl, ar gyfnod mamolaeth, ar eich gwyliau, neu wedi'ch cadw dros dro o'ch gwaith am na all eich cyflogwr gynnig gwaith ar hyn o bryd? ➔ Ewch i **32**
- yn gwneud unrhyw fath arall o waith am dâl? ➔ Ewch i **32**
- dim un o'r uchod

27 A oeddech wrthi'n chwilio am unrhyw fath o waith am dâl yn ystod y pedair wythnos ddiwethaf?

- Oeddwn Nac oeddwn

28 Petai swydd wedi bod ar gael yr wythnos ddiwethaf, a fydddech wedi gallu dechrau arni o fewn pythefnos?

- Byddwn Na fyddwn

29 Yr wythnos ddiwethaf, a oeddech yn aros i ddechrau swydd yr oeddech eisoes wedi'i chael?

- Oeddwn Nac oeddwn

30 Yr wythnos ddiwethaf, a oeddech:

- Ticiwch bob blwch sy'n berthnasol
- wedi ymddeol (p'un a oeddech yn cael pensiwn ai peidio)?
- yn fyfyrwr?
- yn gofalu am y cartref neu am y teulu?
- yn sâl neu wedi bod yn anabl am gyfnod hir?
- arall

31 A ydych wedi gweithio erioed?

- Ydw - nodwch y flwyddyn ddiwethaf ichi weithio

--	--	--	--	--

➔ Ewch i **32**

- Nac ydw, erioed wedi gweithio ➔ Ewch i **43**

Person 1 - parhad

32 Atebwch gwestiynau 33-42 am eich prif swydd, neu os nad ydych yn gweithio, am eich prif swydd ddiwethaf.
➤ Eich prif swydd yw'r swydd yr ydych (oeddech) fel arfer yn gweithio'r nifer fwyaf o oriau ynddi

33 Yn eich prif swydd, a ydych (oeddech):
 yn weithiwr cyflogedig?
 yn hunan-gyflogedig heb gyflogi gweithwyr eraill?
 yn hunan-gyflogedig ac yn cyflogi gweithwyr eraill?

34 Beth yw (oedd) teitl llawn a phenodol eich swydd?
➤ Er enghraifft, ATHRO YSGOL GYNRADD, MECANYDD CEIR, NYRS ARDAL, PEIRIANNYDD ADEILADU
➤ Peidiwch â nodi eich gradd na band eich cyflog

_____

_____

35 Beth ydych (oeddech) chi'n ei wneud yn eich prif swydd?
_____

_____

36 A ydych (oeddech) yn goruchwyllo unrhyw weithwyr?
➤ Mae goruchwyllo'n golygu cadw golwg ar waith gweithwyr eraill o ddydd i ddydd
 Ydw (oeddwn)   Nac ydw (nac oeddwn)

37 Yn eich gweithle, beth yw (oedd) prif weithgarwch eich cyflogwr neu'ch busnes?
➤ Er enghraifft, ADDYSG GYNRADD, TRWSIO CEIR, ARLWYO CYTUNDEBOL, TRIN CYFRIFIADURON
➤ Os ydych (oeddech) yn was sifil, nodwch LLYWODRAETH
➤ Os ydych (oeddech) yn swyddog llywodraeth leol, nodwch LLYWODRAETH LEOL, a nodwch enw eich adran yn yr awdurdod lleol

_____

_____

_____

38 Yn eich prif swydd, beth yw (oedd) enw'r sefydliad yr ydych (oeddech) yn gweithio iddo?
➤ Os ydych (oeddech) yn hunan-gyflogedig yn eich sefydliad eich hun, nodwch enw'r busnes

_____

_____

Dim sefydliad, er enghraifft yn hunan-gyflogedig, neu'n (arfer) gweithio i unigolyn preifat

39 Os oedd gennych swydd yr wythnos ddiwethaf ➔ **Ewch i 40**
Os nad oedd gennych swydd yr wythnos ddiwethaf ➔ **Ewch i 43**

40 Yn eich prif swydd, beth yw cyfeiriad eich gweithle?
➤ Os ydych yn gweithio gartref neu o'r cartref, ar safle ar y môr, neu os nad oes gennych weithle penodol, ticiwch un o'r blychau isod
➤ Os ydych yn atebol i swyddog mewn depo, nodwch gyfeiriad y depo isod

_____

_____

_____

Cod post

_____

NEU Gweithio'n bennaf gartref neu o'r cartref
 Gweithio ar safle ar y môr
 Dim gweithle penodol

41 Sut ydych chi'n teithio i'r gwaith fel arfer?

- Ticiwch un blwch yn unig
➤ Ticiwch y blwch ar gyfer y rhan hiraf, o ran pellter, o'ch taith arferol i'r gwaith
- Gweithio'n bennaf gartref neu o'r cartref
 Trên tanddaearol, metro, tram neu reilffordd ysgafn
 Trên
 Bws neu fws mini
 Taksi
 Beic modur, moped neu sgwter
 Gyrru car neu fan
 Teithiwr mewn car neu mewn fan
 Beic
 Cerdded
 Arall

42 Yn eich prif swydd, am sawl awr yr wythnos (gan gynnwys oriau ychwanegol am dâl neu heb dâl) y byddwch yn gweithio fel arfer?

- 15 neu lai
 16 - 30
 31 - 48
 49 neu fwy

43 Nid oes rhagor o gwestiynau ar gyfer Person 1.

➔ **Ewch i'r** cwestiynau ar gyfer Person 2

NEU os nad oes rhagor o bobl yn y cartref hwn,

➔ **Ewch i'r** Cwestiynau am Ymwelwyr ar y dudalen gefn

NEU os nad oes ymwelwyr yn aros yma dros nos,

➔ **Ewch i'r** Datganiad ar y dudalen flaen

Gwybodaeth ychwanegol

Myfyrwyr / plant ysgol sy'n byw oddi cartref yn ystod y tymor

Rhaid i bob myfyrwr neu blentyn ysgol sy'n byw oddi cartref yn ystod y tymor gael ei gynnwys yn holiadur cyfeiriad ei gartref ac yn holiadur ei gyfeiriad yn ystod y tymor.

- Yn holiadur cyfeiriad ei gartref, rhaid ei gynnwys yn y Cwestiynau am y Cartref (H1 i H3 ac H6), ac yn y Cwestiynau i Unigolion (1 i 8)
- Yn holiadur ei gyfeiriad yn ystod y tymor, rhaid ei gynnwys yn y Cwestiynau am y Cartref (H1 i H3 ac H6), ac yn y Cwestiynau i Unigolion (1 i 43)

Plant sydd â rhieni sy'n byw ar wahân

Dylai plant sydd â rhieni sy'n byw ar wahân gael eu cynnwys yn holiadur y cyfeiriad y maent yn treulio'r rhan fwyaf o'u hamser ynddo. Dylent gael eu cynnwys yn y Cwestiynau am y Cartref (H1 i H3 ac H6), ac yn y Cwestiynau i Unigolion (1 i 43).

Os byddant yn aros yn eu cyfeiriad arall dros nos ar 27 Mawrth 2011, rhaid iddynt gael eu cynnwys yn holiadur y cyfeiriad hwnnw hefyd, yn y Cwestiynau am y Cartref (H4 i H5), ac yn y Cwestiynau am Ymwelwyr (V1 i V4).

Os byddant yn rhannu eu hamser yn gyfartal rhwng dau gyfeiriad, dylid eu cynnwys yn holiadur y cyfeiriad y byddant yn aros ynddo dros nos ar 27 Mawrth 2011, yn y Cwestiynau am y Cartref (H1 i H3 ac H6), ac yn y Cwestiynau i Unigolion (1 i 43).

Pobl o'r tu allan i'r Deyrnas Unedig

Dylai pobl o'r tu allan i'r Deyrnas Unedig, sy'n aros yn y Deyrnas Unedig am gyfanswm o 3 mis neu fwy, gael eu cynnwys yn holiadur y cyfeiriad y byddant yn aros ynddo fel arfer. Dylent gael eu cynnwys yn y Cwestiynau am y Cartref (H1 i H3 ac H6), ac yn y Cwestiynau i Unigolion (1 i 43).

Os bydd cyfanswm y cyfnod y byddant yn aros yn y Deyrnas Unedig yn llai na 3 mis, dylent gael eu cynnwys fel ymwelwyr yn unig yn holiadur y cyfeiriad y byddant yn aros ynddo ar 27 Mawrth 2011 - yn y Cwestiynau am y Cartref (H4 i H5), ac yn y Cwestiynau am Ymwelwyr (V1 i V4).

Pobl heb gyfeiriad arferol

Dylai pobl sy'n byw yn y Deyrnas Unedig fel arfer, ond sydd heb gyfeiriad arferol, gael eu cynnwys yn holiadur y cyfeiriad y maent yn aros ynddo dros nos ar 27 Mawrth 2011 - yn y Cwestiynau am y Cartref (H1 i H3 ac H6), ac yn y Cwestiynau i Unigolion (1 i 43).

Cartrefi sydd â phob aelod oddi cartref ar 27 Mawrth 2011

Os nad oes unrhyw un yn aros yn y cyfeiriad hwn dros nos ar 27 Mawrth 2011, gan fod pob aelod o'r cartref oddi cartref, dylai'r holiadur gael ei lenwi cyn gynted ag y bo modd ar ôl iddynt ddychwelyd.

Pobl sydd oddi cartref dros dro

Dylai unrhyw un sydd oddi cartref dros dro ar 27 Mawrth 2011 (hynny yw, nid yw'n aros yn ei gyfeiriad parhaol neu yng nghyfeiriad ei deulu), gael ei gynnwys yn holiadur cyfeiriad ei gartref yn y Cwestiynau am y Cartref (H1 i H3 ac H6), ac yn y Cwestiynau i Unigolion (1 i 43). Mae hyn yn cynnwys pobl:

- sy'n aros, neu sy'n disgwyl aros, mewn sefydliad fel ysbty, cartref gofal neu hostel, am lai na 6 mis
- sy'n byw oddi cartref oherwydd gwaith, sydd ar wyliau, neu sy'n teithio (oni bai eu bod y tu allan i'r Deyrnas Unedig am 12 mis neu fwy)
- sy'n aelodau o'r lluoedd arfog
- sy'n aros yn eu hail gyfeiriad
- sy'n ymweld â ffrindiau neu â pherthnasau
- sydd yn y carchar ar remand (am unrhyw gyfnod), neu sydd wedi'u dedfrydu i lai na 6 mis o garchar

Pobl sy'n byw mewn mwy nag un cyfeiriad yn y Deyrnas Unedig

Dylai pobl sydd â mwy nag un cyfeiriad yn y Deyrnas Unedig, er enghraifft pobl sy'n gweithio oddi cartref oherwydd gwaith, gael eu cynnwys:

- yn holiadur eu cartref parhaol neu gartref y teulu; neu
- yn holiadur y cyfeiriad lle byddant yn treulio'r rhan fwyaf o'u hamser, os nad oes ganddynt gartref parhaol neu gartref i deulu

Dylent gael eu cynnwys yn y Cwestiynau am y Cartref (H1 i H3 ac H6), ac yn y Cwestiynau i Unigolion (1 i 43). Os byddant yn aros yn eu hail gyfeiriad yn y Deyrnas Unedig dros nos ar 27 Mawrth 2011, rhaid iddynt gael eu cynnwys fel ymwelwyr yn holiadur y cyfeiriad hwnnw hefyd, yn y Cwestiynau am y Cartref (H4 i H5), ac yn y Cwestiynau am Ymwelwyr (V1 i V4).

Lojers

Os bydd lojers bob amser yn byw yn y cyfeiriad lle maent yn lletya, dylent gael eu cynnwys yn holiadur y cyfeiriad lle maent yn lletya, yn y Cwestiynau am y Cartref (H1 i H3 ac H6), ac yn y Cwestiynau i Unigolion (1 i 43).

Os mai dim ond weithiau y bydd lojers yn byw yn y cyfeiriad lle maent yn lletya, dylent gyfeirio at un o'r adrannau eraill ar y dudalen hon, sef 'Pobl sy'n byw mewn mwy nag un cyfeiriad yn y Deyrnas Unedig'.

Cartrefi ag aelodau sydd ddim yn perthyn i'w gilydd/sy'n rhannu'r cartref

Rhaid i un o'r deiliaid/tenantiaid ateb y Cwestiynau am y Cartref (H1 i H14), a sicrhau y caiff y Cwestiynau i Unigolion (1 i 43) eu hateb ar gyfer pob aelod o'r cartref. Gall y Cwestiynau i Unigolion (1 i 43) gael eu hateb ar wahân drwy ofyn am Holiadur i Unigolion.

Cwestiynau am ymwelwyr

V Faint o ymwelwyr a gafodd eu cynnwys gennych yng nghwestiwn H5?

- 1 i 3 - atebwch gwestiynau V1 i V4 isod am bob ymwelydd
- 4 neu fwy - atebwch gwestiynau V1 i V4 isod am y tri ymwelydd cyntaf, ac yna ewch i www.cyfrifiad.gov.uk neu ffoniwch 0300 0201 130 i ofyn am Holiadur Cartref (Parhad)

Ymwelydd A

V1 Beth yw enw'r person hwn?

Enw cyntaf

Cyfenw

V2 Beth yw rhyw'r person hwn?

- Gwryw Benyw

V3 Beth yw dyddiad geni'r person hwn?

Diwrnod Mis Blwyddyn

V4 Beth yw cyfeiriad arferol y person hwn yn y DU?

Cod post

NEU Y tu allan i'r Deyrnas Unedig, nodwch enw'r wlad

Ymwelydd B

V1 Beth yw enw'r person hwn?

Enw cyntaf

Cyfenw

V2 Beth yw rhyw'r person hwn?

- Gwryw Benyw

V3 Beth yw dyddiad geni'r person hwn?

Diwrnod Mis Blwyddyn

V4 Beth yw cyfeiriad arferol y person hwn yn y DU?

- Yr un cyfeiriad ag ymwelydd A

Cod post

NEU Y tu allan i'r Deyrnas Unedig, nodwch enw'r wlad

Ymwelydd C

V1 Beth yw enw'r person hwn?

Enw cyntaf

Cyfenw

V2 Beth yw rhyw'r person hwn?

- Gwryw Benyw

V3 Beth yw dyddiad geni'r person hwn?

Diwrnod Mis Blwyddyn

V4 Beth yw cyfeiriad arferol y person hwn yn y DU?

- Yr un cyfeiriad ag ymwelydd A

Cod post

NEU Y tu allan i'r Deyrnas Unedig, nodwch enw'r wlad

Nawr ➔ Ewch i'r Datganiad ar y dudalen flaen

Cysylltu â ni

Ffôn: 01329 444972
E-bost: 2021census.consultation@ons.gov.uk
Cyfeiriad: Office for National Statistics
Room 4300E
Segensworth Road
Titchfield
PO15 5RR

Hawlfraint ac atgynhyrchu

© Hawlfraint y Goron 2015

Gallwch aildefnyddio'r wybodaeth hon (heb gynnwys y logos) am ddim mewn unrhyw fformat neu gyfrwng, o dan delerau'r Drwydded Llywodraeth Agored F3.0

I weld y drwydded hon, ewch i: www.nationalarchives.gov.uk/doc/open-government-licence/ neu ysgrifennwch i'r Information Policy Team, The National Archives, Kew, London TW9 4DU

e-bost: psi@nationalarchives.gsi.gov.uk

Mae'r holl ddelweddau, tablau a data yn eiddo i SYG, oni nodir a chyrchir yn wahanol.